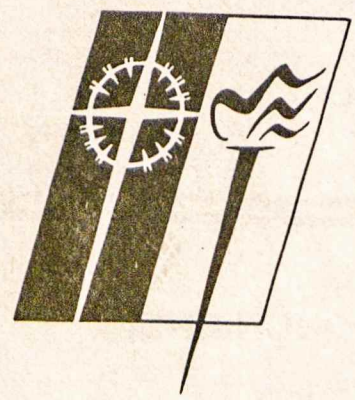

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 16 (1835) 1985 BALANDIS-APRIL 16 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Daina ir vergija

Bene artimiausia lietuvių gyvenimo palydovė yra jo paties daina. Jis dainuoja džiaugsmo puotose, liūdesio atvejais, darbo ir švenčių dienomis, laisvėje ir nelaisvėje, tėvynėje ir už jos ribų. Ypač dainingas buvo lietuvis senovėje, kai jo gyvenimo ritmas buvo glaudžiai susijęs su gamtos apraiškomis. Modernusis gyvenimas, atnešęs mechanizuotą civilizaciją, gerokai sumažino ir dainingumą, nes dingo natūrali idilija, skatinanti paukštį čiulbėti, o žmogų dainuoti. Vis dėlto ir dabar lietuviškoji daina skamba tiek okupuotoje Lietuvoje, tiek išeivijoje. Abiejose pusėse rengiamos dainų šventės, kurios sutelkia šimtus ir tūkstančius dainininkų. Tuo būdu prabyla tautos balsas tarytum legendinio geležinio vilko jėga. Dainos žodžiais veržiasi tautos balsas. Meniniu požiūriu dainų šventės dažnai nepasiekia aukštumų, tačiau jų prasmė glūdi kitur — sutelktinėje tautos jėgoje. Kai tauta sugėba vieningai dainuoti, subėgti į milžinišką telkinį, išnyra iš minios ir tampa jungtiniu vienetu, gyvenančiu vienuodu ritmu, jausmu, ryžtu. Tai yra pastebėjusios baltiečių tautos ir dėl to dainų šventės jose rado natūralią tautinę išraišką. Jos nėra vien koncertai, kuriais verta gėrėtis, bet ir tautos balsas, išreikštas daina.

LAISVĖS laikais dainų šventės telkė mus ir gaivino. Tą pačią misiją atlieka jos ir išeivijoje. Joje įvyko jau visa eilė dainų švenčių JAV-se, Kanadoje ir Australijoje, kur telkiasi daugiausia lietuvių išeivių. Jos rengiamos ir toliau kas kelinti metai. Neišnyko dainų švenčių tradicija ir okupuotoje Lietuvoje, kur siaučia sovietinė vergija, sunaikinusi tradicinį kaimą — dainos lopšį. Bet, pasirodo, lietuvis moka dainuoti ir kalėjime, kurio sargams tai nepatinka, bet yra priversti pakęsti — juk neįmanoma nutildyti paukščio giesmininko. Lietuviui daina yra jo širdies kalba, kuri nenutyla ir sunkaus vargo dienomis. Tai matydami sovietiniai valdovai pasirinko kitą taktiką, būtent ne drausti dainą, o ją pajungti sovietinei sistemai. Atsirado visa eilė sovietinių dainų, šlovinančių Lenina ir kitus komunistinius valdovus. Jos kaisiojamos įvairiomis progomis. Be jų neapsieina ir dainų šventės. Jose būtinai turi būti pagarbinti raudonieji valdovai ir jų „žygdarbiai“. Prieita prie to, kad šios vasaros dainų šventė Vilniuje yra priversta pagarbinti net savąją vergiją — 45-rių metų sovietinės okupacijos sukaktį. Tai skaudus pasityčiojimas iš lietuvių tautos, kuri turi dėkoti už sovietinį „išlaisvinimą“, t.y. vergiją, ir šlovinti pavergėjus.

IŠEIVIJA su skaudama širdimi žvelgia į tokia vilnišką dainų šventę, skirtą savos vergijos pašlovinimui. Jeigu ne ši jos paskirtis, visi norėtų joje dalyvauti ir išgirsti pavergtos tautos balsą po 45 metų. Tai būtų didelė atgaiva. Deja, dabar ji negali būti tokia. Dėl to sąmoningoji išeivija susilaiko nuo dalyvavimo joje, nes jos sąžinė neleidžia pritarti šventei, kuri skirta tautos vergijai šlovinti. Nesąmoningoji išeivijos dalis galbūt to nepaisys ir toje šventėje dalyvaus, bet tuo būdu ji parodys apgailėtiną savo laikyseną ir atsisotos toje pačioje pozicijoje su komunistais, nors savo širdyje ir būtų jiems priešingi. Pastarieji organizuoja į tą dainų šventę ekskursijas, jas skelbia ir stengiasi sutelkti kuo daugiausia dalyvių iš Š. Amerikos ir kitų šalių. Bet tai nieko nuostabaus — lietuvių išeivijos komunistai visą laiką džiaugėsi Lietuvos pavergimu, ir kai Stalinai tankiai riedėjo mūsų tėvynės keliais, jie siuntė Maskvai dolerius bei sveikinius. Tą patį jie daro ir dabar — vykdamai vergiją garbinančiomis šventėmis, jie išreiškia savo džiaugsmą. Tai laikysena mažos išeivių grupelės, kuriai jokių būdu negali priartėti sąmoningoji išeivija. Ji protestuoja prieš lietuviškos dainos pajungimą sovietinei vergijai ir reiškia užuojautą tiems tėvynainiams, kurie yra priversti savąją vergiją liaupsinti po 45-rių metų.

Naujas atbėgėlis iš Lietuvos

Iš diplomatinės sovietų tarnybos pasitraukė Bronius Venclova ir pasiekė Ameriką

Š. m. balandžio 8 d. Niujorke išėjo viešomam naujas atbėgėlis iš Sov. Sąjungos okupuotos Lietuvos Bronius Venclova, 30 metų amžiaus. Jis dirbo diplomatinėje sovietų tarnyboje kaip vertėjas Kongo, Afrikoje, kur vartojama prancūzų kalba. Slaptai pasitraukęs iš tarnybos, rado kelius į JAV-bes, kur prieš kelias dienas kreipėsi į buvusį VLIKo pirmininką, dabar — jo garbės pirmininką dr. K. J. Valiūną Niujorke. Pastarasis balandžio 8 d. savo namuose surengė jam priėmimą, supažindino jį su generaliniu Lietuvos konsulu Anicetu Simiču ir kitais svečiais. Iš minėto konsulo naujasis atbėgėlis gavo Lietuvos pasą, o iš JAV valdžios — neterminuotą vizą. Tuo būdu jis pradeda pirmuosius žingsnius naujo gyvenimo Amerikoje. Dar nežinia, kur ir kaip jis ten įsikurs. Yra istorikas ir galbūt įjėsoks atitinkamos tarnybos bei darbo. Dr. K. J. Valiūnas rūpinasi

ir tolimesniu Broniaus Venclovos likimu. Lietuviškajai visuomenei jis greitai bus žinomas ir galės reikšti jos veikloje. Norima, kad šio tautiečio šuoilis į laisvą gyvenimą būtų žinomas ir plačiai Amerikos visuomenei. Ta linkme veikiama. Kadaisė Simo Kudirkos šuoilis į laisvę rado labai platų atgarsį visoje Amerikoje, nes buvo labai dramatiškas, palietęs aukštus JAV-bių pareigūnus. Br. Venclovos šuoilis nėra toks dramatiškas, tačiau pilnas įtampas, primenantis Igorį Guzenką, kadaisė pasitraukęs iš Sov. Sąjungos ambasados, Kanados Otavoje su svarbiais slaptais dokumentais ir gyvenusi pakeista pavarde Kanadoje.

Ši žinia gauta telefonu iš Niujorko. Tikimės, kad ateičiai atsiras pilnesnė informacija. Tuo tarpu pateikiame tai, ką turime. Reikia manyti, kad netrukus pasiskardens spaudoje ir pats Br. Venclova. Inf.

Europos vyskupų konferencijos metu Britanijos Londone lietuvių ir kitų tautybių atstovai turėjo progą susitikti su konferencijos dalyviais. Nuotraukoje matome Lenkijos kardinolą J. GLEMPĄ, jo dešinėje — parlamento nari ukrainietį S. TERLECKĮ, kairėje S. KASPARĄ ir PR. SENKUVIENĘ. Nuotr. Carlos Reyes

Grižus iš sovietinės kelionės

Kanados užsienio reikalų ministerio ir jo palydovų pokalbiai su pareigūnais Sovietų Sąjungoje

Didelio dėmesio Kanados spaudoje susilaukė užsienio reikalų ministerio J. Clarko apsilankymas Sovietų Sąjungoje. Jį lydėjo septyni Kanados parlamento nariai, būrys valdžios pareigūnų, didžiųjų laikraščių atstovų. Oficialiai buvo kalbama apie ryšių pagerinimą tarp Kanados ir Sovietų Sąjungos, prekybos susitpinimą, išskirtų šeimų sujungimą, pagalbą politiniams kalinėjams.

Nedaug kas tepirsiminė panašią anuometinio ministerio pirm. P. E. Trudeau kelionę Sovietų Sąjungon 1971 m., kuria taip pat buvo siekiama suartėjimo su Maskva. P. E. Trudeau džiaugėsi Sibiro šiaurėje išaugusiu Norilsko miestu, nors jis pastatytas ant tremtinių kaulų. Tarp jų yra ir Norilskan išvežtų baltiečių karininkų palaikai. Kremliuje P. E. Trudeau pasirašė draugiškumo protokolą su Sovietų Sąjunga, nors dar taip neseniai — tik 1968 m. Sovietų Sąjungos ir jos satelitų invazija palaidojo laisvės siekius Čekoslovakijoje. Tik žurnalistas L. J. Zinkas atviru laišku ministeriui pirm. B. Mulroniui savo skiltyje dienraščio „The Toronto Sun“ puslapiuose priminė tą gėdingą draugiškumo protokolą. Koks gali būti Kanados draugiškumas su valstybe, kuri okupavo Afganistaną, užgniaužė laisvės proveržius Lenkijoje? Pasak jo, J. Clarko apsilankymas yra gera proga atšaukti P. E. Trudeau pasirašytą draugiškumo protokolą. Kanada, oficialiai ginanti V. Europą, yra vienintelė Atlanto Sąjungos narė, pasirašiusi tokį protokolą su Sovietų Sąjunga, kuri sudaro didžiausią grėsmę net tik V. Europai, bet ir visam laisvajam Vakarų pasauliui.

Kelionės

Ministeris pirm. B. Mulronis į šį laišką neregavo, nors yra pradėjęs suartėjimą su JAV, remia prez. R. Reagano sustiprintą ginklavimąsi bei jo dabartinę užsienio politiką. Užsienio reikalų min. J. Clarkas Maskvon išskrido ryšių stiprinti, nors jų nė kiek nepagerino P. E. Trudeau pasirašytas draugiškumo protokolą. Kaip ir P. E. Trudeau 1971 m. apsilankyme, J. Clarkui bei jo palydai buvo leista pakeičiant — apsilankyti Leningrade ir Kijeve, o Norilską Sibire šį kartą pakeitė Novosibirsko miestas. Daug vilčių buvo dėta į J. Clarko susitikimą su

užsienio reikalų ministeriu A. Gromyka Maskvoje, bet jos nepasiteisino. A. Gromyka daugiau rūpėjo Kanados parama JAV prez. R. Reagano pradėti priešraketinių ginklų tyrimams erdvėje. J. Clarkas pareiškė, kad ta Kanados parama nebus atšaukta. Prieš tokį pareiškimą Kanados parlamente pasisakė liberalas L. Axworthy, nuogastaudamas, kad dabar visiškai bus susilpninti Kanados ir Sovietų Sąjungos santykiai. Jam, matyt, vis dar geriau patinka Amerikai P. E. Trudeau draugiškumo protokolu smogtas smūgis.

Su Gromyka

Žmogaus teisių klausimu A. Gromyka iš viso atsisakė kalbėti, nes tai esąs vidaus reikalas. Jis taipgi atmetė sovietinių kaulų. Tarp jų yra ir Norilskan išvežtų baltiečių karininkų palaikai. Kremliuje P. E. Trudeau pasirašė draugiškumo protokolą su Sovietų Sąjunga, nors dar taip neseniai — tik 1968 m. Sovietų Sąjungos ir jos satelitų invazija palaidojo laisvės siekius Čekoslovakijoje. Tik žurnalistas L. J. Zinkas atviru laišku ministeriui pirm. B. Mulroniui savo skiltyje dienraščio „The Toronto Sun“ puslapiuose priminė tą gėdingą draugiškumo protokolą. Koks gali būti Kanados draugiškumas su valstybe, kuri okupavo Afganistaną, užgniaužė laisvės proveržius Lenkijoje? Pasak jo, J. Clarko apsilankymas yra gera proga atšaukti P. E. Trudeau pasirašytą draugiškumo protokolą. Kanada, oficialiai ginanti V. Europą, yra vienintelė Atlanto Sąjungos narė, pasirašiusi tokį protokolą su Sovietų Sąjunga, kuri sudaro didžiausią grėsmę net tik V. Europai, bet ir visam laisvajam Vakarų pasauliui.

Sankirtis Kijeve

Ne geriau J. Clarkui sekėsi ir Kijeve, kur jį priėmė Ukrainos ministerių tarybos pirm. A. Lijaška. A. Clarkas norėjo, kad Kanadon būtų išleistas jau 40 metų po darbo stovyklas tampomas ukrainietis D. Šumukas. Vankuvelyje gyvena jo brolis, yra ir kitų giminų. A. Lijaška atkirto, kad jis yra nusikaltęs kraštiečiui ir kad jo likimą tegali spręsti teismas. Vėliau A. Lijaška, pertraukdamas kitą pokalbio temą, puolė Kanadą, kad ji negrąžina Sovietų Sąjungon karo nusikaltėlių. Iš pokalbių su A. Gromyka ir A. Lijaška paaiškėjo, kad jiems labiausiai rūpi mokslinių ir kultūrinių ryšių atnaujinimas, nutrauktas Kanados po sovietinės inva-

zijos Afganistanan. J. Clarkas atsaikė diplomatinio spaudimu: kanadiečiai nepritarė naujinimui, kol Sovietų Sąjungos nesiskaito su žmogaus teisėmis, neišleidžia atskirtų šeimų narių.

J. Clarkas gavo propagandinį kvietimą Kanadai atsiųsti savo atstovus į sovietinę konferenciją rūgštingo lietaus klausimu. Kvietimas propagandinis, nes šį klausimą Kanada turi spręsti su JAV vyriausybės atstovais.

J. Clarko kelionė beveik nieko nepadėjo prekybos balansui. Praėjusiais metais Sovietų Sąjunga pirkiniams Kanadoje išleido \$2,1 milijono, Kanada Sovietijoje — tik \$25,2 milijono. Sovietinės sumas išplėtė kviečių bei kitų grūdų pirkimas, kuris bus tęsiamas ir ateityje gal net didesniu mastu.

Žurnalistų išpuđžiai

Kritiškų atsiliepimų Sovietų Sąjungai nepašyktėjo J. Clarką lydėję kanadiečiai žurnalistai. Didžiausias incidentas įvyko Novosibirske su dienraščio „The Toronto Sun“ C. Hoy, kai prie jo priejo Č. Goldort, neišleidžiama Izraelio pas dvi savo dukras ir jų šeimas. Pokalbį bandė nutraukti vietinio „Inturisto“ vadovas V. Voitenka, įsakydamas žurnalistus lipti į autobusus, kuris kanadiečių grupę orauostin turėjo išvežti tik po 20 minučių. Kai C. Hoy atsisakė, V. Voitenka pradėjo jį stumdyti. C. Hoy tada šūktelėjo: „Nusiimk savo komunistines rankas nuo mano pečių! Aš prie jų nesu pripratus...“ Iškarščiavęs V. Voitenka pagrasino atimti vizą ir torontietį C. Hoy palikti Sibire.

„The Toronto Star“ atstovas D. Vienneau pabrėžia, kad juos visur sekė KGB agentai. Vieną naktį, kai jis iš Spaudos centro su kitu žurnalistu grįždamas viešbutin pasiklydo, tuojau atsirado automobilis su angliškai nekalbančiu vairuotoju, per kelias minutes nuvežusiu viešbutin. Naktimis porą kartų suskambėdavo telefonas, bet skambintojas nekalbėdavo. Atrodo, būdavo tikrinama, ar žurnalistai tebėra viešbutyje.

Kanados ambasada perspėjo saugotis naktį į kambario duris pasibeldžiančių prostitučių. Jų apsilankymas fotografuojamas specialiais aparatais. KGB agentai šią komprometą (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

TIRANOJE MIRĖ ALBANIJOS KOMUNISTŲ PARTIJOS VADAS E. HOXHA, šią 2,8 milijono gyventojų turinčią valstybę tarp Graikijos ir Jugoslavijos pavertęs nuo pasaulio visiškai atskirtu kalėjimu. Albaniją E. Hoxha geležine ranka valdė nuo 1944 m., tapdamas ilgiausiai viešpatavusiu diktatoriumi bet kurioje komunistinėje šalyje. Jis buvo J. Stalino garbintojas, jo linijos sekėjas, pasižymėjęs nemažesniu žiaurumu. II D. kare remė J. B. Tito partizanus, bet 1943 m. nutraukė ryšius su Jugoslavija, kai J. B. Titas nusisuko nuo Maskvos. Draugystė su Sovietų Sąjunga pasibaigė 1961 m., susikirtus su N. Chruščiovu dėl J. Stalino žiaurumų. E. Hoxha Albanijos globėja tada pasirinko komunistinę Kiniją, bet ir su ja ryšiai nutrūko 1978 m., nors iš jos Albanija

buvo susilaukusi \$6 milijonų paramos. E. Hoxha laikėsi tikrojo marksizmo-leninizmo, kuris iš tikrųjų tereikė visišką vergiją albanams. Krašte kartojosi dažni masiniai suėmimai, net moterų ir vaikų žudymai, palietę ir ministerių kabinetą narius. 1974 m. buvo sušaudytas krašto apsaugos ministras B. Ballukas, 1981 m. — premjeras M. Šehu. Išsilaukė tik politinis komisaras R. Alijas, dabar perėmęs valdžios vadžias. Jo įtakos dėka Albanija pastaraisiais metais pagerino ryšius su Prancūzija, Austrija, Olandija, Belgija, Portugalija, Skandinavijos šalimis. Didesnė išimtis yra V. Vokietija, iš kurios Albanija nori gauti \$4,5 milijono karo metų nuostoliams padengti. Žymesnių politinių pasikeitimų su nauju diktatoriumi nenumatoma. Į E. Hoxhos laidotuves R. Alijas neįsileido užsienio atstovų ir netgi grąžino iš Maskvos gautą užuojautos telegramą, kuri buvusi nepriimtina.

Netikėtas paminklas

Komunistinis gen. W. Jaruzełskio režimas Varšuvos kapinėse pastatydino paminklą Katynės nužudyties lenkų karininkams. Jis išdygo be jokio oficialaus pranešimo ir atidengimo prieš Vėlykas. Paminklą sudaro granitinis kryžius, apsuptas devynių granito gabalų. Įrašas skelbia: „Lenkams kariaus, kurie tapo A. Hitlerio fašizmo aukomis ir ilsisi Katyno žemėje“. Ten mairines daugiau kaip 4.000 sušaudytų lenkų karininkų kapines netoli Smolensko 1943 m. balandžio 12 d. surado vokiečiai, vėliau pakvietę tarptautinę komisiją. Iš kišenės rastų laiškų buvo nustatyta, kad karininkai buvo sušaudyti sovietų 1940 m. balandžio mėnesį. Sovietų propagandistai betgi teigia, kad karininkus 1941 m. žiemą sušaudė vokiečiai. Propagandinį melą atskleidė jų dėvėta vasarinė uniforma. Tokios nuomonės yra ir varšuviečiai. Kažkas prie paminklo nubraižė papildą: „1940 — NKVD“.

Vidinės reformos

Užsieniečiai žurnalistai Maskvoje daug rašo apie M. Gorbaciovą, bet pagrindinį dėmesį skiria užsienio politikai, bran-

duolinių ginklų apribojimui, galimam prez. R. Reagano ir M. Gorbaciovos susitikimui. Vidinės reformos, atneštos naujo kompartijos vado M. Gorbaciovos, beveik nutylimos, nors jis yra pradėjęs kovą prieš sustabarėjusius kompartijos pareigūnus, ekonominį krašto sulėtėjimą. Valymo banga kompartijos narius ypač palietė Uzbekistane, kur milicininkų skaičius buvo padidintas 9.000. Kažachstane į kitą darbą buvo perkeltas kompartijos sekr. J. Trofimovas. Panašiai pasielgta ir su kai kuriais augštesniaisiais kompartijos pareigūnais Ukrainoje. Aukščiausio teismo pirm. V. Terebilovas įsakė teismams kriminaliniu nusikaltimu laikyti blogų gaminių tiekimą krautuvių ir jų paravinėjimą vartotojams. Įmonių ir krautuvių vadovams dabar gresia kalėjimo baumės. Gamyklos negalės teisintis bloga medžiaga, krautuvis — gautais prastais gaminiais. Pagrimo susilaukė okupuota Estija už vandalizmo ir tautinių nuotaikų pristabdymą su perspėjimu, kad šie reiškiniai nepasikartotų ateityje.

Greitina pasitraukimą

Izraelio kariuomenės daliniai pasitraukė iš Nabatijevo trikampio, turinčio 300 kv. km plotą ir 60.000 gyventojų, kurių didžioji dalis yra šių sekto mahometonai, dažnai puldinėjantys karius. Praėjusių savaitę pietiniame Libane į Izraelio karių konvojų skirtą automobilį įvažiuoti šešiolikmetė šių mergina S. Majdali su 200 kg dinamito, žuvusi sprogdinti. Kartu su ja žuvo du kariai, du buvo sužeisti. Savo pasiaukojimą už pietinio Libano laisvę ji įrašė vaizdažuostėn, atskleidė tėvams skirtame laiške. Izraelio krašto apsaugos min. J. Rabinas yra susirūpinęs šių eilėse gausėjančiu fanatizmu, kuriam nėra ribų. Lig šiol Libane jau žuvo 650 Izraelio karių. Prieš 1982 m. invaziją tvoroje, Izraelį skiriančioje nuo pietinio Libano, buvo dveji atvirai vartai, vyko prekyba vaisiais, daržovėmis, kai kuriais gaminiais. Izraelio gydytojai teikdavo medicinos pagalbą. Dabar šiitai Izraelį laiko didžiausiu savo priešu.

Šiame numeryje:

Daina ir vergija

Dainų šventė, skirta Lietuvos vergijos sukaktį pašlovinti

Didžiųjų karo audros

Pergyvenimai lietuvių, atsidūrusių Čekoslovakijoje karo metu

Sovietinio sukripimo veikalas

Dvylikatomė „Lietuviškoji tarybinė enciklopedija“, pasiekusi Vakarus

Sudegino šventovę, naujos statyti neleidžia

Pogrindžio spauda apie ryliškėčių vargus okup. Lietuvoje

Istorija nepamoko

Iš didžiųjų klaidų žmonės nesimoko — rodo patirtis

Žmogui nėra lemta amžinai žaliuoti

A.a. Antanas Rinkūnas — pedagogas ir visuomenės veikėjas

Falsifikuoja Lietuvos istoriją?

Istoriko J. Jakšto atsakymas klausėjui J. Usvaltui

Trisdešimt penkeri metai „Gyvatariui“

Pokalbis su grupės vadovu Genovaitė Breichmaniene

„Šventasis princas“

Dalia Mackailienė apie kazimirinę Anatolijaus Kairio dramą

Dviejų solistų pasiklausius

Kanadietė apie Danos Stankaitytės ir Algio Grigo koncertą

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, rėmėjo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage pending at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Vienuolijos ir komunistai

Motina Teresė lankėsi Kinijoje ir kalbėjosi su komunistų veikėjais

Vienuoliai, vienuolynai, vienuolijos per šimtmečius visame pasaulyje daug nuveikė. Visa šiandieninė Vakarų ir pasaulio civilizacija neišsivaizduojama be istorinio vienuolių indėlio, kuris ir mūsų laikais reikšmingas, nors nebe toks, kaip pvz. viduramžių laikais.

Jei šiandien Lietuvoje, kaip ir kitose fanatiškų ateistų valdomose šalyse, vienuolijos draudžiamos, vienuoliams, kaip ir apskritai visiems tikintiesiems, neleidžiama viešai veikti, tai rodo engėjiškos valdžios tikybinę nepakantą ir piliiečių pagirdinį teisų bei laisvių slopinimą. Ji tuo būdu skriaudžia ir visuomenę, kuri negali pasinaudoti tų ypatingo pasaulio ir ryžto žmonių paslaugomis.

Laisvuose pasaulio kraštuose vienuolių veiklos niekas nevaržo. Jie pajėgiai reiškiasi įvairiose gyvenimo srityse, ypač ten, kur reikia ypatingo atsidėjimo ir asmeninės aukos. Net ir netikintys, jei jie yra nešališki ir objektyvūs, negali nepripažinti vienuolių indėlio kultūros, švietimo, sveikatos apsaugos, visuomeninės globos srityse.

Kas šiandien negirdėjo apie Motiną Teresę, iš Jugoslavijos kilusią vienuolę, Nobelio taikos premijos laureatę, daugiausia žinomą dėl artimo meilės darbų Kalkutos vargšams. Jai 74-ri metai, bet religinis uolumas, Dievo ir artimo meilė jai neleidžia ilsėtis. Kur tik žmonės ištinka nelaimės, ji keliauja ir organizuoja paramą, panaudodama savo didžiulę patirtį. Netgi kai kurie komunistiniai režimai jai atveria duris.

1985 m. sausio mėn. antroje pusėje Motina Teresė tris dienas viesėjo Kinijoje. Čia ji kalbėjosi su kiniečių invalidų

organizacijos vadovu Denu ir pareiškė norą įsteigti vargšų globos misijas Kinijoje. 41-rių metų Denas Pušanas yra šiuo metu įtakingiausio Kinijos vadovo Den Siaopino sūnus, invalidas. Savo metu per vadinamąją "kultūrinę revoliuciją" raudongvardiečių išmestas pro langą, jis išliko gyvas, bet yra pusiau paralyžuotas. Jis save laiko ateistu ir rūpinasi vargšais bei invalidais ne dėl religinių įsitikinimų, kaip Motina Teresė. Mes skiriamės savo pažiuromis, bet darbuojamės vienam tikslui — aiškino Denas vienuolei, kuri jam atsakė: "Čia ta pati pažiu-ra — tai mūsų meilė Dievui darbais. Vargšai ir invalidai yra mūsų broliai ir seserys Dievo akivaizdoje." "Galime taip sakyti jūsų žodžiais, bet aš pats esu ateistas", — kartoto šypsodamasis Denas. Tą jų pokalbį stebėjo žurnalistų grupė.

Vienuolė, neatitraukdama pirštų nuo Rožinio, kalbėjo: "Ta pati mylinčioji ranka sukūrė Jus, mane ir kiekvieną iš mūsų tam pačiam tikslui — mylėti ir būti mylimam. Tai, ką jūs darote, yra Dievo meilė darbais. Giliai savyje jūs turite tą Dievo meilės troškimą. Nesvarbu, kaip sakote, esat ateistas. Giliai širdyje trošk-tate mylėti Dievą. Tą troškimą išreiškiate darbais. Ir tai yra meilė".

Motina Teresė pareiškė norą, kad jos seselėms vienuolėms būtų leidžiama dirbti Kinijoje. "Mes viliamės ir meldžiamės — sakė ji, — kad viena dieną galėtume įsikurti jūsų šalyje. Tai būtų 68-ji pasaulio šalis, kurioje dirbtume su jumis". "Mes pagalvosim apie tai" — atsakė Denas ir pasiūlė vienuolei pasikeisti adresais.

A. Lembergas

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Traukinys vėl judėjo Pilzeno link, tik dabar buvo žymiai atsargesnis. Traukinio vairuotojas ant platformos išstatė lėktuvų sekimo žvalgus. Dar nepasiekus Eipovice miestelio stotelės, 9 km nuo Rokycany, vėl pasirodė amerikiečių giliai smingantys lėktuvai. Traukinys tuoj sustojo ir garsiai verkiančiu, tiesiog dejuojančiu aliarmu, skatino žmones slėptis. Žmonės skubiai šoko iš traukinio, išsislapstė atviram lauke ir grioviuose. Virš mūsų pramaurojo 30 Amerikos bombonešių, bet miestelio nebombardavo. Matyt, buvo jie pasirinkę didesnį taikinį. Lėktuvams atsitolinus, vėl sulipome į traikinį ir pamažu dundėjom Pilzeno link.

Mūsų srityje

Kun. Petras buvo didžiai susirūpinęs, žinoma, ne dėl savęs, bet dėl brolio Stasio žmonos ir jos mažyliu. Sakė man: "Jei, Dieve neduok, kas nelemto atsitiktų šiai moteriškai ir tiems mažyliams, tai visą gyvenimą dėdei Petriui sąžinė graus ir išmetinės, kam juos išvežiau iš Jihlavo. Atrodo, vykstante į pačią pragarą ugnį. Ar nevertėtų keisti kelio kryptį? Bet kur? Į rytų pusę? Ten bus dar blogiau."

Elzbieta Ažubalienė buvo labai gera motina, pasiaukojusi savo mažyliams, kuriems, atrodo, ir tiktai gyveno. Ji jau kėlė mintį metai kantriai nešė savo vargų naštą viena be savo vyro, kuris buvo paimtas į vokiečių kariuomenę ir išsiųstas į rytų frontą prieš bolševikus. Todėl vienintelė tvirtybės atspirtis Čekoslovakijoje buvo kunigas Petras, kuris ir buvo visos Ažubalių šeimos globėjas.

Šiame kritiškame momente p. Ažubalienė buvo nepaprastai išvargusi dėl nemiegotos kelionės nakties ir dargi šį rytą tas nelemtas lėktuvų pasveikinimas kulkomis sukėlė jos motiniškoje širdyje pasibaistinę siaubą. Ji ėmė kun. Petriui išmetinėti, kam jis ją su vaikais tempia ir vakarus, kur jų visų laukia mirtis. Esą daug geriau būtų buvę, jei visi būtume pasilikę Jihlavo vienuolyne. "Jeigu jau čėkai gyvens, tai ir mes būtume gyvenę, nors ir po bolševikų padu" — sakė ji.

Traukinys pamažu riedėjo vakarų link, iš kur girdėjosi dar tolimas fronto ginklų du-dinimas bei patrankų trenksmai. Tokioje nuotaikoje pasiekė maža Chrast stotelė. Tik ką įvažiavus į ją, pasirodė amerikiečių giliai smingantys lėktuvai. Žmonės jų labiausiai bijojo, nes buvo "medžiotojai", sukelia paniką ir terorą daugiausia civiliniuose gyventojuose. Jie šaudė į kiekvieną automobilį, sunkvežimį ar traikinį.

Lėktuvams pasirodžius, žmonės išbėgiojo iš traukinio ir stoties. Sirenų aliarmas buvo paskelbtas 12 v. ir truko iki 18 v. Per šią vietovę perskrido keli šimtai bombonešių vis eskadrilėmis, vis banga po bangos tolimesnių Čekoslovakijos vietovių bombarduoti. Vokiečių lėktuvų čia visai nesimatė ir todėl sąjungininkai laisvai skrajojo dangaus žydrynėje, užvaldydami visą šią apylinkę.

Nuo miestelio Chrast iki Pilzeno buvo likę tik 8 km. Traukinys toliau nebejo, nes geležinkelio linija iki Pilzeno ir už jo buvo subombarduota per vakar nakties puolimą. Tada tą naktį mes, būdami dar saugūs, nors ir su naujauku jausmu, stebėjome pro traukinio langą erdvėje pakabintas šviestus lempas. Tą naktį Pilzene buvo pralieta daug kraujo.

Buvo giedra diena. Iš Chrast vietovės labai aiškiai matėsi, kaip šimtai lėktuvų mėtė bombas ant Pilzeno miesto, patys užsidengdami dūmų debesukais nuo vokiečių priešlėktuvinių patrankų šūvių. Taip pat labai aiškiai matėsi, kaip juodos bombos, nešamos nekaltais žmonėmis mirtį ir griaudamos miesto pastatus, skrieja žemyn. Visas oras dundėjo nuo sprogimų ir priešlėktuvinės kalėnimų.

Didžiųjų karo audrose

A. a. kunigo Petro Ažubalio ir kitų tautiečių pergyvenimai bei nuotyčiai II D. karo metu, įieškant kelių į laisvę

PETRAS VILUTIS

Ten toli, už 8 km kilo kamuo-liai dūmų ir liepsnos.

Kadangi smingantieji amerikiečių lėktuvai siautėjo virš šio mažo miestuko, mes visi lietuviai sulindome į vieno namo rūšį, kuriame tūnojo daug čekų. Su jais draugiškai išsišnekejome. Jie tvirtino, kad karas jau baigiasi ir į jų respubliką ateisiam rusai, kurių jie labai laukia, nes jie atnešią jų kraštui laisvę ir gerovę.

Kun. Petras ir aš šypsojomės dėl tokio didelio čekų naivumo ir visiško rusų komunistų nepažinėjimo, bet nieko nesakėme, nes šiuo metu politinė atmosfera buvo gana įkaitusi ir pavojinga.

Tolimesnė mūsų kelionė buvo nebeįmanoma. Pasitarę priėjome išvadą, kad reikia apsi-stoti kokiame nors mažame kaimelyje ir laukti karo pabaigos. Miestelis Chrast buvo per arti nuo didmiesčio Pilzeno, atitols vos 8 km. Didelis mūsų čia einant, yra didelis pavojus netekti ir gyvybės.

Išbuvę šiame miestelyje 5 valandas, sėdome 19 v. vėl į traikinį su visa savo manta ir patraukėme atgal miestelio Eipovice link. Jis buvo apie 10 km į rytų pusę nuo Pilzeno, prie kurio amerikiečių fronto linija valandomis artėjo.

Tolyn nuo fronto

Atvykome traukiniu į Eipovice. Dėl nemiegotos nakties ir dienos metu lėktuvų siautėjimo visi jautėmės labai pavargę. Atėjant nakčiai reikėjo susirasti apsigyvenimo vietą, ypač tai buvo svarbu mažiems vaikams. Aš ir p. Ažubalienė su vaikais pasilikome stotyje prie mantos. Kun. Petras išėjo į miestuką medžioti apsigyvenimo vietas.

Ilgai jam teko varginti kojas ir liežuvį miklinti, nes niekas nenorėjo priimti tokios didelės nepažįstamų bastūnų šeimos tokiu pakrikimo laikotarpiu. Pasisekimo viltims išsibėgus, dingtelėjo kunigui Petriui mintis užsukti pas mažytį senuko čeko širdyje rado malonę — visi buvome gerai pavaisinti, vaikučiai aprūpinti pienu ir saldainiais. Čia gavome nakvynę ir pažadą rytojau dieną surasti gyvenvietę.

Atėjo ir rytojaus diena, 1945 m. balandžio 15. Saulė žeria šiltus spindulius. Džiugina akį kalnuotos, miškais apaugusios Eipovice apylinkės. Tik nuotaiką gadina nuo pat 7 v.r. kaukiančios sirenos, įkyrus lėktuvų zūjimas ir burzimas virš šio mažo bažnytkaimio. Popiet amerikiečiai pasidarė labai pikti ir pavojingi. Jų lėktuvai "medžiotojai" nusileidžia visai žemai ir skraido tiesiog viršum namų stogų ir šaudė į kiekvieną važiuojantį ar stovintį automobilį. Pasirodė gatvėje buvo pavojinga, nes kulkos visur zvimbino.

Traukinį, bevažiuojantį į Eipovice, gerokai sužalojo. Taip pat sudaužė 13 sunkvežimių. Žmonės slėpėsi visą dieną rūsiuose. Šiame bažnytkaimyje vokiečių priešlėktuvinės ar kitokios gynybos nebuvo.

Matydami, kad Eipovice, kuris yra prie geležinkelio linijos, ramiai negalėsime sulaukti karo pabaigos, nutarėme dar truputį atsitraukti nuo fronto linijos į rytus.

Ankstų balandžio 16 d. rytą mudu su kun. Petru patraukėme už miestelio pasiekti arklio su vežimu. Pas vieną ūkininką pavyko pasisamdinti už 100 kronų ne tik arklių, bet ir ilgą didelį vežimą. Visi šeši su savo manta sulipome į šaunų vežimą ir keliavome kaimelio Osek link.

Medžiojantys lėktuvai

Vežikas buvo patenkintas, kad mes buvome ne "niemcai", bet lietuviai. Sakėsi "niemcų" nebūtų vežęs.

Kai tik saulė pakilo virš miškų, pasigirdo jau daug kartų girdėtas lėktuvų burzimas. Greit 4 plieno paukščiai pasirodė virš mūsų galvų. E. Ažubalienė su vaikais pasislėpė

čia pat prie kelio augusiam miške. Greit ir mudu su kun. Petru atsidūrėme po eglėmis. Priedanga gana gera. Tik vežikas pasiliko prie savo šyvio, nes lėktuvų burzimas galėjo arklių pabaityti ir laukais nurūkti. Lėktuvai "medžiotojai" paskraidė virš mūsų vežimo, bet nešovė. Matyt, buvo netinkamas "zuikis". Tačiau jie, paskridę toliau, apšaudė bevažiuojantį automobilį, kuriam pavyko paspurti miško priedangoje.

Lėktuvai vis nardė po giedrą dangų. Aiškiai matėme, kaip du vienas po kito leidosi žemyn, spjaudydami ugnį į sunkvežimį, kuris skubėjo pasiekti mišką. Vargšas nespėjo — šoferį sužeidus, įvirsto į griovį. Jame važiuo 4 čėkai darbininkai buvo sužeisti. Tuo čėkai buvo labai pasipiktinę ir tokį amerikiečių kariavimą vadino "gangsterizmu".

"Matote mūsų važiuojamą priemonę yra saugi. Už gerą saugumą ir mano baimę, saugant arkliuką, jūs turėtumėt man pridėti" — sako rudaūsis čėkas. Ilgai nelaukęs kun. Petras jam įspaudė į delną dar 50 kronų. Čėkas pasakė "dekuju", sudrožė švytiui botagui ir švilpau-damas kažkokia melodija privaziavo kaimelį Osek, kuris buvo apsuptys dviejų didelių tvenkinių. Šiame kaimelyje buvo daug vokiečių kariuomenės. Butai buvo rekvizuojami, nes turėjo atsikelti dar daugiau kariuomenės, juk frontas kas dieną čia artėjo. Osek kaimelyje miestelyje buvo aiškiai matomas vokiečių pasirengimas gintis. Pats įvažiavimas į kaimelį buvo užbarikaduotas. Išstatyti pabūklai, patrankėlės, iškasti apkasai. Prie Osek mums teko išbūti net keturias valandas. Keliauti buvo rizikinga, nes amerikiečių lėktuvai skraidė po visą apylinkę. Tik po pietų aprimo. Mūsų vežikas, pasinaudojęs ta proga, mus 6 bastūnus atgabeno į kaimelį-miestuką, vardu Bžezena.

Prieglauđa pas lietuvį

Bžezenos kaimo gyventojai mus sutiko gana šaltai. Pirmiausia teiravosi, ar mes esame "niemcai", atseit, vokiečiai. Kaimelio seniūnas nusi-teikė mums pasirodyti ar kalbėtis, nors jam ir buvo pranešta apie mūsų atvykimą per jo pareigūną p. Kozel. Kun. Petras buvo pasirūpinęs net ir rekomendacinį laišką iš Eipovice seniūno, taigi grynai iš čėkiškos įstaigos. Be to, visi mūsų dokumentai, nors išrašyti vokiečių kalba, rodė, kad esame lietuviai. Tačiau atrodė, kad kaimelio seniūnas nepageidauja tokių svečių. Pagaliau vis dėlto leido patiems įieškotis kaimelyje prieglau-dos.

Pradėjome mudu su kun. Petru eiti kryžiaus kelius iš namo į namą, prašydami prieglau-dos. Niekas nenorėjo mūsų priimti, nes mus greičiausiai jie laikė "niemcais", o be to, per didelė šeima. Jokios vilties, atrodė, nebebuvo rasti čia prieglauđa.

Mūsų vežikas ilgiau gaišti, kol rasime apsigyvenimo vietą, nebeįsitraukė, ir išmetęs mūsų mantą ant gatvės, išdūmė atgal į Eipovice.

Mūsų laimei vienas čėkas mums pranešė, kad šiame kaimelyje gyvena "litvinas", kuris čia atvykęs per 1914 m. karą. Jo pavardė esanti Tunyla-Tumusonis Ignas.

Nieko nelaukdami atsidūrėme pas p. Tunylą, kuris gyvena kaimelio gale. Senukas, 66 metų, rudais ūsais, mažo ūgio, simpatiškos išvaizdos. Jis prakalbėjo lietuviškai, bet labai sunkiai, painiodamas čėkiškus žodžius. Apgailėstavo, kad negirdėdamas lietuviško žodžio ir, neturėdamas jokio ryšio su lietuviais ir Lietuva daugiau kaip 30 metų, primiręs tėvų kalbą. Mums šnekant lietuviškai, jis beveik viską galėjo suprasti, bet į mūsų klausimus atsakinėjo čėkiškai. (Bus daugiau)

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TEVIŠKOS ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą nerių jie gaus nemokamai.

A+A

mylimam broliui

JONUI RIŠKUI

mirus Lietuvoje, ANICETA DEKSNIENEI reiškiame nuoširdžią užuojautą —

P. Pr. Lukošiai
E. K. Simaičiai

A+A

ELZBIETA JONŪNIENEI

mirus,

broliui JUOZUI PAŽEMECKUI ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —

Medžiotojų ir meškeriojų klubas
"Tauras" Toronto

A+A

PRANUI ŽIURINSKUI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo brolių JUOZĄ, seseris Lietuvoje bei visus gimines —

Vytautas, Irena ir Jeronimas
Sabaliauskai

A+A

JONUI STEIBLIUI

Ontario Hamiltone mirus,

jo žmonai ELENUTEI ir dukrai DALYTEI su šeima reiškiame gilią užuojautą bei kartu liūdime —

Leokadija, Mečys, Rita
ir Leonas su šeima Baliai

MYLIMAM TĖVUI

iškeliavus amžinybėn,

sūnų dr. V. KVEDARĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

Dr. A. Saunoris
su šeima

A+A

VERONIKAI RYGELIENEI

Lietuvoje mirus,

jos dukrą EUGENIJĄ GAPUTIENĘ ir sūnų JUOZĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. ir T. Rastapkevičiai
J. ir T. Cipariai

V. ir O. Naruševičiai
S. ir J. Paketurai

A+A

PRANUI EIDUKAIČIUI

baigus šios žemės kelionę,

jo dukrą DANĄ MIČIŪNIENĘ su vyru, vaikaitį DARIŲ bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime netekęs gero bičiulio bei draugo. IIsėkis ramybėje, Pranai, ir lauk mūsų ateinant —

Antanas Krakauskas

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai

* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomos mašinėlės

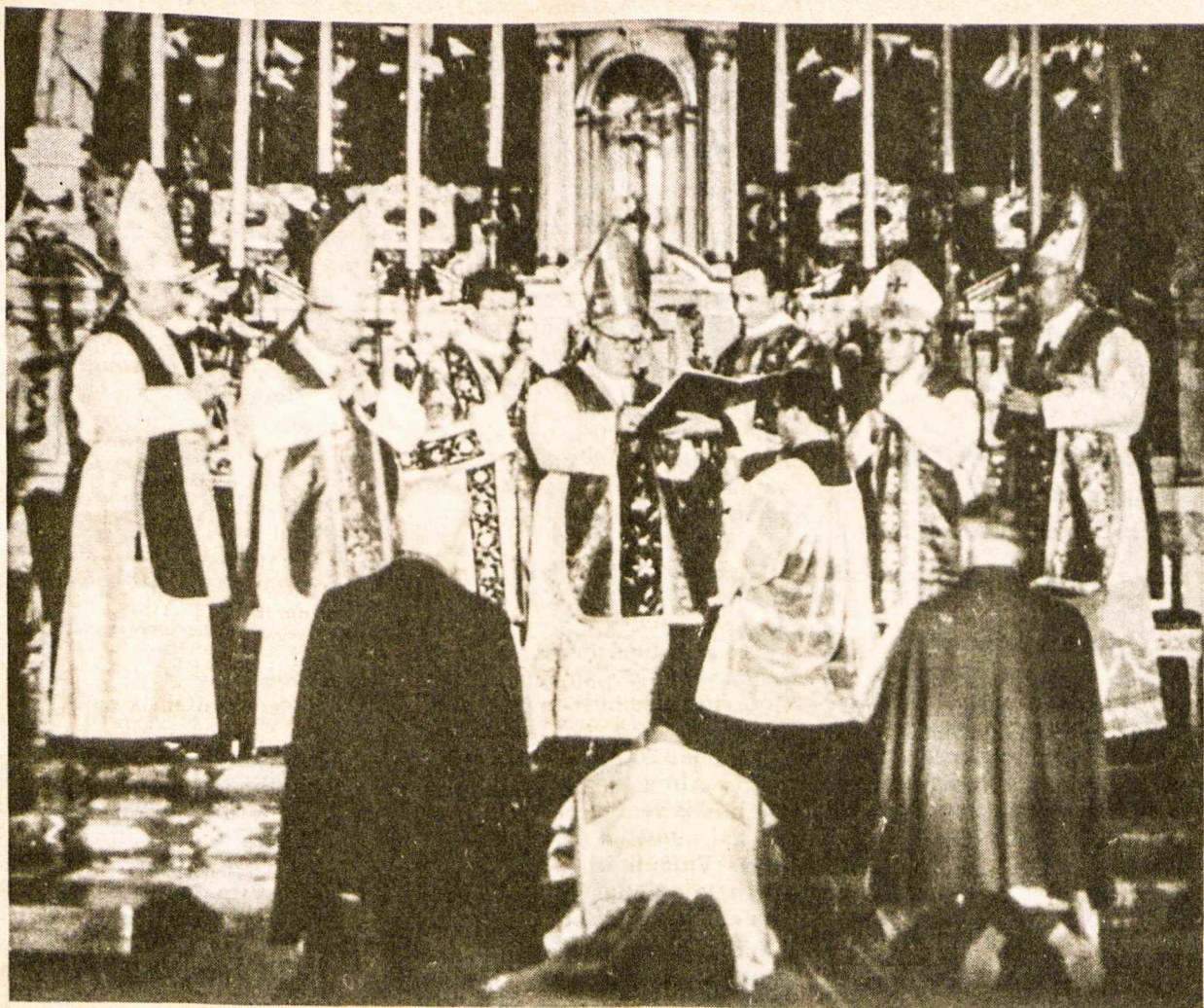
Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Kun. JUOZAS PREIKŠAS (guli kryžiumi) šventinamas vyskupu Kauno arkikatedroje-bazilikoje 1984.XII.2. Iš kairės vyskupai: R. KRIKŠČIUNAS, A. VAIČIUS, L. POVILONIS, V. SLADKEVIČIUS, J. STEPONAVIČIUS

Sovietinio sukirpimo veikalas

Dvylikatomė "Lietuviškoji tarybinė enciklopedija"

J. GAILIUS

Pagaliau vargais negalais Vakarus pasiekė ir du paskutinieji — vienuoliktasis ir dvylikasis — "Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" tomai. Šiandien, kai okupuotoje mūsų Tėvynėje visais būdais keitinama lietuvių kalbą išstumti ne tik iš viešojo, bet net ir iš privataus gyvenimo ir jos vieton įbrukti rusų kalbą, lietuviškosios enciklopedijos išleidimas didžiai džiugina visus susipratusius tautiečius be ideologinių skirtumų ir kur jie bebūtų. Išleistoji enciklopedija aiškiai rodo, kad brutalių ir nuožmių rusiškų okupanto pastangos palaipsniui palaidoti mūsų seną ir gražią kalbą bent kol kas buvo nesėkmingos. Lietuvių kalba tebėra gyva ir gyvybinga, ir jai, kaip matyti iš išleistosios enciklopedijos, net naujesių mokslinių išsireiškimų požūriū, absoliučiai nėra ko pavydėti rusų kalbai. Tad prievartavimas rašyti ar versti į rusų kalbą lietuvių parengiamas disertacijas tėra tik dar kitas bjauraus rusinimo ir kultūrinio kolonializmo įrodymas.

Šiaip "tarybinės" enciklopedijos "sukirpimas", be abejonės, įvykdytas pagal Maskvos primestąjį diktatą, yra stačiai pasibašėtinamas. Greičiausiai net hitlerinė Vokietija iš užgrobtųjų tautų nereikalavo tokio liaupsinimo, kokį lietuviai turėjo sumokėti Kremliui, norėdami išleisti savo enciklopediją. Valstybė, kuri visuomet pasaulyje buvo ir tebėra atžagareiviškiausio obskurantizmo tvirtovė, iš pavergtų lietuvių reikalauja būti pristatyta kaip pažangiausias humanizmo ir liberalizmo švyturys. Lietuviai komunistai, verčiami skirti tiek daug vietos Rusijos ir rusų šloviniui, turėjo reikalauti, kad jiems būtų leista išleisti ne dvylikos, o mažiausiai dvidešimt tomų enciklopediją.

Žiūrint į išleistąją enciklopediją grynai lietuvišku atžvilgiu, aiškiai jaučiama, kad žvilginti didžiausias neapykantą nepriklausomai Lietuvos valstybei ir baisia panika jos žmonėms. Niekur neradau nė mažiausios užuominos, kurioje blaiviai ir teigiamai būtų įvertinamas Lietuvos valstybės atkūrimas, o juk visų net laukinių tautų didžiausias troškimas ir siekimas yra sukurti savo laisvą ir nepriklausomą valstybę.

Nežinau, ar siekdami sumenkinti, ar norėdami kaip nors, kad ir labai nevykusiai, užtušti dabartinę "sovietinės" Lietuvos bėties kolonijinę padėtį, enciklopedijos redaktoriai prie Lietuvos valstybės bando prikergti "buržuazinės" epitetą. Bet Lietuva, kaip ir bet kuri kita nepriklausoma ir suvereninė valstybė, neturėjo jokių epitetų. Buvo tik Lietuvos valstybė, pilnateisė Tautų Sąjungos narė, su savo valiuta, su savo kariuomene, su savo paštu ir, suprantama, su savo

užsieniuose akredituotomis pasiuntinybėmis, kurias Sovietų Sąjunga, tuoj po gėdingo ir niekšingo susitarimo su hitlerine Vokietija, užgrobė ir į kurių pastatus patys rusai sulindo.

Visai kitas reikalas yra su dabartine Sovietų Sąjungos okupuota Lietuva, kurios tikrosios būklės apibūdinimui absoliučiai neužtenka pridėti "sovietinės", ar kaip rusams pataikaujančiai, bet kalbiniu atžvilgiu netiksliai verčiamą "tarybinės" prievardį.

Sovietų Sąjunga, užgrobdamą taikingą ir neutralia pasiskelbusią Lietuvą, kurios nepriklausomybė ir suverenumas buvo iškilmingai įsipareigojusi gerbti eilę sutarčių bei susitarimų, — atskleidė visam pasauliui savo tikrąjį, iš carinės Rusijos paveldėtą imperialistinį ir kolonijinį veidą, nieko bendro neturintį su jos skelbiama proletarine revoliucija. Jei Maskvai būtų rūpėję tik išplėsti ir Lietuvoje komunistinę sistemą, jai pilnai būtų užtekę įvesti ir joje tokį sovietų satelitinės valstybės statusą, kokį ji įvedė Lenkijoje, Vengrijoje ir kitose iki Antrojo pasaulinio karo buvusiose laisvose Rytų ir Vidurio Europos valstybėse. Tuo atveju būtų buvę išvengta barbariškų masinių lietuvių deportacijų į Sibirą ir baisaus partizaninio karo, pareikalavusio tiek daug nekaltų lietuvių jaunimo gyvybių aukų.

Bet kai kas gal pasakys, kad tai tik Stalino nelemto susidėjimo su Hitleriu klaida, kurios negalima priskirti dabartinei Sovietų Sąjungos vadovybei. Jei toks tvirtinimas būtų bent kiek pagrįstas, tai lietuvių tautai nedelsiant turėtų būti suteikta galimybė išstoti iš Sovietų Sąjungos, pasinaudojant specialiai sovietų konstitucijoje numatytu išstojimo straipsniu, kurio bent viena kartą konkretus pritaikymas parodytu pasauliui, kad jis ir konstituciją buvo įtrauktas ne vien tik žmonių mulkinimui.

Mes, deja, visuomet manėme ir tebeomanome, kad "sovietinis socializmas", kaip ir "proletarinė revoliucija" tėra tik priedanga naujam Rusijos imperializmui ir kolonializmui pateisinti. Tik iš rusiškąją imperializmą galėjo kilti pikta neapykanta suverenei Lietuvos valstybei ir nešvarus sumanymas vėl įgrūsti lietuvių tautą į Sovietų Sąjungos engiamą ir kolonizuojamą tautų kalėjimą.

Rusų neapykanta nepriklausomai Lietuvai virsta stačiai siaubu pas lietuvių komunistus, kurie enciklopedijon sukišo net būdingesnes carinės Rusijos karines uniformas, bet pabijoję įdėti kad ir nekalčiausią nepriklausomybės laikų Lietuvos monetos, medalio, ordino, pašto ženklą ar uniformos iliustraciją, lyg tokio laikotarpio Lietuvos ir lietuvių gyvenime visai nebūtų buvę. O vis dėlto lietuviai komunistai

tai turėtų prisiminti, kad tik Lietuvos valstybinės nepriklausomybės metais Lietuvos komunistų partija tarptautiniame judėjime buvo lygiateisė su kitomis, kaip Lenkijos, Prancūzijos, Vokietijos komunistų partijomis ir dalyvavo visuose Kominterno kongresuose. Tuo tarpu dabartinė Lietuvos komunistų partija, — kaip rašoma enciklopedijoje, — tėra tik "TSKP respublikinė organizacija", su vienuolika užduotimi: prižiūrėti, kad Maskvos priesakai būtų pilnai vykdomi Lietuvoje. Šiandien Lietuvai neleidžiama turėti net jokios savo nacionalinės sporto komandos.

Permainingoje Lietuvos istorijoje užtiknamos daug valdymo sistemos, bet nerasime nė vienos tokios klaiškos ir taip žiauriai prieštaraujančios lietuvių sveikam protui, kaip dabartinės sovietinio okupanto primestosis. Kiek reikia turėti Lietuvos žmonių paniekos, reikalaujant sutapatinti Kremliuje sėdinčių satrapų saujelę su "Lietuvos darbo žmonių valdžia". Kaip turi jaustis pažemintas ir išniekintas lietuvis profesorius, kuriam kažkoks nemokšas atėjusias politrukas nustatinėja, ką jis turi ir gali skaičiuoti.

Kodėl pas mane knygų lentynoje gali rikiuotis visos keturios Vakaruose ir Lietuvoje išleistos lietuviškos enciklopedijos, o lietuviui savo Tėvynėje laisvųjų lietuvių spausdintos enciklopedijos yra ne tik neprieinamos, bet ir griežtai draudžiamos sovietinio okupanto? Kodėl aš galiu laisvai keliauti po visas pasaulio šalis, o lietuvis Tėvynėje ir menkiausias pajudėjimui užsienį turi maldauti Maskvos malonės? Kodėl lietuvis, kaip didžiausias pastumdėlis, turi būti varinėjamas balsuoti, kai jis iš anksto žino, jog jau yra nustatyta, kas bus išrinktas?

Kaip juokdariaiškai pagaliam skamba visos pasakos apie Sovietų Sąjungos taikingumą matant "Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" puslapių puslapius, užverstus visokiausiais karinių operacijų planais, ginklų apibūdinimais, karinių ordinų ir laipsnių aprašymais, kurių, tokių smulkių, nerassite net karinėse Vakarų šalių enciklopedijose.

Kulminacinis lietuvių nužmoginimo taškas, tačiau pasiekiamas brutaliai persekiojant ir išniekinant jo religinius ir tautinius jausmus. Tik-tai rusiškas-aziatiškas sadizmas galėjo įsakyti uždaryti Vilniaus katedrą, kur jau nuo žilos senovės meldėsi lietuvių sentėviai pagony. Dievo ir Lietuvos Tėvynės meilės skelbimas sovietinio-rusiško okupanto yra laikomas didžiausiu nusikaltimu, ir drausioliai kunigai bei patriotai už tai yra žudomi ar tremiami ilgiems kančios metams į Gulag salyną.

Sudegino šventovę, naujos statyti neleidžia

"LKB kronika" 65 numeryje rašo apie nežmoniška varginamus tautiečius Alytaus rajone

TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo Pirmininkui dr. K. ČERNENKAI

Religijų reikalų komiteto prie TSRS Ministrų Tarybos Pirmininkui dr. KUROJEDOVUI

Lietuvos TSR Ministrų Tarybai

Kaišiadorių vyskupijos vyskupui V. SLADKEVIČIUI

LTSR Alytaus rajono, Ryliškių parapijos, bažnytinio komiteto ir tikinčiųjų

PAREIŠKIMAS

Dr. Pirmininke, mes kreipiamės į Jus svarbiu prašymu: leiskit mums vietoj sudegintos bažnyčios bent laikinus maldos namus įsigyti. Mūsų didelė medinė bažnyčia, kaip visi pamatuotai teigia, 1953. XII. 4. sudegino partorgas POLTORACKAS, Ryliškių vid. mokyklos direktorius BERNATONIS ir jo pavaduotojas BAUBLYS, MILIUS, davęs pagimui benzino, ir aktyvistas NAUDŽIUNAS. Valdžia to dalyko netyrė.

Po sudeginimo kreipėmės į Religijų reikalų tarybos įgaliotinį PUŠINĮ, kad leistų pamaldas laikyti Klepočių kaime, V. PAKALOS name. Tuoj leido. Kadangi buvo maža palatpa, prašėme įgaliotinį, kad leistų pastatyti bažnytelę. Leido ir paskyrė medžiagą. Sudėjom pinigų ir nusipirkome 93 rąstus, 17 lentų ir kt. 1959 m. norėjome statyti, bet vietinė valdžia nedavė sklypo, o medžiagą patys išsivežė sau.

To neužteko. "Nemuno" kolūko pirmininkas PRUSEVIČIUS pasiūtė du chuliganus į mūsų laikinąją bažnytelę pas V. PAKALĄ, ir jie dienos metu, šeimininkui priešinantis, paėmė iš altoriaus Švenčiausiąjį su indais ir nuvežė Alytaus rajono pirmininkui, kuris visa tai atidavė Nemunaičio bažnyčiai. O vietinė valdžia nebeleido rinktis į laikinąją bažnytelę. Vieni tikintieji važiuojo į Alytų melstis, kiti kitur, o dauguma negalėjo kitur išvažiuoti, todėl susirinkdavo privačiuose namuose tai vienu, tai kitu. Tai tęsėsi iki 1983 m. lapkričio mėnesio. Tada atvyko Alytaus rajono pirmininko pavaduotojas MAKŠTUTIS su Raitininkų apylinkės pirmininke ANGELE PRIESKIENIENE ir invalido VYTAUTO PAKALOS namus Ryliškuose, kur buvo mūsų pamaldos. Už tai jie šeimininką nubaudė 50 rb. bauda, išskaitydami iš invalido pensijos kas mėnesį po 5 rb. Jo seuo BRONĖ išsigando ir net pamišo, iki šiol dar pilnai nepasveiko. Nuo to laiko niekas mūsų nebeprimėmė į savo namus melstis, nes bijojo valdžios.

Nuo 1983 m. gruodžio mėn. pradėjom rinktis į Bogonių kapines. Taip meldėmės per visą žiemą sekmadieniais ir šventėmis, taip darome ligi šiol. Vietoj altoriaus pastatome stalą, prie kurio kunigas atlaiko šv. Mišias. Kai kunigo nebūna, ant stalo padedame kunigo arnotą ir kryželį, kalbame Mišių maldas ir giedame. Bet 1984 m. kovo 5 d. Alytaus rajono pirmininko pavad. MAKŠTUTIS ir apylinkės pirmininkė A. PRIESKIENIENE atsivežė darbininkų, į sunkvežimį sukrėmė mūsų kapines esančius 4 suolus, 10 kėdžių, stalą — altorių, klausyklą, kur kunigas klausydavo mūsų išpažinėčių, nukapoję stulpelius, kuriais buvo parremtas stogelis iš kartono apsaugoti kunigą nuo lietaus, įkėlė į sunkvežimį ir išvežė.

Mes vis tiek su skaudancia širdimi susirinkdavome melstis, vėl įsitaisėme stalą — altorių ir stogelį. Bet 1984 m. birželio 6 d. MAKŠTUTIO atsistatė mašina iš Alytaus vėl viską išvežė. O birželio 17 d. atvyko trys milicininkai, norėjo išsiųsti kunigą, bet mes jo nedaugėme. Prisistatė ir MAKŠTUTIS, mums draudė kapinėse melstis. Tą patį jis kartojo birželio 24 d., atvykęs pas bažnytinio komiteto pirmininką K. KARVAUSKĄ. Mes žinome, kad įstatymas kapinėse melstis leidžia, todėl iki šiol tai ir darome, nes neturime galimybės kitur atlikti savo bažny-

tinų pareigų, o be jų mes, kaip katalikai, negalime gyventi. Konstitucija garantuoja sąžinės laisvę.

1982 m. 7 asmenys buvo nuvykę pas įgaliotinį P. ANILIONĮ, prašė leisti įsigyti maldos namus ir atvykti kunigui, bet jis pasielgė ne taip, kaip PUŠINIS — neleido. 1984 m. gegužės 24 d. pas įgaliotinį vėl buvo nuvykę tuo tikslu 6 asmenys, o 30 d. — du, bet jokių rezultatų. Kreipėmės ir į Alytaus rajono pirmininko pavaduotoją MAKŠTUTĮ dukart, bet be rezultatų. Birželio pradžioje įgaliotiniui vėl parašėme pareiškimą, o liepos 17 d. gavom atsakymą raštu — jis neturįs teisės spręsti šį klausimą, į tai atsakys Alytaus rajono LDŽ vykdomasis komitetas. Bet jis ligi šiol dar mums nieko neat-sakė.

Mes pirmieji sukūrėme kolūkus ir visas jėgas į juos sudėjome, o dabar ir mūsų vaikų juose dirba. Bet kodėl su mumis elgiasi taip nežmoniška? Ar mes bėteisiai?

Įgaliotinis mums buvo leidęs net maldos namus pasistatyti, o ką padarė vietiniai valdžios atstovai? Išvarė iš maldos namų, sudeginę mūsų bažnyčią atėmė nupirktą medžiagą bažnyčiai statyti, uždraudė ir privačiuose namuose melstis, net iš kapinių gailioja. Niekas mūsų teisių negina, esam atiduoti kitų savivalei. Ar tarybinė konstitucija jau nebegalioja? Ji garantuoja sąžinės laisvę, o mes patiriame tik žiauriausią nelaisvę. Ar yra pasaulyje kitas toks kraštas, kur taip būtų elgiamasi su tikinčiais? Kur tikintieji žemos šaltyje kapinėse klauso šv. Mišių ir klūpo sniege? Tai primena pirmųjų krikščionių katakombas, kada eiti į Mišias reiškė eiti į mirtį. Ar tie valdininkai, kurie su mumis taip elgiasi, negriau-na paties komunizmo?

Mūsų parapija seniai valdžios užregistruota, turi pilną komitetą, todėl turi pilną teisę turėti ir savo bažnyčią. Ar mes kalti, kad neprotingi valdžios atstovai mūsųja sudegino? Įgaliotinis PUŠINIS labai protingai pasielgė, leisdamas pasistatyti naują bažnyčią, paskirdamas medžiagą ir tuo atitaisydamas kitų nežmoniškumą. O ką daro dabartinis įgaliotinis ir MAKŠTUTIS?

Todėl mes kreipiamės į Jus ir tikimės, kad mus suprasite ir apginsite mūsų teises. Mes dabar prašome bent leisti išsinuomuoti laikinus maldos namus, kad nereikėtų kapinėse vargti. Yra šalia sudegusios bažnyčios mūsų statyta klebonija ir špitolė. Valdžia labai teisingai pasielgė, mums viena iš jų atiduodama, laikiniams maldos namams, kol pasistatytume bažnytelę, kuriai leidima yra davęs įgaliotinis PUŠINIS ir jo oficialiai niekas nėra atšaukęs. Taip pat prašome vietinius valdininkus priversti mums grąžinti atimtą statybinių medžiagą, kurios dokumentus turime.

Rusijoje dabar užregistruo daug religinių bendruomenių, joms leidžia pasistatyti arba nusipirkti maldos namus ir pasikviesti kunigą, pvz. Karagandoje, Aktiubinske, Pavlodare, Omske ir kitur. Ar pas mus kita valdžia ir kita konstitucija? Prašom ir mums leisti pasistatyti nuolatinių maldos namų toje vietoje, kur stovėjo anoji (jos laiptai yra likę), arba Bugonių kapinėse.

Labai prašome dalyką patiemis išspręsti ir neperduoti mūsų iš naujo vietinių terorizmui.

Ryliškiai, 1984 m. spalio 14 d. Mūsų adresas: Alytaus raj., Ryliškiai, KAROLIUI KARVAUSKUI

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (prieš Lietuvų Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Žiemos stovykloje Neringoje studentai ateitininkai inscenizavo Lietuvos partizanų kovą prieš okupantus Nuotr. G. Vaišnio

Istorija nepamoko

V. KAVALIŪNAS

Teigiama — žmogus mokosi iš istorijos. Ir dažnai tuo net ir tikima. O kaipgi yra iš tikrųjų? Ar tikrai jis mokosi iš istorijos? Ne, jis niekad ir iš nieko nepasimoko. Ir čia, kalbant apie istoriją, kur kas geriau tinka vokiečių filosofo Hegelio žodžiai: istorija mus tiek temoko, kad mes iš jos niekad ir nieko nepasimokome.

Ir tai rodytė rodo visas istorinis žmonijos kelias, o ypač keletas paskutiniųjų dvidešimtojo amžiaus dešimtmečių, pakabinusių virš mūsų galvos atominę bombą. O kad taip atsitiktų, reikėjo ne tikai užmiršti istorijos pamokas, bet ir didžiųjų valstybių vadovams netikti proto ir dar — nugrimzti moralinio purvo gelmėse. Kur kas buvo lengviau paaukoti — sukišti į gyvus ryjančio sovietinio slibino gerkle šimtus tūkstančių žmonių, negu pajudinti savo mažąjį pirščiuką jiems išgelbėti.

O ir šiandien raudonasis slibinas nesulaikomai šliaužia per pasaulį, vis apžiudamas bei nurydamas ištisas tautas ir dar grasindamas: nusi-ginkluokite, o jei ne — mes jus palaidosime!

Ir kas daroma jam sulaukyti? Nieko, beveik nieko. Užuot kalbėjus apie pavergtųjų išlaisvinimą, tešaukiamos nusiginklavimo ar ginklų apribojimo konferencijos bei pasitarimai. Ir kokia gi tu pasitarimų ir derybų prasmė? Kokia prasmė tartis su tuo, kuris išvertęs akis meluoja ir tų susitarimų laikosi tikrai tol, kol jam tai naudinga, ir kurio tikslas — griebti ką tik gali iš kairės ir iš dešinės bei pavergti?

Argi ne taip buvo ir prieš Antrąjį pasaulinį karą? Ir argi bent kiek pasimokyta iš istorijos? Ir tada buvo tariamasi su Hitleriu, vyko nusiginklavimo konferencijos. O jis ginkluote ginklavosi, galų gale trenkęs durimis išėjo ir susidėjo su kitu didžiuoju nusikaltėliu — Stalinu. Visas pasaulis nusidriekė karo liepsnomis, miršančių, kankinamų ir žudomų nenutylančių šauksmu.

Pagaliau karas lyg ir pasi-baigė. Bet kokia baisi ta jo pabaiga! Vakarų sąjungininkų kariai — tokia buvo viename laikraštyje tragiškos prasmės karikatūra — sėda į laivus grįžti namo ir vienas kitą klausia: už ką mes kariavome?

Vargšai kentėjusieji, mirusieji ir be rankų ir kojų grįžtantieji namo to nežinojo. O jei jie būtų turėję Europos žemėlapi, būtų pamatę, kad kariavo už, prezidento Reagan žodžiais, niekšybės imperijos ribų išplėtimą. Jie būtų pamatę Lenkiją, dėl kurios karas prasidėjo. Jie būtų pamatę Lietuvą, Latviją ir Estiją, neutralias šalis, žudytę žu-domas masiniais trėmimais į Solzenicino aprašytą Gulago salyną. Jie būtų pamatę kone visą Rytų ir Vidurio Europą — nuosirdžius vakariečių draugus, paliktus genocidinės Sovietų Sąjungos ir jos žudikų KGB kankinančiuose naguose.

Visa tai baisu. Sukrečiančiai baisu. Ir apokaliptinis siaubas apima, kai prieš akis iškyla OSI ir KGB. Almighty God! Amerikos teisingumo departamentas ir niekšybės bei melo imperijos žmogžudžiai! Didžiausias pasaulio nusikaltėlis įjiesko tų, kurie, užpuolus jų namus, nuo jų pabėgo. Ir jiesko ne vieni, o su OSI vyraais.

O, rodos, turėtų visiems būti aišku, kas tie Katymo ir popiežiaus žudikai, ir bėgti nuo jų kuo toliausiai. Betgi žmogus nei iš istorijos, nei iš nieko nesimoko. Nesimoko net ir tada, kai toji istorija jam rodytė rodoma ir net kai savo šono žaidžas gali paliesti savo pirštais.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

Pianino technikas

A. BRIČKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 762-6128 Toronte.

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS, JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS, GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

1985 m. gegužės 5 — gegužės 24

globojama Katalikų informacijos centro rengiama GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS 923-7337

Kaina — \$3,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
- Pervėžimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Kambarius geruose viešbučiuose ir maistą
- Įžymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Labai įdomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnių informacijų gausite užpildę ir atsuntę šią atkarpą: GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė Tel.....

Adresas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PALAIDOJO SKULPTORIŲ

Vilniuje kovo 24 d. mirė skulptorius Napoleonas Petrulis, Vilniaus dailės instituto profesorius. Velionis, gimęs 1909 m. rugpjūčio 14 d. Aikiniškėje prie Rokiškio, 1925—31 m. lankė Kauno meno mokyklą. Tapybos mokyklą J. Vienožinskio studijoje, akvarelės — pas K. Skliūrą, baigė J. Zikaro vadovaujama skulptūros studiją. Savo kūriniais labiausiai pagarsėjo sovietinėje okupacijoje. Jau 1941 m. sukūrė skulptūrinę grupę „Darbininkas ir raudonarmietis“, „V. Lenino galvą“ (1945), „V. Leninas skaito“ (1961), „V. Leninas ir raudonarmietis J. Bartaiūnas“, paminklus V. Leninui Kaune ir Druskininkuose, skulptūrinę grupę „Keturi komunistai“ (su B. Vyšniausku, 1950), paminklą komunistui E. Tiekui Rokiškyje, „Auroros“ jūrininką A. Godliauską, antkapinį paminklą A. Sniečkui, nemažai skulptūrinių portretų ir šaržų rašytojams, teatralams bei kitiems veikėjams. Tarp jo kūrinių yra ir dvi satyrinės skulptūros — „Klebonas ir davatka“, „Buržuazinės Lietuvos valdovai“. Nenuostabu, kad už tai kaip propagandinis dailininkas susilaukė sovietinės Lietuvos „liaudies dailininko“ titulo, respublikinės premijos, sovietinių „Darbo raudonosios vėliavos“ ir „Garbės ženklų“ ordinų. Palaidotas kovo 27 d. Antakalnio kapinėse.

KONFERENCIJA ŽURNALISTAMS

Aukštojoje partinėje mokyloje Vilniuje kovo 21 d. buvo surengta praktinė konferencija „Respublikos masinės informacijos ir propagandos priemonių efektyvumo didinimas vykstant Sovietų Sąjungos kompartijos centro komiteto 1983 m. birželio ir vėlesnių plenumų nutarimus“. Konferencijon buvo sukviešti laikraščių, žurnalų, televizijos ir radijo laidų redaktoriai ir žurnalistai. Pagrindinių pranešimų padarė iš Maskvos atvykęs prie kompartijos centro komiteto veikiančios žurnalistikos katedros politrukas prof. dr. V. Smirnovas. Kalbėjo ir vilniškės kompartijos centro komiteto propagandos bei agitacijos skyriaus vedėjas J. Kuolelis. „Komjaunimo tiesoje“ kovo 23 d. rašoma, kad žurnalistai turi giliau ir analitiškiau gvildinti ekonomikos, mokslo, kultūros, socialines problemas, įtikinamai parodyti komunistinio gyvenimo būdo pranašumus, duoti rytingą atkirtį buržuazinei propagandai.

KAUNO „SKALSA“

Laisvės alėjoje duris atvėrė universali maisto prekių parduotuvė „Skalska“, didžiausia išplėstoje buvusio gastronomo patalpose. Ji dabar turi naujai įrengtus sūrių, miltinės konditerijos, saldinių ir užsaky-mų priėmimo skyrius, daugiau kasų. Apie esamas prekes pirkėjus informuoja išraiškingi reklamainiai simboliai ir radijo reklamos tarnyba. Parduotuvės mechanizuoti visi pakrovimo bei iškrovimo ir transportavimo darbai.

LIETUVOS VILKAI

Vilkų problemas „Tiesos“ kovo 10 d. laidoje aptaria Angelė Adomaitienė. Jos duomenimis, 1934 m. Lietuvoje būta tik 112 vilkų, 1935 m. — apie 150. Daugiausia jų priviso po karo. 1948 m. apskaitoje vilkų užregistruota 1.725. Pradėjus intensyvią naikinimą, 1950 m. jų skaičius sumažėjo iki 980, 1960 m. — iki 104, o 1965 m. tebuvo likę 34. Dabar Lietuvos miškuose yra apie pus-triečio šimto vilkų, nors kasmet sumedžiojama 100-180. Prieš kel-tus metų pirmasis vilkas apsi-gyveno Panevėžio rajono Žaliosios miške. Greitai susirado sau porą ir pernai Klimbalos dur-pyne išaugino keturis jauniklius. Vieną vilkiuką rudenį su-slovė medžiotojas J. Turulis. Li-ko penkių vilkų gauja plačiai šeiminkavusi Panevėžio ir Pasvalio rajonuose. Ji ypač pjo-vė briedžius, starnas ir šernus, labai įsisiutėjo šią šaltą zie-mą, kai žvėrys būrėsi prie šėry-kų, sunkiai gelbėjosi klimpda-mi į gilų sniegą. Vasario 26 d. Žaliosios miške buvo rastas vilkų papjautas ir suėstas briedis. Gaują apsupo medžiotojai. Re-zultatai neskelbiami, bet prie rašinio yra pridėta medžio-tojų J. Kriuko ir J. Šipinsko nuo-trauka su trim nušautais vilkais. A. Adomaitienė pabrėžia, kad vilkus nušauti nėra lengva. 1983 m. vienas vilkas buvo medžio-jamas apie 40 dienų.

CUKRAUS PRAMONĖ

Lietuvos cukraus pramonė užbaigė runkelių perdirbimo sezoną. Iš praėjusių metų derliaus pagaminta apie 15.000 tonų cukraus. Gamyklos dabar perdirbs iš Kubos gaunamą žaliavą. Iš ten į Lietuvą kasmet atvežama nemažai cukranendrių, dažniau-siai tuo metu, kai pasibaigia runkelių atsargos ir tenka lauk-ti naujų jų derliaus.

ŠAUKIASI PAGALBOS

Skaitytojų laišku skyrė juo „Tiesa“ kovo 5 d. paskelbė šilutiskio P. Jurjono skundą: „Šiemetinė žiema visus privertė kamšyti tarpulanges, tvarkyti duris — kad kuo daugiau šilumos liktų viduje. Bet ne visos išorinės durys ir per pačius šalčius buvo uždarytos. Ir ne todėl, kad ten gyvenantys ir dirbantys žmonės specialiai laikė jas atviras. Durs neužsiveria dėl sugedusių spygų, o dar tiksliau — dėl spygų sulūžusių spyruoklių. Dėl-talė mažytė, o kiek per ją rūpes-čių, nepatogumų! Ileidžiamų spygų spyruoklė paprastai greitai sulūžta ar nusilpsta. Vienin-telė išeitis — pakeisti spygą. Ta-da durs vėl uždarys, vėjas jų netransku. Bet ne taip paprasta ir pigu dažnai keisti sugedusias spygas. Dėl menkos detalės iš-metame lauk visą spygą. Manau, visiems apsimokėtų, jeigu spy-gų gamintojai kartu su jomis parduotų atsarginių spyruok-lių (jeigu negalima pagaminti geresnių spygų) arba jų būtų galima nusipirkti atskirai ūki-nėms parduotuvėse. Tada ir du-rys tvarkingos būtų, ir vieni ki-lų nebartume, kad pro jas šilu-ma laukan eina“.

V. Kst.

"GYVATARAS" KONCERTA - POKYLI

Programoje: • koncertas

• šilta vakarienė, paruošta Janinos Bubulienės
• smagūs šokiai Laukiame visų! Rengėjai

maloniai kviečia
visus į savo

35
metų

1985 m.
gegužės 11,
šeštadienį,
Jaunimo centre,
Hamiltone.
Pradžią - 6.30 v. vakaro.

Mirė Sibiro tremtinys

Antanas Indriūnas mirė Kau-ne 1985.I. Jis buvo jau 80 m., ka-majiškis. Mokėsi Rokiškio gim-nazijoje, vėliau ūkininkavo. Išvengęs atsitiktinai 1941. VI tremimų, karo metu ūkininkavo Kamajėliuose, šiaip taip atsta-tydamas jau 1940 m. pradėtą rau-donarmiečių naikinti ūkį: tuo metu įgyjuojanti Raudonoji ar-mija jo rūgus parinko dalinio stovykla. Vėliau tame ūkyje įruo-šė vad. mašinų ir arklių stoti, kurioje po karo tebuvo likę du šlubi arkliai ir nė vienos kar-vės, todėl atsikurti ūkiui buvo labai sunku. Kai vokiečiai už-darė universitetus, jis priglau-dė ne vieną studentą. Priklausė Lietuvos laisvės kovotojams, bet vėliau Lietuvos laisvės ar-mijai. Iš laisvės kovotojų pasi-traukė, kai susitiko su stud. J. Deksniu — išsigando jo plepu-mo. Susitikęs Kalpokus (juos po karo sovietai sunaikino ir dar knygelėse apsmėizė), talkino Lietuvų frontui ir Lietuvos lais-vės armijai, perduodamas kele-tą kiaulių pirkti ginklams, o taip pat jų paėmamas ir iš dėdės ūkio. Užėmus Kamajus 1944 m. vėl sovietams, buvo suimtas ir išvežtas kirsti miškų taigose, kur sutiko savo giminaičius iš Vilniaus ir Kauno. Šiaip taip gyvas išlikęs, po Stalino mirties amnestuotas, be sveikatos ir ar-tiritikas gavo teisę grįžti į Lietu-vą ir prisiregistruoti prie žmo-nos kambaryje, kur ir mirė. Vai-kykų neturėjo ir dabar jo artimų-jų giminių gyvų seniai nebėra — beveik visi išsisi nuo 1941 m. Lenos pakrantės: broliai, jų žmonos ir pusbroliai.

Sovietinėje mokykloje

Šaukėnai (Kelmės raj.). 1984 m. spalio mėn. komjaunuoliš-ko amžiaus Šaukėnų vidurinės mokyklos mokiniai, atsisakę stoti į komjaunimą, perauklė-jimui buvo vežami į Kelmę. Po atitinkamo auklėjimo tik vie-na mergaitė sutiko stoti į kom-jaunimą.

Vidsodis (Kelmės raj.). 1984 m. spalio 15 d. pas Vidsodyje gyvenančią Turauskus apsi-lankė aštuonmetės mokyklos direktorius Kęstutis Vinča. Susinervinęs ir įsikarsčiavęs direktorius barė Adomą Tu-rauską, kam jis savo sūnų Mo-destą, besimokantį penktoje klasėje, vedasi į bažnyčią, ne-leidžia stoti į pionierių orga-nizaciją. Tėvas patiškinio: „Aš einu į bažnyčią ir mano vaikas eina, o pionierių būti jis pats nenori“. Kai direktorius pakel-tu tonu toliau barė A. Turaus-ką, į pokalbį įsiterpė pas Tu-rauskus buvęs svečias: „Kodėl čia toks triukšmas? Dabar gi skelbiama religijos laisvė“.

Spalio 16 d. mokykloje Mo-destą Turauską užšpuolė ve-dėja Merkeliene: „Kam eini į bažnyčią, kodėl nesirašai į pionierių? Mes tau dar pa-ro-dysim!“ — gąsdino berniuką vedėja. Mokytojai nustatė prieš Modestą klasės draugus — jie pradėjo pašiepti savo draugą. Išgąsdintas vaikas susirgo. Tėvams teko kreip-tis pas gydytoją. Savaitę lai-ko M. Turauskas dėl ligos ne-galėjo lankyti mokyklos. („LKB kronika“, 65 nr.).

Hamilton, Ontario

JAU GAUTA pirmoji auka su-kaktuvinio koncerto laimės sta-liukams — J. Butkevičiaus \$100. „Aidas“ nuosirdžiai dėkoja.

[vedu šildymo ir vėsinimo
sistemą, atlieku visus
taisymo ir skardos
darbus

(Esu "Union Gas"
atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Delhi-Tillsonburg, Ont.

KLKM DR-JOS VISUOTINIS SU-SIRINKIMAS įvyko š. m. kovo 21 d. parapijos salėje. Pirmininkavo S. Steigviliene, sekretoriavo L. Vit-kienė. O. Šiurnienė paskaitė įdo-mių ištrauką iš lietuviškos spau-dos. Aptarti einamieji reikalai ir ateities veikla.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS įvyks gegužės 5 d. tuoj po pamal-dų, parapijos salėje. Numatyta tai dienai pritaikyta paskaita ir pakviesta dainininkių grupė iš Toronto. Rengia KLKM dr-jos skyrius.

PRIEŠVĖLYKINĖS REKOLEK-CIJOS įvyko kovo 29, 30, 31 d.d. Vadovavo — kun. K. Kaknevičius iš Toronto. Sekmadienį buvo re-kolekcijų užbaiga — agapė pa-ra-pijos salėje.

St. Petersburg, Florida

KAZIMIERINIŲ METŲ užbai-gos iškilme kovo 13 d. surengė Lie-tuvių klubo valdyba. Kun. V. Da-bušis papasakojo apie šv. Kazi-miero 500 metų mirties sukakties iškilmes įvairiuose kraštuose ir parodė filmą apie iškilmes Ro-moje. Ta proga J. Taoras suren-gė Vatikano pašto ženklų ir nuot-raukų parodą.

PRANEŠIMA VISUOMENEI apie PLB veiklą kovo 15 d. Lietuvių klube padarė jos pirm. V. Kaman-tas, paliesdamas ir OSI įstaigą.

LITUANISTINĖS „SAULĖS“ MO-KYKLOS tėvų komitetas balan-džio 20 d. rengia tradicinį vaka-rą su mokinių atliekama progra-ma. Pastaruoju metu mokykla ga-vo \$600 paramą iš LB švietimo ta-rybos ir Lietuvių fondo LB St. Petersburgo apylinkė mokyklai paskyrė \$100.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ kovo 20 d. Lietuvių klubo salėje surengė popietę, kurioje prane-šimą padarė TF pirm. J. Giedraitis ir VLiko pirm. dr. K. Bobelis. Pastarasis pareiškė, kad VLKas planuoja įsigyti namus Vašingto-ne. Meninę programą atliko A. Meikos vadovaujamas vyrų dai-nos vienetas. Asmenims, paau-kojusiems TF per \$200 įteikti pa-žymėjimai. Tokių buvo 35. Stam-biausia auka buvo dr. Bobelio — \$3,073.00. Šioje popietėje iš viso surinkta \$4,824.00.

ŠV. VARDO PARAPIJA paminė-jų savo 25-rių metų gyvavimo su-kaktį. Kadangi joje yra prisiglau-dusi ir lietuvių misija, dalyvavo ir jų atstovai. Meninėje progra-moje pasirodė „Audros“ šokėjai ir A. Meikos vyrų dainos vienetas. Lietuviškais valgiais rūpinosi D. Štaupienė. L. Z.

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gntaro
išdirbinių pasirinkimas.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, išsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVA. PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaukas 7%
term. indėlius 1 m. 10 1/2%
term. indėlius 3 m. 11%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 9 1/4%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
neklm. turto pask. 11 1/4%
asmenines paskolas 13%
Nemokamas pilnas
čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santauką
dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių
paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Paramos „Dirvai“ vėjus Čika-goje, Tautiniuose lietuvių na-muose kovo 16 d. buvo pradėtas specialia vakariene. Ja rūpino si „Dirvos“ septyniadesimtmė-čio sukakties renginių komite-tas, vadovaujamas dr. L. Kriau-čeliūno. Humoristinę programą vakarienos metu atliko akto-rius V. Žukauskas, paliesda-mas daug lietuviško gyvenimo aktualijų. Buvo perskaitytos vakarienos dalyvių aukos „Dir-vai“.

„Amerikos balso“ radijas Va-šingtono vasario 27 d. paminė-jo savo veiklos 43-jų metų su-kaktį. Jo laidos dabar transliuo-jamos 45-mis kalbomis. Laida lietuvių kalba buvo pradėta 1951 m. vasario 16 d. Šia proga žyme-nį gavo jau 30 metų „AB“ tarnau-jantis Alfonsas Petrutis, lietu-vių laidos vedėjų paskirtas 1976 m., kai pensijon pasitraukė An-tanas Vaičiulaitis. Prieš jį lie-tuvių laidai ilgą laiką vadova-vo dr. Kostas Jurgėla.

Lietuvių politinių kalinių sa-junga Jaunimo centre Čikago-jės kovo 8 d. surengė vakaronę „Mažasis Niurnbergas“, pris-mindama prieš 50 metų įvyku-sią Neumano ir Sasso bylą Lie-tuvos karo tribunole. Jiedu or-ganizavo prieš Lietuvą nukreip-tą sukilimą, turėjusį įvykti 1934 m. Vakaronėje dalyvavo tos by-los prokuroras Dionyzas Mons-tavičius ir sekr. Jonas Dainaus-kas, vakaronėje skaitęs paskai-tą. Byla prasidėjo 1933 m. gruod-žio 14 d., baigėsi 1934 m. kovo 21 d. Tai buvo pirmas viešas na-cių teismas Klaipėdos krašte. Dėl to jis ir vadinamas „Mažuo-ju Niurnbergu“. Lietuvoje tada buvo pripažinti kaltais ir nu-teisti 87 asmenys. Nacių valdžia Vokietijoje dėl šios bylos nu-traukė prekybos sutartį su Lie-tuva, atsisakydama pirkti ža-sis. Jos tada buvo parduotos Lie-tuvos valdininkams didokam pi-niginiam nuostoliui sumažinti.

Oakville, Ontario

KLB OAKVILLĖS APYLINKĖS VALDYBA atsiuntė \$952.00, su-rinktus Vasario 16-tos proga kul-tūrinei bei politinei Bendruo-menės veiklai paremti. Aukoję \$102.00 — kun. J. Staškus; \$101.00 — R. Dementavičius; \$100.00 — J. Arštikaitis, J. Žiuraitis; \$60.00 — H. Vaičieliūnas, A. Vale-Vaiče-liūnas; \$50.00 — L. Moorley; \$40.00 — A. Vaičieliūnas; \$35.00 — V. Pul-kauninkas; \$30.00 — Z. Linkevi-čius; \$29.00 — V. Juzėnas; \$25.00 — A. Aulinskis; \$20.00 — kun. J. Gutauskas, S. Jaskus, E. Juzėnas, M. Janušaitis, J. Klipčius, A. Ser-gautis; \$15.00 — P. Alisaukas, A. Ramonas, B. Liškauskas; \$10.00 — B. Bagdonas, J. Barzdaitis, kun. K. Kaknevičius, I. McKenna, M. Krievikas; \$5.00 — K. Juodviršis.

KLB valdyba nuosirdžiai dėkoja Oakvillės apyl. valdybai, rodan-čiai pavyzdį kitoms Kanados LB apylinkių valdyboms.

J. Kristolaitis,
KLB išdininkas

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Argentina

Mažąją tautinių šokių šventę norima surengti š. m. rugpjū-čio 10 d. „YPP“ patalpoje Beris-so mieste. Joje sutinka dalyvau-ti Lietuvių centro šokėjų grupė „Inkaras“ iš Buenos Aires, Be-risso „Mindaugo“ ir „Nemuno“ draugijų šokėjai. Vėliau šven-tės programa būtų pakartota ir sostinėje Buenos Aires.

Australija

Naujoji ALB krašto valdyba savo posėdžiuose aptarė įvai-rius kultūrinius ir švietimo rei-kalus. Sudaryta kultūros tary-ba, kurion įsijungė: pirm. J. Va-bolienė, nariai — L. Gerulaitis, P. Bielskis, S. Kubilius ir L. Po-cienė. Kultūros taryba į savo pla-nus yra įtraukusi studijų die-nas per 1986 m. Velykas Melbur-ne. Pulgio Andriušio premija geriausiai baigusiam lituanis-tinius kursus padidinama iki \$50. Susitarus su Niujorko vei-kiančio Lietuvių informacijos centro vedėju kun. K. Pugevi-čiumi, steigiamas Australijos lietuvių informacijos biuras, kuriame sutiko dirbti — V. Bal-tutis, J. Jonavičius ir A. Zamois-kis. Pasaulio lietuvių žiniui iš ALB apylinkių ir seniūnijų gau-ta medžiaga baigiama paruošti ir netrukus bus pasiųsta PLB valdybai. Australijos baltiečių taryba paliekama Sydnejuje. Lietuviams joje atstovauja V. Patašius, L. Cox ir K. Stašionis. Krašto valdyba dėkoja dr. B. Vin-giliui, šioje taryboje dirbusiam keletą metų. ALB krašto valdy-bos vicepirm. J. Jonavičius su ALB Adelaidės ir sporto klubo „Vytiš“ valdybomis aptarė bend-rus pasirošimo reikalus Pasau-liu lietuvių žaidynėms 1988 m.

Britanija

A. a. Edvardas Matukas, gimęs 1926 m. Marijampolės aps., vasa-rio 26 d. mirė Londone, išstiktas širdies smūgio darbovietėje. Velionis buvo baigęs Vilkaiviš-kio gimnaziją, įsijungęs į Vieti-nę rinktinę vokiečių okupacijos metais, patekęs karo mokyklo-n. Kai rinktinę vokiečiai likvida-vo, su šimtu kitų kariūnų buvo išvežtas į Štuthofo koncentra-cijos stovyklą. Po poros mėne-sių tie kariūnai buvo įjungti į vokiečių priešilektuvines artilje-rijos dalinius. Velionis atsidū-rė Lenkijoje, pabėgo prie Balti-jos jūros, kur vėl pateko į vokie-čių rankas. Šįkart buvo paskir-tas į prekybos laivyną. Karo pa-baigoje jo laivas buvo Danijoje. Pokaryje jis ten reiškėsi lietu-viškoje veikloje, pasižymėjo sporte. Emigracijai pasirinko Britaniją, kur dirbo fabrikuose Nottinghamo ir kituose miestuose, kol atsikėlė Londonan. Čia

vėl tapo jūrininku, norėdamas apkeliauti pasaulį. Grįžęs Lon-donan, mokėsi spaustuvininko darbo „Nidos“ spaustuvinėje, bet pilną specialybę išgijo jau dirb-damas anglų spaustuvinėje. Veli-onis dažnai iliustruodavo „Ni-dos“ knygų klubo leidinius, pieš-davo plakatus DBLS renginiams. Vedė Živilę Duobaite, išaugino du sūnus ir dvi dukras. Sūnus Edvardas, linkęs į meną, mirė. A. a. E. Matuko palaikai sudegini-ti Harefieldo krematoriume. Pamaldas koplyčioje laikė kun. dr. J. Sakevičius, MIC, atsisvei-kinimo žodį tarė DBLS centro valdybos pirm. J. Alkis.

Italija

Prel. dr. L. Tulaba kovo 2-3 d.d. lankėsi Pavijos mieste, šiauri-nėje Italijoje. Seminarijos teat-re jis kalbėjo apie lietuvių kul-tūrą, o vėliau ten įvykusiame se-minare skaitė paskaitą „Lietu-vių kultūra dvynių miestų — Pa-vijos ir Vilniaus perspektyvo-je“. Kovo 3 d. prel. dr. L. Tula-ba atnašavo Mišias, sakė pa-mokslus Pavijos katedroje, ku-ri greit švės 600 metų sukaktį. Tokiai pat krikščionybės sukak-čiai ruošiasi ir Lietuva. Šia pro-ga norima pasikeisti tikinčių-jų vizitais, bet lig šiol Pavijos ir Vilniaus santykiai ribodavosi tik oficialių pareigūnų apsilan-kymais, panaudojama sovietinei propagandai.

Šv. Kazimierą Vatikanas įra-šė kalendorium Lietuvai palan-čia prasme. Atrodo, tai padaryta popiežiaus Jono-Pauliaus II dė-ka. Kovo 4-jį Vatikano kalendo-riuje vadinama Lietuvos globėjo šv. Kazimiero švente. Dingo ankščiau minimas Lenkijos ka-raliaus titulas ir Wilno. Vati-kano radijas italų, anglų, ispa-nų ir prancūzų kalbomis teisin-giai pateikė istorinius duome-nis: šv. Kazimiero motina buvo austrė, o tėvas — lietuvis, tapęs Lenkijos karaliumi ir didžio-ju Lietuvos kunigaikščiu. Ešą šv. Kazimieras, miręs Vilniu-je, yra Lietuvos ir ypač jos jau-nimo globėjas. Anksčiau apie šv. Kazimierą buvo kalbama kaip apie Lenkijos šventąjį. Susida-rydavo įspūdis, kad Lietuva jį tik pasiskolino, pasirinkdama savo globėją.

Sveicarija

Pasaulio ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos žiemos semi-narą vasario 15-24 d.d. surengė Sveicarijoje, kur iš JAV atvyko 26 gydytojai su šeimomis. Semi-naro tema — „Ambulatorinės diagnostikos ir gydymo naujo-vės“. Mokslinei programai vado-vavo dr. J. Valaitis, organizaci-niams reikalsams — dr. D. Gied-raitis. Pirmiausia buvo susipa-žinta su Ciurichu, o iš ten nuva-žiauta į Davos vasaros ir žiemos kurortą, kur gyvena vienintelė lietuvių Marytė Milvydienė. Prie grupės prisijungė septyni gydy-tojai iš Sveicarijos ir V. Vokie-tijos. Paskaitos buvo skaitomos vakarais, o dienos skiriamos sli-dinėjimui. Iš Miuncheno atvyko visuomenininkė A. Griniene, Viernheimo — buvęs Vasario 16 giminąjos direktorius dr. V. Natkus, iš Paryžiaus — A. Palii-lis. Bendrai paminėta Vasario 16-jį. Minėjime trumpai kalbėjo dr. J. Valaitis, dr. K. Bobelis ir dr. K. Ambrozaitis. Grįždama gy-dytojų grupė užsuko į Liucerną, susipažino su Maironio apdai-nuotu keturių kantonų ežeru. Bendros vakarienos metu gydy-tojus Liucernoje aplankė Svei-carijos LB valdybos pirm. N. Prielaida su žmona. Į JAV buvo grįžta iš Ciuricho orauosčio.

Vokietija

Vasario 16 proga Hanoverio, Salzgitter-Lebenstedto Lietu-vious aplankė kun. K. Gulbinas, pakeitęs ligoninėje sergantį kun. V. Šarką. Abiejose vietovė-se buvo atnašaujamos Mišios, surengti Vasario 16 minėjimai. Hanoveryje visus pasveikino šios VLB apylinkės valdybos pirm. A. Seidleris. V. Merkevi-čius padarė pranešimą apie kun. V. Šarkos sveikatos būklę. Kun. K. Gulbinas kalbėjo ne tik apie Vasario 16, bet ir šv. Kazimie-ro sukaktį, kurią lietuviai gra-žiai paminėjo Romoje, Austrai-lijoje, P. Amerikoje, JAV, Ka-nadoje, Prancūzijoje, V. Vokie-tijoje ir Britanijoje. Sudainuo-tos kelios liaudies dainos, akor-deonu palydint J. Jakobui. Le-benstedte vokiečiai kalbėjo vie-tiniais klebonas kun. Schmittas. Meninę programėlę atliko VLB apylinkės valdybos pirm. Ro-mas Gasiūnas su talkininkais. Valdybai taipgi priklausė sekr. ir išd. Bronė Lorencienė, kont-rolierė — Sina Gasiūnienė ir Gerta Jazbutienė.

AUDRA Travel
Kviečia keliauti kartu!!!
1985 metų
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Balandžio 3	Balandžio 21
Gegužės 8	Gegužės 22
Gegužės 24	Birželio 2 arba birželio 9
Birželio 24	Liepos 10
Liepos 12	Liepos 29 (Dainų šventė)
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Kelionės į kitas pasaulio šalis

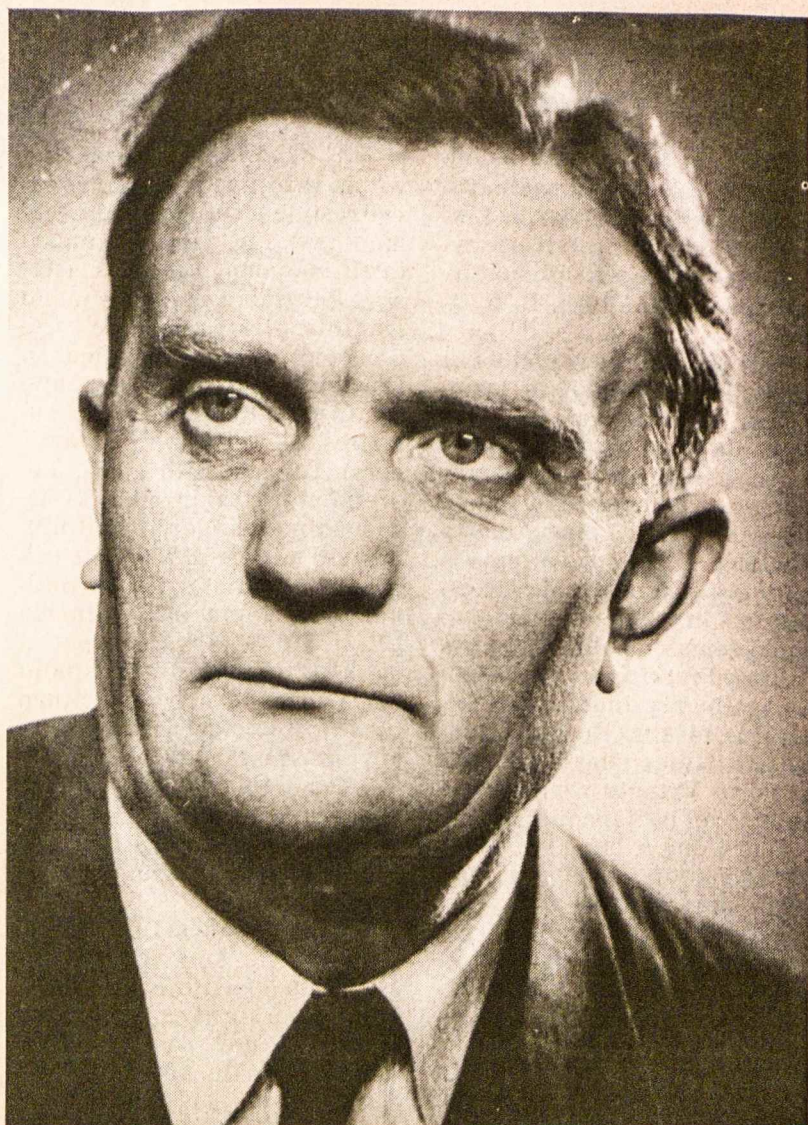
AUSTRALIJA -	gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA -	datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai nau-dingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperati-nius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JURATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Teleks 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

A. a. ANTANAS RINKŪNAS, miręs 1985 m. kovo 30 dieną, palaidotas baldžio 1 dieną Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje

Žmogui nėra lemta amžinai žaliuoti

I mirusių šalį išlydėjom a. a. Antaną Rinkūną

A. KALNIUS

Miškas ūžia, verkia, gaudžia:
Vėjas žalią medį laužo...

Girios medžiui taip pat yra nelemta amžinai žaliuoti. Jį apninka randys ir amarai, laužo atžusios vėtros, pakerta kirvis, ir medis triuškindamas, tarytum dejuodamas, krinta žemėn.

Argi ne tokia dalia ištinka ir žmogų, ar sunkauso gyvenimo našta nepalenkia jo pečių ir netikėtos bei nelauktos audros nepertempia jo gyvenimo siūlo? Juk bėgome sauskeliais, arimais ir rugienomis, plaukėme vandenimis ir bridome net per gaisrų plūsmą, idant apsaugotumėm nuo raudonojo maro grėsmės. Ogi šių raizgių kelių grandinė, kur nestiprino mūsų jėgų, bet jas alino, ne vienam sutrumpindama gyvenimo dienas. Tad kažin, ar ne per anksti ir Antanas Rinkūnas turėjo nulenkti galvą prieš mirties įstatymą...

* * *

Lietuvoje Antano nepažinčiau. Mat dirbome atskirus darbus ir skirtingose vietovėse. Su juo susipažinti teko Vokietijoje, Blombergo baltiečių stovykloje, kurioje etninės grupės tvarkėsi atskirai.

Mes, senoji karta, dar gerai atsimename stovyklinio gyvenimo eigą, kuri Blomberge, kaip ir kitur, buvo gerokai apskartusi dėl stoks bendoro spratimo mūsų tautinių idealų. Ir čia atsirado mažą grupę žmonių, kuri vertė valdžias, šmeiž administracinius organus, saugojo savo grynai ideologinius principus ir net asmenines užmačias. Dėl to atsirado stovykloje nemažai žalingų apraiškų, kurios trukdė taikingą sugyvenimą ir vadovybės veiklą.

A. Rinkūnas tuo metu stovykloje ėjo kultūros ir švietimo vadovo pareigas. Be to, yra buvęs gimnazijos direktorium, o vėliau ir britų karinės valdžios žinioje esančių tremties etninių grupių mokyklų inspektorium.

Kaip švietimo reikalų vadovas, jis turėjo ištirti visą eilę gana nemalonių įvykių lietuvių gimnazijoje, dėl kurių net apie 11 mokytojų buvo padavę atsistatydinimo pareiškimus. Po tyrimo gimnazijos vadovybė buvo pakeista. Tuo metu gimnazija buvo vadovaujama nepatenkintųjų grupės. Bet reikia pasakyti, kad ši gimnazija išleido nemažą skaičių mokinių, kurie ir dabar tebesireiškia lietuviškame gyvenime. Pažymėtinas dr. K. J. Čėginskas, šioje gimnazijoje įgijęs brandos atestatą, dabar plačiai besireiškiantis lietuviškame gyvenime.

Gana gilius pėdsakus A. Rinkūnas yra įmynęs ir stovyklos kultūrinėje veikloje. Didžiausioje stovyklos viršininko J. Matulionio užmojuose jis tapo dešine ranka. Šiems vyrams vadovaujant buvo suorganizuota tautinių šokių grupė, kuriai vadovavo gabi mokytoja Irena Šilingienė, o taip pat ir choras, kuriam diriguoti buvo paskiestas muz. A. Vaičiūnas. Betgi choro užuomazga atsirado Aloyzo Viskonto pastangomis. Jis buvo pirmasis dirigentas.

Be krūvio darbų ir rūpesčių, stovyklos viršininkas ir kultūros vadovas dar suspėdavo lankyti choro repeticijas ir dainuoti jo koncertuose. Abu šie kultūriniai vienetai, gana greitai laiku pasiekę meniško lygio, savo išvykom į tolimus miestus anglų zonoje išgarsino lietuvių vardą už stovyklos ribų. Tai ir buvo vienas tų tikslų, kurių siekė stovyklos vadovybė.

Prie didžiųjų įvykių stovyklos viduje reikia prisikaityti ir vaikų darželių, pradžios mokyklų, įvairių kursų, sporto klubų, menininkų grupių, kurių sudarė muzikai, solistai, baletininkai, akademikų grupė, skautų ir ateitininkų organizacijos.

Kaip kultūros ir švietimo vadovui, A. Rinkūnui beveik visose srityse reikėjo pridėti savo ranką — pačiam įnikti į darbą, paraginti kitus, padėti, patarti. Jo kaip pedagogo įgyta patirtis buvo paranki ne tik jaunimui, bet ir suaugusiems.

* * *

Žymiai didesni veiklos barai jam atsivėrė Kanadoje, į kurią jis su šeima atvyko 1948 m. Dar būdamas sveikas ir žvalus, čionai lietuviškiems poreikiams jis skyrė visą savo energiją ir ryžą. Žinoma, pradžioje ir jam, kaip ir visiems, rūpėjo įsikurti. Pirmasis jo darbas — mokyklos sargo, kurio pareiga buvo ją ir valyti. Nors šį darbą atliko sąžiningai, bet jo širdyje grūdėjo auklėtojo ugnelė, kurią jis ryžosi taip įpūsti, kad ji suliepsnotų. Šitaip jis net ir su šluota rankose mokėsi anglų kalbos. "Mokslas" užtruko apie aštuonerius metus, ir jis jau galėjo įstoti į Toronto mokytojų kolegiją, kurioje pagilinęs pedagoginę žinią įstojė į Toronto universitetą ir jame įgijo pedagogikos bakalaurą, o vėliau ir magistro laipsnius. Dabar Antano auklėtojo ugnelė jau įsiliepsnojo ir per dvidešimt metų ji švietė iš anglų mokyklų klasių. Čia jam vėliau teko eiti ir vedėjo pavaduotojo pareigas.

Čia dera pasakyti, kad vyresnio amžiaus žmogus, perdavęs mokyklos šluotą kitam ir pasiekęs mokytojo poaukštį nesavame krašte, turėjo būti tvirtai nusistatęs. Tokį nusistatymą A. Rinkūnas turėjo ne tik savo asmeniniame gyvenime, bet ir lietuvių visuomeninėje bei kultūrinėje veikloje.

Visuomeninėje veikloje jis daugiausia reikėsi lietuvių Bendruomenėje, žymiai prisidėjęs prie jos įsteigimo ir joje ėjęs visokeriopas pareigas: Kanados lietuvių kultūros fondo pirmininko, KLB krašto v-bos pirmininko, KLB švietimo komisijos pirmininko, KLB švietimo tarybos pirmininko, KLB valdybos nario, KLB garbės teismo pirmininko, o KLB krašto tarybos nariu buvo renkamas kiekvienai kadencijai. Taigi Kanados Lietuvių Bendruomenei Antanas Rinkūnas tarnavo iki pat savo mirties. Iki pat mirties jis išbuvo ir Anapilio sodybos korporacijos pirmininku.

Kultūrinėje srityje jam bene daugiausia rūpėjo ir spauda. Antai jis buvo vienas iš "Tėviškės žiburių" ir jų spaustuvės steigėjų. Jis irgi buvo našus šio laikraščio bendradarbis ir kurį laiką ėjo redaktoriaus pavaduotojo pareigas.

Nors A. Rinkūnas gal daugiau buvo visuomeninio judesio žmogus, bet jam nesvetimas buvo ir rašomasis stalas. Jis prie jo yra praleidęs nemažai laiko. Juk prie jo gimė daug straipsnių spaudai, ištisa serija mokyklai "Kregždūčių", o Lietuvoje net trys vadovėliai — "Aukuras", "Mūsų kraštas" ir "Gimtieji laukai". Daugiausia jis džiaugėsi savo "Kregždutėmis", nes sukurto tremties lietuviui, kuris ilgą laiką jas skaitė ir, girdi, "sėmėsi iš jų šviesos". Tai jo pasakyti žodžiai, vieną kartą grįžtant iš posėdžio.

Ne taip dar seniai jis atkasė ir naują mokymo būdą, tai ištisą seriją garsinių juostelių, įkalbėtų tinkamomis jaunimui temomis.

Antano Rinkūno pastangomis, jau gana seniai, buvo įsteigtas anuomet vadinamas lituanistinis institutas, kuris vėliau persiorganizavo į Aukštesnįjį lituanistinį seminara. Šiai institucijai Antanas su savo dukra Giedre pagal Ontario švietimo organų instrukcijas paruošė mokslo programą ir juodu abu pagal ją mokė lietuvių paauglių jaunimą.

Dukra savo tėvui talkino seminara darbe ištisą dešimtmetį. Šio darbo reikšmę nuostabiai gražiai įvertino seminara studentai: su velioniu atsisveikinimo metu Lietuvos kankinių šventovėje pro jo karštą pražygiavo ilga eilė jaunuolių, nešini raudonom rožėm ir jas paaukodami savo mokytojų. Tuo būdu jie pareiškė jam savo pagarbą bei dėkingumą už jėms paaukotas valandų valandas. Iš tikrųjų tai buvo jaudinantis gyvasis paveikslas.

* * *
Pateikdamas apie Antaną Rinkūną metrikines žinias ir apie jo pragyventą laiką Lietuvoje, naudojausi dokumentais. Jis gimė inteligentiškoje šeimoje — tėvas Povilas bu-

vo vaistininkas, motina Elena Banytė — mokytoja. Gimimo metai 1910. Mokėsi Kauno Simono Daukanto mokytojų seminarijoje. Ją baigęs, porą metų mokytojavo Būdvičių kaimo pradžios mokykloje, Vilkaviškio aps. (Joje mokėsi ir Toronte žinomas prekybininkas Tumosa). Iš šios mokyklos atvažiavo Kaunan ir įstojė į Vytauto Didžiojo universitetą, Humanitarinių mokslų fakultetą, kur studijavo lietuvių kalbą bei literatūrą ir pedagogiką. Studijų metu pragyvenimą pelnė iš privačių pamokų. Iš universiteto jis buvo paskirtas "Saulės" mokytojų seminarijos pavyzdinės pradžios mokyklos vedėju. Šioje mokykloje anuomet mokėsi torontietis dr. O. Gustai-nienė. Po poros metų buvo paskirtas į "Saulės" mokytojų seminariją dėstyti mokymo metodikos.

Ilgijęs universiteto diplomą ir atlikęs karinę tarnybą karo mokykloje, kurioje tuo pat metu buvo ir torontietis dr. A. Pacevičius, nuo 1937 m. mokytojavo Tauragės mokytojų seminarijoje. Netrukus iš ten buvo perkeltas į Šilutės gimnaziją. Vokiečiams užėmus Čiapidės kraštą, A. Rinkūnas buvo paskirtas Ukmergės mokytojų seminarijos inspektorium.

Paskelbus iš naujo Lietuvos nepriklausomybę 1941 m., Laikinoji vyriausybė jį pasiuntė į Švenčionis atgaivinti mokytojų seminarijos ir jai vadovauti. Vokiečiams šią seminariją uždarius, jis buvo perkeltas į Telšius steigti mokytojų seminarijos ir būti direktorium. Čionai atėjo laikas trauktis Vokietijon. Čia ir turėtų baigtis šis aprašymas, tačiau dar turiu vieną dalyką kuris yra vertas dėmesio.

* * *

Gal apie porą mėnesių prieš mirtį Antanas parašė knygą apie VLIKą. Prieš jos spausdinimą norėjo, kad aš ją paskaityčiau. Girdi, gal koks kabulis yra ne vietoj. Netrukus jis atėjo pasiimti mano peržiūrėtų lapų. Aš paprasčiau užėiti į kambarį. Bet kur jis eis, sakėsi nenoris nusiauti "kaliošų", esą paskui sunku juos atgal užmaiti. Taigi lept ir atsisėdo koridoriuj ant laiptų. Na, ir pradėjo apskaiti savo rūpes-tį:

— Žinai, mums būtina reiki senelių namų. Pas mus yra nemažai senų žmonių, neturinčių tinkamos prieglaudos ir ypač priežiūros. Toronte yra tokių bedalių, kurie net patys sau negali pasitarnauti. Ir jis man ėmė aiškinti, kad prie Anapilio sodybos pastatų būtų galima prilipdyti priestatą, kurin būtų galima šiuos nelaiminguosius patalpinti. Be to, jis net prasiarė, kad jau net buvęs šiuo reikalu nuykęs į miesto savivaldybę ir patyręs, kad tokiame tikslui būtų galima gauti 75% priestato statybos išlaidoms padengti ir tiek pat personalo ir senelių išlaikymui.

Čia mums šito klausimo nagrinėti nereikėjo, nes mudviejų nuomonės visu šimtu nušimčių sutapo. Aš tikiai Antaną paklausiau:

— Ar nebūtų galima tenai prislieti ir Kanados lietuvių archyviui patalpos? — Antanas į mane rimtai pasižiūrėjo.

— Puiki idėja, gera mintis, — tarė jis, — žinoma, ne tik galima, bet ir reikia.

Tai norėjau skaitytojų pasakyti, kad A. Rinkūnui rūpėjo ne tik jaunimas, bet ir senimas, ogi taip pat ir lietuviškų kultūrinių vertybių telkimas bei jų apsauga. Taigi A. Rinkūnas buvo vienas iš anapiliečių, kuriuos aš ne taip seniai minėjau, rašydamas "TŽ" archyvo klausimu.

* * *

Antano Rinkūno netekimą giliai pajuto jo šeima bei artimieji, pajus Kanados lietuvių, Tautos fondas ir VLIKas, kuriems jis ilgą laiką ištikimai tarnavo. Užuojauta, pagarba ir padėka priklauso jo šeimai, kuri su pasiaukojimu rėmė visus jo darbus.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TEVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Mirus

A†A

ANTANUI RINKŪNUI,

visą gyvenimą švietusiam jaunąją kartą ir kovojusiam už Lietuvos laisvę, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo žmonai JUZEI, dukrai GIEDREI su šeima, broliui JONUI ir kitiems artimiesiems —

Dr. K. J. Valiūnas ir šeima
New York, N.Y.

Gerbiama visuomenininkui, kultūrininkui,
pedagogui

a. a. Antanui Rinkūnui

staiga iškeliavus į amžinybę,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo žmonai JUZEI, dukrai GIEDREI — mūsų ansamblio dainos vieneto vadovei, jos vyrui RIMUI PAULIONIUI — mūsų ansamblio solistui, jų dukrelėms AUDRYTEI ir LINUTEI — "Gintaro" ansamblio šokėjoms ir visiems artimiesiems bei giminėms —

*Toronto lietuvių "Gintaro" ansamblis,
vadovai ir tėvų komitetas*

A†A

ANTANUI RINKŪNUI

amžinybėn iškeliavus,

jo žmoną JUZĘ, dukrą GIEDRĘ su šeima giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Antanina Mikšienė
Aldona ir Aleksas Mikalauskai

A†A

ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

jo žmoną JUZĘ, dukrą GIEDRĘ ir jos šeimą bei artimuosius su giliu nuoširdumu užjaučiame —

Salomėja ir Balys Sakalai
Virginija ir Vitas Mikėnai
Ramūnė ir Algis Jonačiai

Mūsų buvusiam gerbiama mokytoju ir auklėtoju

a. a. ANTANUI RINKŪNUI mirus,

liūdesio ir skausmo prislėgtą jo mylimą žmoną JUZĘ ir dukrą GIEDRĘ PAULIONIENĘ su šeima giliai bei nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Vanda Panavaitė-Stankuvienė, Chicago, IL
Petras Noreika, Chicago, IL
Albertas Misiūnas, Detroit, Mich.

A†A

ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai JUZEI, dukrai GIEDREI PAULIONIENEI su šeima ir kitiems giminėms.

Ilsėkis ramybėje, Antanai, atlikęs didelius darbus lietuvių tautai, ypač švietimo ir spaudos srityse.

I. ir M. Karka

Dr. R. Karka su šeima

A†A

ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

jo žmonai JUZEI, dukrai GIEDREI, jos vyrui RIMUI ir visiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

F. S. Janušoniai
M. A. Gverzdžiai
K. P. Šukiai

M. S. Šetkai
O. P. Meškauskai
B. P. Balsai

A. J. Dainorai

Nuoširdžiam Tautos fondo ir VLIko rėmėjui
bei bendradarbiui

A†A

ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

jo žmonai JUZEI, dukrai GIEDREI ir jos šeimai, broliui JONUI ir giminėms Tautos fondo vardu reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

A. a. Antano Rinkūno atminimui įamžinti Lietuvos laisvės ižde aukojo Tautos fondai:

\$200: Birutė ir Jurgis Strazdai; **\$135.45** (\$100 JAV) V. E. G. Mozoliauskai; **\$75:** Gražina ir Haris Lapai; **\$50:** dr. A. Barkauskas, Juozas Bersėnas, A. Masonis, E. Smilgis, D.T.L.L. Tamošauskai; **\$80:** Algis Augustinavičius, Kęstas ir Rūta Poškai; **\$25:** p. Breichmanas, A. Firavičius, Aug. Kuolas, A. J. Pliopliai; **\$20:** B. M. Abromačiai, St. Čepas, Jonas Janušas, Vitas ir Angelė Kulniai, M. V. Miceikos, G. Rugienis, Antanas Sprainaitis, A. P. Štuopiai, St. ir A. Viskontai; **\$10:** J. Augustinavičienė, A. P. Augačiai, K. Daunys, Jack Doney, I. S. Girdzijauskai, V. L. Giriniai, O. Indrelienė, A. J. Jankaičiai, Liucija ir Algis Kaminskai, Eug. ir Albertas Kaminskai, Aldona Čerškienė, M. B. Povilačiai, Renata ir Bruce, D. O. Renkauskai, B. Sakalas, A. Sagevičius, V. Sendžikas, B. Stalioraitienė, J. Tamulionis, Stepas Varanka, Juozas Vitas.

Šios žemės kelionėje mylėjai Dievą ir tėvynę. Karo audros išplėstas iš tėviškės namų, svetur eidamas gyvenimo keliais, nepamiršai savo tėvynės — dirbai jos kovotojų už laisvę eilėse, švietei jaunąsias mūsų kartas ir skiepiai joms tėvynės meilę.

Su skausmu širdyse liūdime Tavęs netekę. Ilsėkis ramybėje, lietuvių tautos sūnau!

Už aukas Velionies pagerbimui nuoširdžiai dėkojame! (Aukų surinkta \$1210.45).

Tautos fondo atstovybė Kanadoje
A. Firavičius, pirmininkas

A†A

ANTANUI RINKŪNUI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

žmoną JUZĘ ir dukrą GIEDRĘ su šeima nuoširdžiai užjaučia —

Juozas Starkevičius

A†A

ANTANUI RINKŪNUI

nelauktai iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną JUZĘ ir dukrą GIEDRĘ su šeima nuoširdžiai užjaučia —

Gražvydas Botyrius

Daina Kulienė

Julius Botyrius

A†A

ANTANUI RINKŪNUI

mirus,

jo žmoną JUZYTĘ, dukrą GIEDRYTĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

O. Juodikienė
O. B. Sergaučiai
J. D. Kaunaitės

Miami Beach, Fl.

Falsifikuojama Lietuvos istorija?

Priekaištas ir istoriko dr. J. Jakšto paaiškinimas

“TŽ” pastebiu straipsnių, kuriuose sąmoningai ar nesąmoningai falsifikuojama Lietuvos istorija. Pvz. straipsnyje “Lietuvos praeitis Romos archyvuose” “TŽ” 1985. II. 5 rąsoma:

“Suremti dviejų kryžiuočių ordinų šakų, žemaičiai gynėsi, kitų lietuvių remiami, jie nepasidavė kryžiuočiams net ir tada, kai pačių didžiųjų Lietuvos kunigaikščių buvo jiems dovanoti: pirmą kartą Mindaugo laikais ir vėliau Vytauto net pakartotinai. Tik po 1401 m. kryžiuočiai buvo be gausia žemaičiai. Bet netrukus jie išslydo. Stipriau su Vytauto pagalba kryžiuočiai gavo žemaičius 1404 m. Rociūnos sutartimi ir juos išlaikė iki 1408 m. Po to Vytauto remiami žemaičiai vėl išsilaivino”.

Apie vieną ir bene svarbiausią žemaičių pardavimą niekas nenori kalbėti arba meliausiai norėtų užmiršti. Tai įvyko su Jogailos, Skirgailos, jų motinos ir jų brolių pritarimu. Tas pardavimas įvyko 1382 m. Visų šventų vakare ant Dubysos salos.

1. Jogaila ir jo brolis Skirgaila, Trakų kunigaikštis, užtikrino didžiajam magistrui Konradui Zoelner von Rotenstein ir Livlandijos magistrui 4 metų taiką.

2. Išipareigojo ordino pasiūstus karius patalpinti Vilniuje ir išlaikyti juos (A. Šapoka, p. 96-98, Vokiečių pirkliai).

3. Išipareigojo tame 4 metų laikotarpyje apsikrikštyti su visais saviškiais.

4. Perleido žemaičių žemę tarp ordino žemių ir Dubysos.

Tos žinios yra imtos iš Bazcko, Annalen des Koenigs Preuss., Quart II, S. 23; Bazcko, Geschichte Preussens B. 2., S. 234, 235, 236; Lucas David, Preussische Chronic, VII, 159; Raczynski Edward, Codex diplomaticus Lithuaniae, p. 56, 57, 59; Johannes Voigt, Codex diplomaticus Prussicus, B. 4., p. 4; Aus dem Koeniglichen Geheimen Archiv zu Koenigsberg.

Vokiečių metraščiuose Lietuvos valdovai vadinami Koenig, Grossfuert, Herzog.

Juozas Usvaltas

“TŽ” skaitytojas Juozas Usvaltas rašo pastebėjus šiame savaitraštyje straipsnių, kur “sąmoningai ar nesąmoningai” falsifikuojama Lietuvos istorija. Pavyzdžiui jam dera mano įvadinis straipsnis prie “Codex Mednicensis” apžvalgos. J. Usvaldas pasigedo mano straipsnyje 1382 m. Dubysos sutarties. Iš tikrųjų ta sutartis gerai žinoma istorikams, nesvetima ji yra ir man. Ji išspausdinta daugelyje leidinių, kurių 3 mini ir p. Usvaltas (tik jau labai senus). Ji pagrindinis išnagrinėta ir Z. Ivinskio LE, V, 216. Sutartis tuo ypatinaga, kad ta pačią dieną (spalio 31) pagaminti trys skirtingo turinio dokumentai. Vienas jų, kuriuo Jogaila atiduoda ordinui žemaičius iki Dubysos. Sutartis nevykdyta ir tėra išlikusi buvusiam Karaliaučiaus archyve, dabar turbūt Goetttingene.

Gal dar nebaigus Dubysos suvažiavimo ar kiek vėliau pasiskardeno Prūsijoje iš Krėvos kalėjimo išsprukęs Vytautas ir pasiprašė per pasiuntinį didžiojo maršalo būti priimtas. Susitarė su kryžiuočiais ir jiems perleido žemaičius net iki Nevėžio. Pažadas betgi liko neįvykdytas. Tik po gauto didelio smūgio prie Vorkšlos 1399 m. Vytautas atidavė žemaičius ordinui 1400 m. Laimikį pažymėję vienas vokiečių kronikininkas (Posilge), rašydamas: “Tuo metu pasidavė vokiečių ordinui visas žemaičių kraštas iš vien ir atsiuntė daug įkaitų iš geriausių žmonių, kurie niekuomet nebuvo pasidavę ordinui” (Scr. rer. Pruss. III, 236). Kronikininko liudijimas reiškia ordino džiugesį ir kartu parodo, kad jis niekuomet anksčiau nebuvo užėmęs žemaičių.

Tariuos būsių įtikinęs p. Usvalta, kad nefalsifikavau Lietuvos istorijos nei sąmoningai, nei nesąmoningai neminėjęs Dubysos sutarties. Trumpais įvadiniais žodžiais tepažymėjau, jog žemaičiai gynėsi nuo vokiečių ordino net ir Lietuvos kunigaikščių atiduodami jam. Kai Dubysos sutartimi ordinas žemaičių negavo, tai ji ir nebuvo paisoma. J. Jakšto

Hamiltono tautinių šokių grupė “Gyvataras”, besirengiantis savo veiklos 35-rių metų sukakčiai š.m. gegužės 11 d.

Trisdešimt penkeri metai “Gyvatarui”

Pokalbis su ilgamete jo vadove Genovaite Dumčiute-Breichmaniene

KAZYS MILERIS

Šis iškilusis lietuvių išeivijos meno vienetas gegužės 11 d. Kanados Hamiltone minės savo veiklos 35 metų sukaktį. Ta proga susitikau su “Gyvataro” įsteigėja ir vadove G. Dumčiute-Breichmaniene, norėdama keletomis mintimis apie šį sukurto meno vienetą pasidalyti su “T. žiburių” skaitytojais. Jai pateikiau keletą klausimų, į kuriuos ji mielai sutiko atsakyti.

— Sunku būtų sutalpinti visą 35 m. “Gyvataro” veiklos istoriją mano šitokio pobūdžio rašiny. Tad nors trumpai gal galėtėte pasakoti “Gyvataro” veiklos užuomazgą?

— Mano vyrui užbaigus darbo sutartį aukso kasyklose Cadillac, Que., mūsų šeima 1950 m. liepos mėn. persikėlė į Hamiltoną, kur jau buvo pradėjus kurti naują lietuvių koloniją ir veikė Aušros Vartų parapija. Pirmą sekmadienį po Mišių susitikime mokytoja J. Mikš, kuris mus pažinojo iš Vokietijos stovyklose praleistų dienų ir žinojo apie mano darbą Liubeko lietuvių gimnazijoje, “Tėvynės garų” ansamblyje Hafkrugė ir Neustadte. Jis nusivedė pas kleboną kun. dr. J. Tadarauską, kuris mus mielai priėmė, vašino ir į jiedu abu pradėjo mane kalbinti, kad čia organizuotumėte pastovią tautinių šokių grupę. Pasirodė, kad jau viena ar kita proga įvairių asmenų pamokyti tautiniai šokiai buvo pasirodę, bet pastoviai veikiančios grupės nebuvo. Tad, kai 1950 m. rudenį parapijos salėje susirinko pirmą repetitacijai 6 poros šokėjų, tai buvo ir “Gyvataro” pradžia. Visą laiką naudojotės parapijos sale, bet veikė kaip atskiras vienetas Kanados Lietuvių Bendruomenės Hamiltono apylinkės ribose.

— Kaip šis tautinių šokių vienetas ne per didžiausio lietuvių kolonijoj galėjo sutelkti per 100 jaunų žmonių į šokėjų eiles?

— Susidomėjimas ir pasisekimai traukė jaunimą į “Gyvataro” eiles. Tik pradžioje reikėjo rinkti šokėjus ir maldauti jungtis į grupę, o vėliau jau negalėjome visų norinčių priimti. Kaip minėjau, pradžioje su 6 poromis ir ilgą laiką susirinkdavo apie 20 šokėjų. Darbas buvo sunkus, nes visi dirbo fabrikuose pamainomis ir vakarais, išvarge po finzino darbo, dar rinkdavosi mo-

kytis tautinių šokių. Ypač trūko tautinių drabužių. Tačiau visi buvome jauni, entuziastai pilni, organizuodavom įvairius parengimus, telkėm lėšas.

Švėsdami savo veiklos dešimtmetį, jau buvome pasipuošę dail. A. Tamošaitienės austais tautiniais drabužiais vyrams ir daugeliui mergaičių. Grupė atrodė šauniai. Scenoje pasirodė 60 šokėjų. Taip pat buvo suruosta dail. A. Tamošaitienės audinių ir paveikslų paroda. Koncerto programon pirmą kartą buvo įjungti vaikai, jaunesni šokėjai ir pagrindinė grupė. Šitokios sudėties grupė pasiliko iki šios dienos. Vėliau prisijungdavo ir veteranai. Toks grupės suorganizavimas užtikrindavo prieauglį ir tęstinumą. Tuo pavyzdžiu pradėjo dirbti ir kitos grupės. Tam koncertui pati viena paruošiau visus šokėjus, bet šokėjų skaičiui vis dar didėjant, pradėjau gabesnių mokinių tarpe įieškoti sau padėjėjų, kurių per eilę metų daug turėjau. Visus prisimenu su malonumu ir dėkingumu, nes kiekvienas įnešė savo dalį. Negaliu visų čia suminėti, bet norėčiau paminėti bent Ireną Jokubynienę (savo mokinę nuo Vokietijos Flensburgo stovykos laikų), kuri man talkina nuo 1970 m. visokiais atvejais, o taip pat Liną Verbickaitę-Sawitz. Jos abi daug savo laisvalaikio valandų, daug širdies paaukojo “Gyvatarui”. Lina, mums vyksiant į Kolumbiją, net išmoko ispaniškai ir labai sėkmingai pranešinėjo koncertų programą.

— Ši grupė buvo žinoma kaip Kanados etninio meno atstovė Kanadoje ir valdžios remiama. Ar galite paminėti kelias datas ir įvykius, kur “Gyvataras” atstovavo Kanadai ir, žinoma, lietuviams?

— Nuo 1960 m. “Gyvataras” buvo žinomas lietuvių visuomenei, bet mažai kanadiečiams. Kanados meno taryba, vadovaujama Leono Kossaro, 1962, 1963 ir 1964 m. Toronte surengė “Laisvės festivalius”, kurių tikslas buvo parodyti naujų ateivių įnašą į kultūrinį Kanados gyvenimą, supažindinti su įvairių etninių grupių folkloru. Festivaliai buvo rengiami varžybų forma ir visus 3 kartus “Gyvataras” įėjo į pirmaujančių vienetų eiles, laimėjo dovanas ir žymenis. Dėl to kiekvienais metais “Gyvataras” dalyvaudavo “Nation-builders” programose, kurios buvo skirtos Kanados tautinės parodos uždarymo iškilimams Darbo šventės savaitgalį.

1966 m. gegužės mėn. Leonas Kossaras savo laisše man pranešė, kad “Gyvataras” yra išrinktas vykti į Regina, Sask., tautinį festivalį, kuriuo turėjo prasidėti visa eilė festivalių įvairiuose Kanados miestuose ryšium su Kanados šimtmečio artėjantėmis iškilimėmis. Jis savo laisše pabrėžė, kad esame kaip ambasadoriai; jei mums gerai pavyks, ir kitos grupės bus šion programon įtrauktos. Pats L. Kossaras vyko į Reginą ir vadovavo festivaliui, pristatydamas “Gyvatara” kaip šio festivalio atrakciją. Mūsų Sadutė užbūrė, o Malūnui buvo sukeltos ovacijos. Tai gal ir buvo lemiamas momentas, nusprendęs ir kitas valdžios remiamas išvykas. “EXPO 67” metu du kartus vyko į Montrealį ir dalyvaudavom dar 9 festivaliuose įvairiose vietose. 1968 m. rugpjūčio 12 d. vyko į Europoje, Montreau, rengtą festivalį kartu su “Les Danseurs du St. Laurent”. Visur atsiliepiamai buvo labai geri. Šimtmečio proga išleista keletas leidinių — albumų, kuriuose jau ir lietuviai figūruoja. Taip pat padarytas filmas “They came to build”. Tai daugiausia Ontario dienos programa “EXPO 67” metu. Šis

filmas rodomas mokyklose, norint parodyti Kanados veidą — daugiakultūriškumą.

Kanados valdžia parėmė ir kitas po to sekusias išvykas: 1970 m. į lietuvių kolonijas Kanados vakaruose, pradedant Sault St. Marie ir baigiant Vankuveriu. Red Deer dalyvavom grynai kanadiečių rengtame tarptautiniame festivalyje su Gordon Sinclair. 1973 m. dar kartą vyko į Kanados vakaruose surengtą baltiečių stovyklą Banffe, kuriame įvyko eilė koncertų. 1974 m. vasario 9-23 d. išvyka į Kolumbiją (kun. Myk. Tamošiūno pastangomis). Ten Medelline ir Bogotoje buvo surengti 9 koncertai daugiausia kolumbiečiams. Ypatingai mūsų mergaitės padarė didelį įspūdį — joms rašė eiles, prašė autografų.

1976 m. gruodžio 22 d. buvo bene didžiausias mūsų užmojis — skrydis per Pacifiką į tolimąją Australiją. Buvome pirmas didesnis meninis vienetas, pasiryžęs nugalėti visas kliūtis ir pradžiuoti Australijos lietuvių. Daug kam atrodė neįmanoma. Kaip visas anksčiau suminėtas išvykas, taip ir šią parėmė Kanados valdžia, bet vis tik ir patiems reikėjo gana daug lėšų sutelkti. Susidomėję šia išvyka buvo ir kanadiečiai — jie parėmė jaunimo pastangas, o Hamiltono spauda plačiai net keletą kartų paminėjo.

Visose išvykose į užsienius mus sutikdavo ar vėliau priimdavo Kanados konsulai, miestų burmistrai, Kolumbijos prezidentas Misael Borrero ir Australijos premjeras B. Snedden. Tačiau išvykos nėra vien tik malonumas, kaip galbūt atrodė iš šalies. Reikia ne tik paruošti aukšto lygio programą, bet ir patį jaunimą išmokyti drausmės, susiklausymo, gero elgesio ir t.t. (Bus daugiau)

Bookbinding Studio “SAMOGITIA”

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station “B” Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Brazilijos veidas egzotiškoje šventėje

Spalvinga programa gatvėje, trunkanti penkias paras

Brazilija yra milžiniška šalis, nuolat žaliuojanti, pilna džiuglių, savanų, turinti 130 mil. gyventojų įvairiausių rasų. Deja, ji mažai žinoma Europoje ir Š. Amerikoje. Jos veidas bene ryškiausiai atsispindi karnavalių šventėje, kuri trunka ištisas penkias dienas. Tai šventė pradeda ruoštis nuo spalio iki sausio mėnesio joje dalyvaujančios grupės visose 24 valstijose.

Atėjus karnavalo metui, visas Sao Paulo miestas sujuda — eina žiūrėti atliekamos programos. Einame ir mudu su buvusiu Kinijos misijonieriumi Wangu. Garsiakalbiai jau iš tolo skleidžia įvairias giesmes, folklorines melodijas, įterpdami ištraukas iš Sv. Rašto pasakojimų.

Prieiname prie Prudente gatvės, surandame tinkamą vietą ir stebime žygiuojančias grupes. Štai žengia trys genčių kunigaikščiai, labai puošniai apsirengę, su auksinėmis valdovų kepurėmis. Juos lydi būrys orkestrantų — mulatų. Visi jauni, gražiai nuaugę, išsirikiavę po aštuonis trankiai muša auksinės spalvos būgnus. Juos seka dainuojančios ir šokančios merginos pagal orkestro taktą. Jos yra mulatės, apsinuoginusios, bet kuklumo rūmuose. Toliau matyti grupė moterų, apsirengusių ilgomis, išpūstomis žalios spalvos sukniomis. Tai bajanės — Brazilijos šiaurietės, taip pat mulatės, dažnai sutinkamos ir Sao Paulo mieste. Ne vienas lietuvis yra vedęs bajanes. Čia jos sukasi ratu, žygiuoja trikampiu, rombu, dainuoja ir šypsosi baltųjų publikai.

Visa Prudente gatvė, ilga ir plati, užpildyta šventės programos dalyvių ir žiūrovų. Policininkai, daugiausia mulatai, prižiūri tvarką. Eismas sustabdytas.

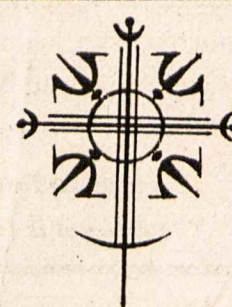
Jau dvi valandos stebime spalvingą parodą, o grupės vis eina ir eina. Jos taip eis, šoks ir dainuos visą naktį, visą dieną ir vėl visą naktį... Ištisas penkias dienas ir naktis žygiuoja įvairios grupės — gimnazijos, aukštosios mokyklos, specialios mokyklos, sambūriai... Programa stebi 14 mil. gyventojų Sao Paulo mieste ir visas kraštas — per televiziją. Tai tautinio pasididžiavimo dienos.

Pagaliau mano draugas buvęs misijonierius Wang taria:

— Einame namo, nes aš jau pavargau, be to, prisiminiau geltonosios rasės pavajų. Ši rasė žengia tvirtu žingsniu, o mes, baltieji, už tūkstančio metų busime tik muziejinė įdomybė...

Skambėjo muzika, mulatų dainos portugalų kalba, aidėjo būgnai, o mudu, nuėję ant kitos kalvos ir dar kartą pažvelgę į šokančią bei dainuojančią minią, laukėme autobuso, kad iki dvylikos sugrįžtume namo.

Vytautas Laugalis

“Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda”

Gery Loughheed Funeral Home

252 Regent Street South Sudbury, Ontario P3C 4C8 Telefonas: (705) 673-9595

TAI, KO JIEŠKAI STOVYKLOSE, RASI NERINGOJE 1985 METAIS

1984 metų stovykla Neringoje buvo labai sėkminga. Ji kartojama ir šią vasarą

Jaunuolių stovykla (nuo 17 metų ir studentų) — birželio 16 — 29

Berniukų stovykla (7-16 metų) — birželio 30 — liepos 13

Mergaičių stovykla (7-16 metų) — liepos 14 — 28

Šeimų stovykla (šeimos su vaikais 7 — 16 metų, mišri) — liepos 28 — rugpjūčio 3

Lietuvių kilmės vaikams stovykla anglų kalba (7 — 16 metų, mišri) — rugpjūčio 4 — 17

Stovyklas rengia, tvarko ir joms vadovauja Nekaltai pradėtosios Marijos vienuolijos seserys Kreipkitės iki **birželio 5 d.**: Camp Neringa, I.C.C., Putnam, CT 06260 USA; **nuo birželio 5 d.**: Camp Neringa R.F.D. No. 4, Box 134C, W. Brattleboro, VT 05301, USA. Tel. (802) 254-9819

“LITAS” DALINASI ATRASTAIS JŪRŲ LOBIAIS

PAJŪRIAIS, PAMARIAIS JOJA...

Daug kanadiečių, niujorkiečių, suvalkiečių ir kitų amerikiečių — visi į... MARCO ISLAND FLORIDOJE

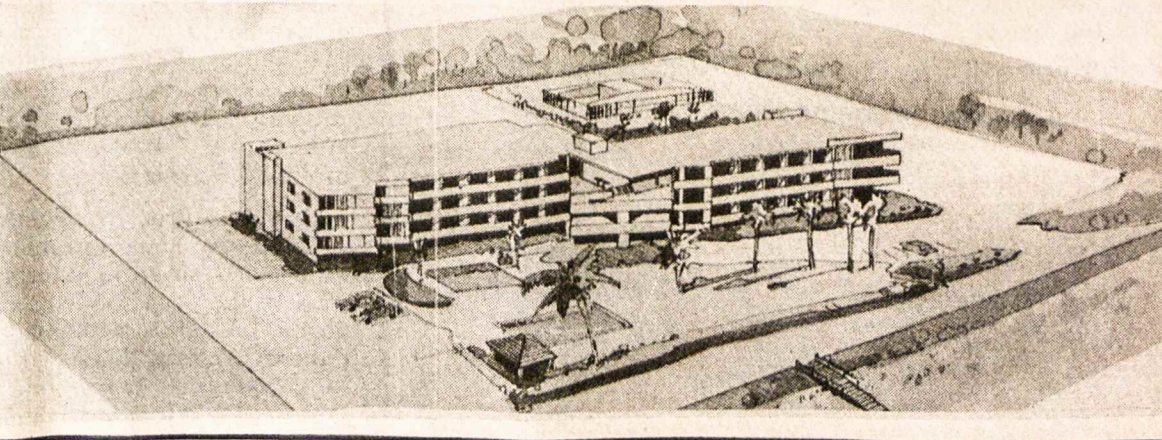
Čia rasite gintarinį pajūrį, žavingus saulėlydžius, gražų draugų būrelį (lietuvių, dolfinų, žuvelių, žuvėdrų), jūsų nuosavame bendranamyje-“condominium hotel” bute

BEACH CLUB OF MARCO

Apstatytas (butas, ne Jūs), išpuoštas dekoruotas su visais luksusinio patarnavimais. Jūsų ir Jūsų palikuonių amžinai. Kainos nepaprastai žemos. Vieno miegamojo butas — nuo **\$3,800.00** už rudens savaitę. Kainos priklauso nuo pasirinkto sezono. Taip pat galite išmainyti savo butą kitose pasaulio vasarvietėse, kaip antai: Havajuose, Kolorado kalnuose, Meksikoje, Europoje. Nemeskite šimtų tūkstančių dolerių už vasarnamius, bet pirkite atostogų butą su visais patarnavimais nuo **\$3,800.00** ligi **\$8,000.00**.

Kreipkitės į “Lito” organizaciją: “Litas”, 86-01 114th Street, Richmond Hill, New York 11418, USA. Tel. (718) 441-2811.

Jeigu pageidausite, “Litas” garantuos Jūsų butą atpirks penkerių metų laikotarpyje be jokio nuostolio. Pastaba. Parodžiusiems šį skelbimą skaitysimė Kanados dolerius lygiai su JAV iki š. m. balandžio 1 d.

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros 1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖ nr. 1	balandžio 12 d. iki balandžio 27 d.
11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje	
Iš Niujorko	\$1,481.00
Iš Montrealio	\$1,850.00 kanadiškais
KELIONĖ nr. 2	liepos 15 iki liepos 31 d.
11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje	
Iš Niujorko	\$1,788.00
Iš Montrealio	\$2,225.00 kanadiškais
KELIONĖ nr. 3	rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 18 d.
11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje	
Iš Niujorko	\$1,669.00
KELIONĖ nr. 4	gruodžio 20 iki sausio 4 d.
11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje	
Iš Niujorko	\$1,467.00
Iš Montrealio	\$1,835.00 kanadiškais

Nakvojant dviese kambaryje, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius (“Presidenti Hotel” Helsinkyje), maistą, operos, teatro arba baletą bilietus, (vairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 4 suderinta su grandiozinu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius, kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams. Informacijai ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

KANADOJE (416) 534-3120 arba 767-4991

Skrendame erdviais “FINNAIR” lėktuvais

Anapilyje surengto koncerto kovo 31 dieną atlikėjai. Iš kairės: akompaniatorius ALVYDAS VASAITIS, sol. DANA STANKAITYTĖ, sol. ALGIS GRIGAS, koncerto rengėjų pirmininkė sol. SLAVA ŽIEMELYTĖ. Koncertą surengė Lietuvos kankinių parapijos tarybos kultūrinė sekcija

“Šventasis princas”

Penkiaveiksmė drama apie šventąjį Kazimierą

Dalila Mackialienė

Lietuvių literatūra niekad nebuvo turtinga kūriniais šv. Kazimiero tema. Nelabai kruopščiai lietuviai išeiviai buvo pasiruošę sutikti šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį. Tik sukaktuviniai 1984 m. pasirodė įvairių kūrėjų poezijos ir prozos gabalai, surinkti vienon knygon. Tik gaila, kad per vėlai ši visa šv. Kazimiero gyvenimą ir asmenį liečianti kūryba pasirodė pas mūsų knyginkus. Šv. Kazimiero mirties minėjimų rengėjai sunkiai graibstėsi spaudos ir knygų puslapiuose, įsiekdami medžiagos, kad minėjimai būtų iškilesni.

Anatolijus Kairys į šį reikalą pažvelgė gerokai iš anksto. Jau 1983 m. savo dramą “Šventasis princas” pasiuntė dramų veikalų konkursui komisijai ir laimėjo \$1000 premiją. Bet premiją skyręs Los Angeles Dramos sambūris nesirijo šios dramos išvesti scenon, nors turėjo pakankamai laiko.

Dramą “Šventasis princas” sudaro penki veiksmas, prologas ir epilogas. Pagrindinių veikėjų — vienuolika. Šalia jų — daugybė statistų: vyrų ir moterų, princesių ir kunigaikštienų, dvariškių, tarnų, palydovų ir šamokslininkų. Išvesti šitokią plejadą veikėjų į sceną, galėtų tik magikas, turint galvoje menkus mūsų teatrinių grupių piniginius išteklius, labai ribotą skaičių žmonių, norinčių vaidinti, scenų parapijos salėse nepritaikymą didesniems pastatymams ir daugybę kitų kliūčių.

Gaila, kad ir ši drama buvo išleista paskutinėmis sukaktuvinių metų dienomis. Turėdami jau išleistą dramą, gal vienas kitas ir mažesnis vienetas būtų galėjęs pasinaudoti jos turiniu, rengiant ir mažesnės kolonijose šv. Kazimiero paminėjimus, kaip tai buvo padaryta Daytona Beach lietuvių klubo renginyje. Iš gauto rankraščio buvo atrinktos pačios svarbiausios dalys.

Įvedus kronikininką, pasakojantį kas vyko tuo laikotarpiu, apie kurį veikėjai nekalba, susidarė labai įspūdingas ir įdomus montažas. Iš jo žiūrovai sužinojo apie šventojo gyvenimą, jo šventumą, jo santykius su šeimos nariais to laikotarpio šviesoje. Tad jeigu kuri didesnė lietuviška parapija, kur yra stipresnis teatrinis vienetas, paskatintų ir keliais tūkstančiais paremtų šios dramos išvedimą į sceną, manau, žiūrovai būtų maloniai nustebinti. Žinoma, nepavydėtinas būtų režisieriaus užmojis įgyvendinti šią dramą spektaklyje. Darbo būtų keliaropai daugiau negu ją parašyti. Bet vis dėlto gal...

Anatolijus Kairys “Šventojo princo” dramoje vaizduoja Kazimiero gyvenimą nuo jo trylikos metų amžiaus iki jo mirties, kartu apimdamas ir jo tėvus bei kitus šeimos narius, mokytojus, kariautojus, karališkos šeimos bičiulius ir priešus, ištikimuosius ir prisitaikiusius.

Prologe ir epilogė varpų skambėjimas praneša, kad mirė svarbus asmuo. Prologe šį didįjį netekimą apgailestau-

ja karališkos tarybos narys bei kunigaikštis maršalka Jonas Katkevičius ir Vilniaus pilininkas Jonas Kęsgaila. Epilogė šią mirtį apraudo du elgetos — berankis ir neregys. Pirmajame veiksmė Krokuvoje, Vavelio rūmuose, prabėgomis vaizduojami Kazimiero trylikieji amžiaus metai. Tėvų siūlomai jam Vengrijos sostą jis sutinka priimti, nes jo vaikiškoje galvosenoje dar nėra įsibrėžę karo baisumai. Jo žodžiuose “Karaliau Tėve, Viešpaties galia ir aš pasitikiu daugiau negu žmogaus” jaučiamas begalinis pasitikėjimas Dievu. Dar nesuvokdamas tikrosios padėties, jis tampa motinos užmačių vykdytoju. Vengrijos sostui užimti reikia daug išteklų ir karių, nes Vengrijos valdovas Motiejus Korvinas laiko prispaudęs Vengriją, ir jį iš ten išstumti nelengva. Kazimierui besidžiaugiant įsivaizduojama Vengrijos imperatorystė, baigiasi pirmas veiksmas.

Antras veiksmas perkliamas į Medininkų pilį, praėjus aštuoneriems metams po nelemto žygio į Vengriją. Kazimierui jau per 20 metų. Jo širdį graužia nelemto žygio Vengrijon nepasisekimas. Šiame veiksmė Kazimiero širdgėla liejasi per kraštus, o už jo nugaros ponai jau planuoja jo vedības ir suveda su jaunosmis princesėmis, bet Kazimieras jas palikęs išskuba šventovėn. Po pusantų metų toje pačioje Medininkų pilyje atskleidžiamas šamokslas prieš karalių ir jo šeimą. Kazimieras, sužinojęs visa tai, praneša tėvui karaliui Kazimierui, kuris duoda įsakymą visus šamokslininkus suimti.

Nutaikęs progą, karalaitis prisipažįsta karalienei Motinai apie savo ateities planus: “Aš noriu būt Karaliumi./ Mamyt, maldų ir meilės!/ Ir gerų darbų!/ Karaliumi žmonių, kurie nežino/ bajoriškos klastos ir apgavysčių...”

Sekantįame veiksmė Kazimieras sukritęs ant katedros laiptų meldžiasi ir dalina savo asmeninį turtą elgetoms. Pradedama rodytis baisios ligos — džiovos simptomai. Paskutiniame veiksmė 1483 metų vasaros pabaigoje Kazimieras, praradęs sveikatą, gyvena tik malda ir pasninku, o aplinkui jį esantieji vis mano, kad ilgai laikoma skaistybė silpnina karalaikio jėgas ir kad reikia jį būtinai apvesdinti. Bet Kazimieras, atsisakęs visų valdžių ir malonumų, pasilieka tarnauti Marijai ir ją vieną garbinti. Tėvai, dar vis tikėdamiesi Kazimierą išgelbėti, nutaria jį išvežti į Gardiną ir tenai apvesdinti. Epilogė pranešama, kad Kazimieras Gardinė mirė.

Šioje dramoje pavaizduotas trumpas laikotarpis ano meto didikų gyvenimo, neturtingų jų vargo, karaliaus dvaro intrigu, nesantaikos, išpūstų lėbavimų medžioklėse. Kazimieras, visa tai matydamas, nusivylęs nusišuka nuo žemiško gyvenimo ir pasineria maldoję.

Veikalas suskaldytas į penkis trumpus veiksmus, kurių

kiekvienas vyksta skirtingoje vietoje. Didelis minusas, kai dramų veikėjus reikia taip dažnai pervedinėti per kelias vietas, vis pakeičiant nors ir minimalų scenovaizdą. Tas žiūrovui sutrauko vientisumo įspūdį.

Charakteriai neišryškinti. Nėra nė mažiausio karaliaus ir karalienės bruožo kaip asmenų. Nėra autoriaus nurodyta kur ir ką veikia tie visi dvariškiai, palydovai, kariai ir tarnai, kurie surašyti “Dramatis personae”. Be pačios karalienės, dramon yra įvestas keturios moters, bet nė viena jų neprakalba. Jas paliktos scenoje net per du veiksmus ir stovi kaip nebylės, visą laiką darydamos reveransus Kazimierui. Per abu apsilankymus visos keturios (dvi motinos ir dvi dukterys) reikišiai tik tūpėjojimais. Jų scenon išvedimo tikslas taip ir pasilieka neaišdžiaugiant įsivaizduojama Vengrijos imperatorystė, baigiasi pirmas veiksmas.

Ilgoki monologai daro veikalo slinktį labai lėtą ir statiška. Pravedimas per sceną nekalbančių personažų yra bereikalingas balastas veikalo sceniškumui. Jie tik praeina sceną, lydimi sargų, o apie juos “pletkavoja” esantieji scenoje. Tokiais “pletkavojimais” pratęsiamas veiksmas, nes ilgias monologai surašyti sceną praėjusių biografijoms nusakyti. O taip norėtųsi, kad jie patys ką nors apie save pasakytų. Jie visi trys yra šamokslininkai, kurie ruošėsi išduoti karališką šeimą. Dramos eigoje tikrai būtų įdomu išgirsti apie jų planuojamą pirmą perversmą. Tai suteiktų visai dramai įtampas, kokiais keliais anų metų karaliai ir valdovai siekė valdžios ir koks likimas šamokslininkų, sugriuvus jų planams.

Veikalo kalba smagi, fonetiškai gerai skambanti. Tekstas suskaldytas trumpomis eilutėmis, bet nesurimuotas. Vietomis skamba visai poetiškai. Gerai išstūdiuota ano laikmečio istorija. Dramos tekstas remiasi istoriniais įvykiais. Kiek jie yra tikri, šiandien niekas negali pasakyti. Visi istorikai, perrašędami istoriją, vis po truputį įvykius pakreipia savo naudai. Ir upelis kiekvieną pavarą šiek tiek pakreipia savo vaga. Taigi ir istorijai, ateinančiai iš amžių glūdomos, vienu plunksnos pakreipimu galima duoti naują vagą...

“Šventasis princas” yra puikus laisvalaikio pasiskaitymas, net neišvedant ir rampos šviesą, ypač dabar, kai Kazimieriniai metai dar vos tik už slenksčio.

Anatolijus Kairys, ŠVENTASIS PRINCAS. Penkių veiksmų su prologu ir epilogu religinė drama. Išleido Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktuvinių komitetas. Viršelis ir iliustracijos dail. Ados Sutkuvienės. Spausdino “Draugo” spaustuve. Kaina \$5.00.

Dviejų solistų pasiklausius

Danos Stankaitytės ir Algio Grigo koncertas Anapilio salėje

CLAIRE-LOUISE LALONDE

Operos iš labai skirtingų pasaulių ir lietuvių liaudies melodijos, dainuotos gerai žinomų dainininkų, sudarė malonią atsvarą kovo 31 dienos ledinei audrai.

Du pasauliai? Tai Lietuva ir Italija. Artistai? — dramatinis Lietuvių operos Čikagoje sopranas Dana Stankaitytė ir bosas-baritonas Algis Grigas, akompanuojami gerai žinomo pianisto Alvydo Vasaičio.

Sol. Stankaitytė turi plačią balso apimtį su gražiu “mezzo-voce”. Interpretacijos pajėgumas geriausiai pasireiškė jos pasirinktose arijose — dramatinėje “Voi lo sapete” ir lyriškoje “O mio babino caro” lengvais perėjimais nuo vienos prie kitos. Gražinos arijoje iš operos “Gražina” J. Kar-navičiaus taip pat pasireiškė balsinis jos pajėgumas. Sol. Stankaitytė balsiniu atžvilgiu yra stipresnė už sceninę laikyseną, kurią trukdė kai kurios manieros.

Sol. Grigas yra visiškai skirtingas — geras artistas su malonių balsu. Jis jautėsi labiau namie deklamacinio pobūdžio vietose, kaip Ūdrio dainoje — antro veiksmo arijoje iš Klovos operos “Pilėnai”. Arija “Eri Tu” iš Verdi operos “Un ballo in Maschera”, labai ge-

rai parodė sol. Grigo sodrias žemas gaidas. Vis dėlto, jis turi sunkumų išlaikyti “bel canto” liniją, kaip buvo ryškų “Di Provenza” arijoje iš Verdi operos “La Traviata”. Tačiau jo artistiškas čia taip pat puikiai pasireiškė.

Pasirinkimas tų dviejų dainininkų buvo geras, nes jiedu balsiniu atžvilgiu vienas kitą papildė, ypač Budriūno duete “Sidabrinė diena”. Jų sujungti talentai padėjo nugalėti sunkumus dainavime ir vaidyboje antro veiksmo scenoje iš “La Traviata”.

Abu solistai jautėsi vėl “kaip namie” dainose Stasio Šimkaus (Grigas) ir Klovos (Stankaitytė) skoningai interpretuodami.

Nepamirštinas akompanatorius Alvydas Vasaitis, neseniai girdėtas dviejų pianinų koncerte, buvo puikus techniška, ekspresyvu, lydintis, bet neužgožiantis solistų.

Lietuvių kultūros centras

Mississaugoje pasidarė vieta,

kur galima gėrėtis bei išgirsti

lietuvių talentus iš Kanados

ir Amerikos. Tai tęsti toliau

turėtų padrasinti ypač tokie

talentai, kaip šio pastarojo

koncerto atlikėjai, būtent Da-

na Stankaitytė ir Algis Grigas.

Iš anglų kalbos išvertė
S. Žiemelytė

Planuojamas archyvo pastatas

PETRAS REGINA

Kartas nuo karto spaudoje pasisakoma dėl būtinai reikalingo archyvo.

Labai gerai, kad yra žmonių, kurie šį klausimą judina, ypač jaunimas. Paskaičius Rasos Maziškaitės straipsnį, matyti, kad jinai žino apie ką kalba. A. Kalnins pasisako gana jautriai, nors ir kukliai, tačiau konkrečiai bando šį klausimą spręsti.

Jau prieš porą metų muziejaus ir archyvo klausimas buvo keliamas privačių asmenų vienos organizacijos ribose, bet mūsų lietuviškoje biurokratijoje tokie projektai dažnai užkliūva, ir rezultatai visiems žinomi. Todėl mažai pavienių asmenų grupė ėmėsi iniciatyvos steigti muziejų ir archyvą. Neinant į detales, čia norima pranešti, kas yra tuo reikalu padaryta, ypač tiems, kurie šiuo reikalu domisi.

Muziejaus ir archyvo reikalai yra gerokai pažengę į priekį. Jau nupirktas nemažas sklypas 600 pėdų pločio ir 3000 pėdų ilgio prie gražaus 1000 salų miesto Gananogue. Tai gražus kurortinis miestas, kur lankosi daug turistų ir vasarotojų. Labai geras susisiekimas: 401 kelias Kanados gyventojams ir 81 kelias JAV-bių, kuris eina iki Floridos.

Pradiniam pirmajam pastatui sudarytas projektas ir turima nemažai medžiagos. Reikalui esant, per du ar tris mėnesius būtų pastatytas. Šis pastatas bus 3000 kv. pėdų. Projekto pradininkai yra statybos bendrovė “Regina Associates Limited”.

Šios numatytos patalpos bus pakankamos pradžiai, kol kiti pastatai bus suprojektuoti ir pastatyti. Čia numatomas didokas projektas ir stengiamasi sudaryti sąlygas, kad mums taip svarbus muziejus ir archyvas liktų visiems laikams.

Žinoma, privačiom pastangom reikės ilgesnio laiko, nes tai nėra mažas ar pigus užsi-mojimas. Jis būtų lengviau ir greičiau įgyvendinamas, jeigu

lietuvių visuomenė prie jo prisidėtų.

Ši vieta labai patogi visos Kanados ir Amerikos lietuvių kolonijoms ir pavieniams asmenims.

Čia nebandoma įieškoti finansinės paramos, bet siūlomi ir duodami reikalingi pastatai šiam kilniam mūsų kultūros ir meno vertybių išsaugojimui.

Suinteresuoti šiuo projektu — organizacijos ar pavieniai asmenys, prašomi kreiptis pas projekto pradininkus: Regina Associates Limited, P. O. Box 563, Brockville, Ont. K6V 5V7. Telefonai (613) 342-3287, namų — (613) 342-4576.

Vytautas Kastytis

Prieš 40 metų

Sapnas

Tu aplankai mane,
Aplankai kasnakt
Saldžiam vidurnakčio sapne.
Aš išbučiuoju tau rankas,
Ilgai kalbuosi su tavim.

Ir mes užmirštame tą naktį,
Kad neviltis mus skiria.
Stipriau širdis pradėjo plakti:
Viršum kalnų, virš šimtamečių
girių
Sparnuotas sapnas neša...

Mes juokiamės kaip du vaikai,
Mes krykščiame.
Visa buitis mūsų rankose.
Nublando skausmas
vakarykštis,
Dundėjimas patrankų.

Išblyksta žvaigždės danguje,
Tuoj šviesų rytmetį paskelbs
gaidžiai.

Sparnuotas sapnas nyksta.
Norėtusi dar daug kalbėt,
dar taip ilgai,
Tavęs nebėr, su rytmečio
rasa tu išėjai...

Laplandija,
1944 m. spalio 2 d.

Premijuotas, kritikų gerai įvertintas

Liudo Dovydėno romanas

“Broliai Domeikos”,

išverstas į anglų kalbą

(“The Brothers Domeika”) Miltono Starkaus.

Kai turimi egzemplioriai bus išparduoti, šis knyga taps rinkėjų retenyje knygų lentynose. Dabar yra paskutinė progą įsigyti pirmąją 1976 metų laidą. Kreiptis šiuo adresu: **Milton Stark, 1642 Ocean Avenue, Santa Monica, CA 90401, USA.** Kieti viršeliai, 237 psl., \$15.00, įskaitant pašto išlaidas.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dr. Vytautas A. Dambraiva plačiai reiškiasi Venezuelos spaudoje, rašydamas straipsnius įvairiom temom, ypač apie Lietuvą. Pastaruoju metu buvo išspausdinta apie dešimt straipsnių. Yra pradėjęs ruošti ispanišką laidą monografijos “Nemarus mirtingasis — arkivyskupas Teofilus Matulionis”.

Lietuvių moterų dailininkių draugija, įsteigta Čikagoje dail. V. Balukienės iniciatyva 1971 m., ruošiasi 1986 m. pavasarį paminėti 15 metų veiklos sukaktį. Kviečiamos dalyvauti visos JAV gyvenančios dailininkės, net ir tos, kurios išsikėlė iš Čikagos, praradę ryšius su draugija. Smulkesnių informacijų galima gauti pas Lietuvių moterų dailininkių draugijos pirm. D. Kizlauskienę, 8900 South 83rd Court, Hickory Hills, IL 60457, USA. Tel. (312) 598-2542.

Dramos sambūris, veikiantis Los Angeles mieste, ruošiasi minėti savo veiklos trisdešimtmetį. Pasiruošimai aptarti organizacijų atstovų pasitarime vasario 3 d. Kalbėto šventės rengėjų koordinatorių Algis Raulinaitis, Dramos sambūrio pirm. Vincas Dovydaitis, rež. Petras Maželis. Buvo parodytas sukaiktis šventei skirto leidinio viršelis. Nutarta kovo 3 d. dar kartą suvaidinti satyrinį Algirdo Landsbergio veikalą “Onos veidas”. Trisdešimtmečio minėjimas įvyks balandžio 27 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje, kur bus surengtos vaišės su atitinkama programa. Jai vadovaus rež. P. Maželis. Pagrindine kalbėtoja pakviesta rašytoja Alė Rūta. Teatralų vardu kalbės V. Dovydaitis.

Lietuvių foto archyvas Čikagoje jau keliolika metų iš eilės ruošinėja nuotraukų parodas. Šiemetinė įvyks spalio 25 d. Jaunimo centre, M. K. Čiurlionio galerijoje. Fotografai įprastai tvarka galės siųsti savo nuotraukas bet kuria laisva tema, tačiau šį kartą jų laukia ir viena nauja tema — “Lietuvio portretas”. Parodoje bus sudaryta speciali šios temos grupė, kurioje lygiomis teisėmis dalyvaus profesionalai ir mėgėjai fotografai. Parodos rengėjai pageidauja, kad tokioms nuotraukoms būtų panaudoti įvairūs lietuvių, nuofotografuoti be pozavimo kasdieninėje gyvenimo aplinkoje. Nuotraukoje betgi turi būti išryškintas jų charakteris. Fotografai skatinami susidomėti nauja “Lietuvio portreto” tema. Daugiau informacijų galima gauti pas Stašą Žilevičių, 7149 So. Spaulding Ave., Chicago, IL 60629, USA.

M. K. Čiurlionio ansamblis,

įsteigtas Vilniuje 1940 m. sausio 15 d. jauno muz. Alfonso Mikulskio ir jo žmonos kanklininkės Onos Mazoliauskaitės-Mikulskienės, veiklos 45 metų sukaktį paminėjo kovo 10 d. Klivlande, Dievo Motinos parapijos salėje. Karui baigiantis, ansamblis pasitraukė Vienon, o pokaryje vėl atgijo Prancūzijos okupuotoje Vokietijos zonoje. Rytžingų pastangų dėka didžioji ansamblio dalis su savo vadovais persikėlė Klivlandan. Čiurlionio ansamblis dainuoja lietuviškas liaudies dainas arba tas, kurias liaudies motyvais sukūrė mūsų kompozitoriai. Iš Klivlando ansamblio aplankė visas didesnes lietuvių kolonijas JAV ir Kanadoje, viešėjo net ir P. Amerikoje. Skaudus smūgis ansamblui buvo jo vadovo a.a. A. Mikulskio mirtis 1983 m. rudėn. Naujų vadovų tada buvo pakviestas ilgametis ansamblio chormeisteris Rytas Babickas. Sukakties minėjime pirmiausia buvo pagerbti mirusieji ansamblio nariai ir jo steigėjas a.a. A. Mikulskis, o tada scenon iškviešti gyvieji, ansambliai atidavė 30 ar daugiau metų. Iš Vilniaus laikų ansamblyje tėra kanklių orkestrėlio vadovė O. Mikulskienė. Čiurlioniečių dainos kelio apžvalgą padarė ansamblio tarybos pirm. Vladas Plečkaitis. Pagrindine kalbėtoja buvo pakviesta Toronte veikiančio “Volungės” choro vadovė muz. Dalia Viskontienė, palietusi dabartines chorų problemas, skatinusi visuomenę chorams skirti didesnę dėmesį, rengti dainų šventes kartu su latviais ir estais. Mišrus ansamblio choras atliko A. Mikulskio, J. Gruodžio, J. Naujalio, S. Šimkaus dainas, vyrų choras — J. Dambrausko, J. Švedo, V. Jančio. Su jaunutėm kanklininkėm buvo padainuota A. Mikulskio “Skamba, skamba kankliai”. Pasirodymas užbaigtas tradicine daina “Eikim, broliai, namo”.

Vilniuje bus įamžintas rašytojo Jono Dovydaičio ir kompozitoriaus Antano Račiūno atminimas. Vykdomasis miesto komitetas parūpins memorialines lentas prie namų, kuriuose jie gyveno, pastatys antkapius ant jų kapų.

J. S. Bacho 300 metų gimimo sukaktį kompoz. R. Ščedrinas dedikavo savo naują kūrinį “Muzikinė auka”. Jo atlikimą jis patikėjo Vilniaus filharmonijos atstovams. “Muzikinė auka”, sukomponuota vargonams ir devyniems pučiamiesiems instrumentams, reikalauja didelio atlikėjo meistriško. Jų eilėse yra vargonininkė N. Danienė. Naujasis R. Ščedrinio kūrinys buvo sėkmingai atliktas Vilniuje, Alma Atoje ir bus atliekamas kituose miestuose.

Kauno dirbtinio pluošto gamykla surengė kino meno šventę “Gyvenimas. Žmogus. Problema”. Darbininkų vertinimo komisija geriausiu 1984 m. filmu pripažino rež. M. Giedrio “Sūnų palaidūną”, kuriam panaudota R. Kausko apysaka “Žaliuojančios kalvos”. Filmo kūrėjams įteiktas pagrindinis šios įmonės prizas. Apdovanoti ir du aktoriai: R. Morkūnas už Viliaus vaidmenį filme “Sūnus palaidūnas” ir V. Pukštė už Narvilo vaidmenį rež. R. Banionio filme “Mano mažytė žmona”.

Vilniaus dramos teatre kovo 25 d. paminėtos šimtiosios rež. Boriso Dauguviečio gimimo metinės. Organizacinio rengėjų komiteto vardu kalbėjo jo pirm. sol. Virgilijus Noreika, kuris taipgi yra ir Lietuvos teatro draugijos prezidiumo pirmininkas. Pranešimą apie kūrybinę B. Dauguviečio veiklą padarė menotyras dr. I. Aleksaitis, ypač pabrėždamas jo nuopelnus originaliam repertuarui. Esą jo dėka pirmą kartą profesiniame teatre buvo pastatyti Maironio ir V. Krėvės kūriniai, dykyla P. Vaičiūno pjesė. B. Dauguvietis įžvelgė K. Binkio, A. Gričiaus talentus dramaturgijoje, nutiesė tiltus į teatro sceną A. Vienulio kūrybai. Nuo 1944 m. B. Dauguvietis vadovavo Vilniaus dramos teatrui, Lietuvos teatro draugijai, dramaturgų sekcijai prie Lietuvos rašytojų sąjungos, dėstė Vilniaus teatro dramos studijoje. Apie B. Dauguvietį kalbėjo dramos teatro veteranė K. Kymantaitė, Vilniaus rusų dramos teatro rež. I. Petrovas, rašytojas J. Butėnas, partinio Biržų rajono komiteto I. sekr. J. Jucius, Vilniaus konservatorijos aktorius meistriškuo katedros studentas S. Balandis. Minėjimas baigtas D. Dauguviečio komedijos “Žaldokynė” spektakliu.

Sidabrinės veiklos sukaktį specialiu koncertu Vilniaus filharmonijos salėje paminėjo berniukai ir jaunuolių choras “Ažuoliukas”. Repeticijas “Ažuoliukas” pradėjo 1959 m., o jo pirmas koncertas įvyko o 1961 m. birželio 10 d. Į “Ažuoliuką” berniukai priimami 5-7 metų amžiaus. Čia jie ne tik mokosi dainuoti, bet ir susipažįsta su muzikos istorija, solfedžiovimu, groja kurio nors instrumentu. Šiuo metu “Ažuoliukas” turi 500 dainininkų, yra išaugęs į penkis choras — mažylių, jauniesniojo amžiaus, pagrindinių, jaunuolių ir 1980 m. įsteigtą vyrų chorą. Mat dalis pirmųjų ažuoliukų jau tapo ažuolais. Per 25 metus surengta apie 1.000 koncertų ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų. Repertuare yra daug stambių kūrinių, kuriuos įvaldyti padėjo žymieji dirigentai — S. Sondeckis, J. Aleksa ir J. Domarkas. Nuo 1979 m. “Ažuoliukui” vadovauja Vytautas Miškinis, pats jame dainavęs nuo septynerių metų amžiaus, dirbęs chormeisteriu. Sukaktuviniame koncerte skambėjo kompoz. V. Miškinio ir poeto K. Kubilinsko, kompoz. B. Gorbulskio ir poeto Justino Marcinkevičiaus vaikų dainos, J. Tallat-Kelpšos, J. Gruodžio, I. Donajevskio kūriniai. Jungtinis “Ažuoliukų” choras atliko kompoz. J. Gudavičiaus ir poeto K. Sakalausko-Vanagelio dainą “Kur giria žaliuoja”. Dirigavo M. Bedaraitis, V. Rimaitis, E. Čigriejūtė, R. Nenėnaitė ir vadovs V. Miškinis. Koncertas užbaigtas dviem J. S. Bacho kantatom, kurias “Ažuoliukas” atliko su S. Sondeckio ir V. Miškinio diriguojamu kameriniu Vilniaus konservatorijos orkestru. “Ažuoliukas” dabar laikomas geriausiu chorų Lietuvoje, yra laimėjęs aukso ir sidabo medalius 1981 m. tarptautiniame chorų konkurse Varnoje, Bulgarijoje.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 26 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniai 10-3	90 dienų termin. indėlius	9 %
Antradieniai 10-3	180-185 d. termin. ind.	9 1/2 %
Trečiadieniai uždaryta	term. indėlius 1 metų	10 %
Ketvirtadieniai 10-8	term. indėlius 2 metų	10 %
Penktadieniai 10-8	term. indėlius 3 metų	10 1/2 %
Šeštadieniai 9-1	pensijų s-ta	10 %
Sekmdieniai 9-12.30	spec. taup. s-ta	8 %
	taupomąją s-ta	7 1/2 %
	depozitų-čekių s-ta	6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	12 %
	mortgicūs nuo	10 3/4 % - 12 1/2 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicūs iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybę pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Pardudami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investicijose nuo aukso iki valstybinių laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

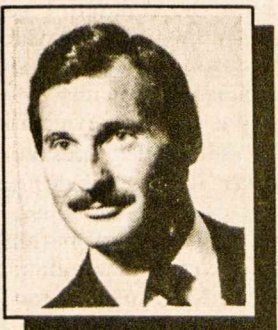
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOŠ
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šiaučiuvienei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sažiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimas (Mechanical Fitness Certification)
- * Sažiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt.

Savininkas FRANK PETIT

Argentinios lietuvių Mindaugo draugijos tautinių šokių grupė paminėjusi savo veiklos 13 metų sukaktį 1984.XI.24

Apie rungtynes ir Terlecką

Š. m. kovo 19 d. Grenoblyje, Prancūzijoje, įvyko baigimės vyrų krepšinio rungtynės dėl Europos taurės, kuriose Sov. Sąjungos meisteris Kau-no "Žalgiris" pralaimėjo ispanų "Barcelona" komandai 73:77. Dėl šio pralaimėjimo Maskvos "Izvestia" kovo 20 d. laidoje kaltina R. Kurtinaitį, kuris, rezultatui esant 73:75, nepataikė į krepšį, o paskutinis ispanų metimas pavyko.

Antroji pralaimėjimo priežastis, pagal "Izvestia", yra ta, kad sovietų krepšininkams trūksta tarptautinių rungtynių praktikos. Tai tiesa, bet ar tai dėl baimės, kad sovietų piliečiai nepasirinktų Vakarų pasaulio gyvenimo, atsivėrė geležinė uždanga?

Ispanų laikraštis

Madridio dienraštis "El Pais" kovo 24 d. laidoje išspausdino šių rungtynių aprašymą. Esą ispanai šioms rungtynėms ilgai fiziškai ir morališkai ruošėsi. Žodis "pralaimėti" nebuvo per visas penkiolika intensyvių treniruočių dienų minimas. Daugiausia vietos šiame straipsnyje "El Pais" skiria pasikalbėjimui su geriausiu "Barcelona" komandos žaidėju "Chicho" Sibilio. Jis sako: "Krepšinyje du ir du nėra keturi. Ir geras žaidėjas ne visose rungtynėse gerai sužaidžia. Mano problema yra ta, kad paskutinėse dviejose rungtynėse blogai žaidžiau". Sibilio, kuris sakosi esąs temperamentalus žaidėjas, tesia toliau: "Dar prieš pradėdant rungtynes jau turiau būti supraktitavęs; turiau būti susinervinęs, pilnas įtampos. Kai mane pakeičia, užtrunka kuris laikas, kol vėl atgaunu ritmą. Vis dėlto manau, kad mano paskutinis metimas, dėl kurio vos nepralaimėjome rungtynių, buvo atliktas gerai. Kai sukaušiu metimui, nepastebėjau Sabonio. Jis man pastoj

kėlią ir blokavo metimą. Jei-gu Kurtinaitis, užuot bandęs prieiti kuo arčiausiai prie krepšio, būtų pasišokęs trim taškam gauti ir būtų metęs, tikriausiai rungtynes būtų-mėm pralaimėjęs".

"Posev" apie Terlecką

Frankfurte leidžiamas mėnesinis rusų žurnalas "Posev" kovo mėn. laidoje išspausdino neseniai emigravusio politikinio V. Smolkino pasakojimą apie šiuo metu atliekantį penkerių metų bausmę Antaną Terlecką. V. Smolkinas sako: "Jį vežė mašinoje kaliniams vežioti vadinamoje 'Voronka' 600 km iš Magadano į šiaurę, kai temperatūra stipriam vėjui pučiant buvo -40°C. Jį įstūmė į mažą kabiną, kur jis nei apsiversti ant kito šono, nei ištiesti kojų negalėjo — iš visų pusių geležis... Kaip jis liko gyvas, pats nežino. Tikriausiai šilti apatiniai, kuriuos jam žmona suspėjo į lagerį pasiūti, išgelbėjo. Į skirtingą vietą atvyko vėlai naktį. Skyriaus viršininkas jo laukė, karšta arbata vaišino, kaip bičiulį sutiko, nes kaipgi kitaip — juk Terleckas pirmas politinis kalinys jo žinioje. Beveik 30

metų jis laukė Antano. Sulaukė. Galima pasakyti, kad tai tikra sielos šventė". J.B.

Skautų veikla

• Mindaugo draugovei Toronte talkina didelio patyrimo turįs ps. A. Senkus. Jis yra išrinktas vyriausio skautininko pavaduotoju ir sutiko draugovę pravesti kurso pobūdžio suėigas bei paruošti stovyklai. Taip pat jis sutiko vasaros stovykloje dirbti skautų pastovykėje instruktoriumi.

• Skautai vyčiai pirmą kartą po 3 metų suvažiuoja į Dainavą gegužės 25-27 d.d. Programą ruošia Čikagos skautų vyčiai. Registruotis pas tūtininką.

• Šv. Jurgis buvo Romos imperijos karys krikščionis. Kai imperatorius reikalavo atsisakyti krikščionybės, siūlė aukso ir kitų brangenybių, Jurgis nesutiko. Už tai buvo 12 dienų kankinamas, o 13-ją — nužudytas. Jis yra antrasis lietuvių skautų globėjas. Mes turime sekti jo pavyzdžiu būti riteriškais neturtingųjų bei silpnųjų gynėjais ir tiesaus kelio tiesėjais.

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tūntai balandžio 21 d., 11 v.r., su vėliavomis dalyvaus pamaldose Lietuvos kankinių šventovėje pagerbdami šv. Jurgį. Maloniai kviečiami dalyvauti tėveliai, skautininkai, Jurgis Ramovė ir visi skautų bičiuliai. Po Mišių bus "Rambyno" tunto sueiga. D. Barzdžiūtė

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

\$65: A. Krakauskas; \$50: H. Sakalauskas; \$20: N. Astraviene; \$17: Vincas Beresnevičius, Antanas Rugys; \$12: Jonas Petronis, L. Kriauceliūnas, Viktoras Simaitis, J. Vaitkus.

\$10: M. Petrauskis, J. Pažemecikas, Petras Janulis, V. Civiškas, V. Dubickas, V. Stanis, D. Vaidilienė, Mrs. Danutė Mogek.

\$7: E. Namikas, Julius Rudys, J. Mardosienė, Vladas Bakūnas, A. Kuzmickas, A. Alginas, Petras Lukoševičius, A. Laurinaitis, S. Paulaitienė, E. Eursa, V. Gulbinas, B. Kašinskas, V. Vaičiūnas, Antanas Šukaitis, V. Sendžikas, Ch. Ambrasas, Ona Liutkevičienė.

\$6: Andrius Sembrotas, Ignas Budrys, A. Petkevičius; \$5: kun. V. Balčiūnas; \$3: A. Paškevičius. \$2: Vyt. Barisas, A. Latvaitis, A. Kazanavičius, S. Petrauskas, J. Ščiuckas, J. Tamulionis, Mrs. Mary Urbas, Z. Gobis, J. Kisielaitis, A. Ališauskienė-Alis, P. Balynas, V. Mariūnas, V. V. Milukas, B. Medelis, S. Bludnikas, V. Matonis, J. Naškauskas, M. Naujo-kaitis, K. Simutis, M. Vasil, V. Vasilauskas, O. Janciušas, J. Jau-neika, Juozas Česna, F. Bočiūnas, M. Jurgutis, M. Kazlauskienė; \$1: Ch. Blažaitis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$47: E. Ginčauskas, dr. K. G. Ambrozaitis; \$40: kun. Peter Rossettis; \$32: A. Svirplys; \$30: A. Petrašiūnas, Algirdas Čepėnas, H. Sakalauskas.

\$27: E. Bartminas, A. Jankūnas, Ona Urnavičienė, J. Malskis, Juozas Liuima, J. Olšauskas, J. Džen-kaitis, Pranas Dauginas, O. Del-kus, Kostas Čerškus, J. Bakša; \$26: Juozas Aukštakalnis.

\$25: dr. A. Pacevičius, dr. A. Saur-noris, V. A. Mantautas, Jonas Vil-kauskas, J. Deveikis, Pranas Gus-tas, I. Jurcevičius, Br. Zabulio-nis, D. Bartulis, A. Balsys, P. Čė-čkus, kun. V. Balčiūnas, V. Kairys, Jonas Mačiulis, Mrs. D. Mogek, K. Lukošius, H. Matušaitis, Vytas Bi-liūnas, Alf. Lukošius, Bronė Maša-laitienė, Algis Norkevičius, kun. L. Musteikis, Gražina Drešeris, E. O. Holmes, H. Jasinskas, V. Kačėr-gius, Vincas Paulionis, B. Putna, J. Rimšaitė, R. Rožanskas, Mrs. Irena Ross, A. Stankaitienė, Jon-as Seidys, Antanas Šileika, dr. T. Vyšniauskas, Rūta Vaišvilaitė, E. Vaitkūnienė, Bronius Vitkus, A. Vindašius, kun. K. Balčys, M. Karaitis, G. Buntinas, dr. D. G. Mažeika, G. Motiejūnas, M. Bačkai-tienė, I. Kazlauskas, L. Kriaucė-liūnas, J. Kažemėkas, Pranė Kisiė-lienė, M. Bagdonas, G. Bulotienė, Kazys Linkus, Jonas Lasys, M. Lemberdienė, S. Labuckienė, A. E. Micūnas, S. Mažeikienė, B. Mac-kiala, C. Pšezdzieckis, S. Pakauskas, J. Pareigienė, A. Razmienė, dr. G. Skrinskas, V. Starkus, V. Grikielis, E. Spudas, K. Grunys, A. D. Kuolas, Jonas Nastajus, V. Lenauskas, J. Simanas.

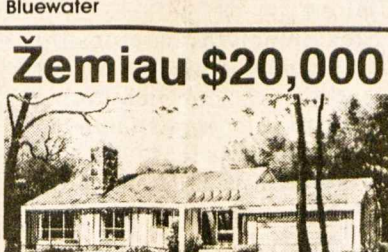
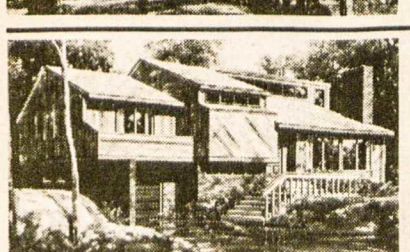
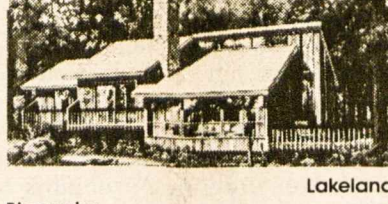
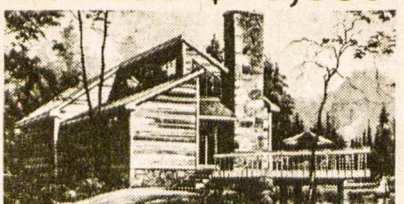
Už dvejus metus po \$25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė: A. Stane-vičius, Vytautas P. Janulaitis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dekojame visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, pridėda ir auką.

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujaku-riams, vienišiesiems tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaityto-jui — \$15.00, JAV-se — \$15.00 ameri-kietiškų. Reguliari prenumerata — \$20.00, JAV-se — \$20.00 amerikie-tiškų.

Puikus "Viceroy" namas - "superhome", pritaikytas jūsų biudžetui!

Žemiau \$15,000*

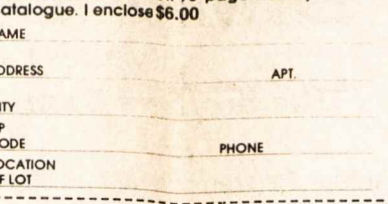
Canadiana Sherwood

Žemiau \$20,000

Hudson Grant

Žemiau \$28,000*

Tiktai medžiaga

Viceroy

Geriausi namai iš visų...

Paskambinkite arba aplankykite mus šian-dieną — gausite daugiau informacijų

Pardavėja — Kristina Imbrasaitė-Shaw

R. R. 3, Bancroft, Ont. K0L 1C0

Tel. (613) 339-2388

Please send me the new 90-page Viceroy Catalogue. I enclose \$6.00

NAME _____

ADDRESS _____ APT. _____

CITY _____

ZIP CODE _____

LOCATION _____

PHONE _____

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

- 9 % už 90 dienų term. indėl.
- 9 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius
- 10 % už 1 m. term. indėlius
- 10 % už 2 m. term. indėlius
- 10 1/2 % už 3 m. term. indėlius
- 10 % už pensijų planą
- 9 1/2 % už namų planą
- 8 % už specialią taup. s-tą
- 7 1/2 % už taupymo s-tas
- 6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 12 %
- už nekilnojamo turto pas-kolas (mortgages):
- su nekeičiamu nuošimčiu
- 1 metų 11 1/4%
- 2 metų 11 3/4%
- 3 metų 12 1/2%
- (fixed rate)
- su keičiamu nuošimčiu
- 1, 2 ar 3 metų 10 3/4%
- (variable rate)

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicūs iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedau-giau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos pasko-los: (Line of Credit) ir antrieji mortgicjai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

ir 532-1149

Toronto, Ontario

M6P 1A6

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

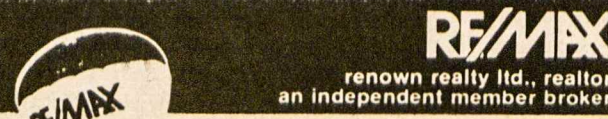
(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonsas Garbenis, Jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

daiva t. dalinda, B.A.

associate broker

4887 Dundas St. West
Islington, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

SO. KINGSWAY bendranamyje (condominium) — puikiai prižiū-rėtas 2 miegamų butas, \$73,000.

JANE-BLOOR — erdvas vienaaukštis su privačiu įvažiavimu, \$139,000.

ISLINGTON-DUNDAS — visas naujai atremontuotas namas, \$186,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Vaziuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.

Sažiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

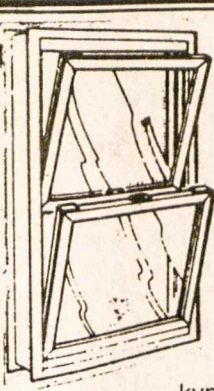
Perkant ar parduodant nekil-nojamą nuosavybę visada Jums sažiningai patarnaus Antanas Blūdžius

Telefonai:

531-1191

namų 537-2291

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo sturmo stiklo. Taip pat įdedame aliumi-nines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm win-dows) įvairios rūšies ir spal-vos, pagamintus pagal užsa-lymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamiltone,

Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

NUSIKALTĖIŲ JIEŠKANT

Sutinkame, kad visi žudikai ir karo nusikaltėliai turi būti nušauti, bet negali būti baudžiami nekalti žmonės. Juk karą pradėjo vokiečiai, susitarę su rusais ir pasidaliję Europą. Juk žudymus pradėjo Stalinas, išžudęs daug dešimčių milijonų ir vokiečių SS. Tad ten ir reikia įieškoti nusikaltėlių, o ne tų dviejų režimų kankintuos.

Amerikos prezidentas šią vasarą vyks į Vokietiją karo pabaigai prisiminti, bet jis jau iš anksto pasisako, kad nevyks į tų baisių žudynių vietas, nes tai praeitis, o reikia prisiminti tik tai, kas yra gera ir jungia tautas, o ne tai, kas skiria.

Amerikoje, o dabar ir Kanadoje, jau įieškomi "karo nusikaltėliai". Tačiau iš daugelio rimtų amerikiečių ir kanadiečių girdėti, kad ši "nusikaltėlių" medžioklė gali tik pakenkti žydams, nes jie toje medžioklėje mato tik žydų kerštą net ir nekaltiems žmonėms, kaip jie tai daro Libane, žudydami vaikus ir moteris. Juk naciai darė tą patį.

Po keliasdešimt metų nuo tų baisių įvykių būtų geriau įieškoti draugų, o nenustatinti kitų tautybių prieš save. Pasaulis yra labai neramus, tad draugų niekada nėra per daug.

J. Jovaiša

IŠOKUPUOTOS LIETUVOS

Vis tikimės geresnių laikų, bet artėja senatvė, sunkesni darosi judesiai. ... Pragyvenimui visko turiu — maisto ir drabužių. Kau- ne yra ir pramogų — kartais nu- einu. Ruduo buvo gražus, žiema nešalta, sniego mažai. Rogių ne- matyt jau keli metai. Mažai ark- lių beliko kolchozuose, o priva- tinių nėra. Dėl to jie brangūs. Ge- ra karvė 1000-1200 rb. Daug kas pabrango, tik uždarbiai liko tie patys. Aš į rankas gaunu 100 rb., kitą jaunesnį 150-200 rb. Žmonės gerai apsirėngę ir pavalgę, tik išgėrimas nenormalus. Jaunimas nenori dirbti, dauguma valkatau- ja. Naktį nepasirodys gatvėje. Įvykių labai daug. Už vagystės mažai baudžia, už sumušimus pri- taiko privatus (pobūdžio) kalti- nimus, už kysius visai išteisina. Tai tikri faktai, kuriuos aš pergy- venau ... N. N.

OKUPACINEI SPAUDAI

Visi esame tos pačios Lietuvos sūnūs bei dukros — vieni emigra- vę, kiti karo audros nublokšti į svetimus kraštus, bet visi sva- joje apie savo gimtines ir tenai likusius savo brolius bei seses. Tėvų kraštas visiem yra mielas. Daugeliui likusių sovietų okupu- toje Lietuvoje tenka rašyti taip, kaip įsakoma "vyresniojo brolio" iš Maskvos. Yra betgi ir tokių, ku- rie dirba, rašo už rusišką rublį, saugodami šiltą vietą. Jiems at- leisk. ... Nerašau Dieve, nes į Jį netikite.

Idomu skaityti apie tautiečius, kurie savo darbais gražina Lietu- vą, bet skaudu, kai okupaciniai tautiečiai šmeižia išelvijos lie- tuvių spaudą. Šiaurės Amerikos lietuvių laikraščiai yra didesni kaip jūsų "Gimtas kraštas", jie neturi jokių cenzorių nei dešim- čių redaktorių, dirba iš pasiauko-

jimo lietuvių bei. Istorijos teisma- toksius okupacinius rašeivas pa- smerks, bet Lietuvai padaryta ža- la bus neatitaisoma. Žinau, kad lengviau pataikauti okupantai, negu baltųjų mešų krašte gyven- ti, bet talkinti lietuvių tautos pri- spaudėjams reikia prisidėti prie savo tautos naikinimo.

Užaugęs Argentinoje, skaitau daug vietinių laikraščių, naudo- juosi pilna laisve. Argentinoje laisvai veikia visos partijos, net ir komunistų. Pastarieji balsavo už autoritetinę buvusio Perono partiją, nors ji savo laikų sukio- jį kalėjimus ir keletą lietuvių ko- munistų.

Tegul saulė Lietuvos tamsumus pašalina!

Skaitytojas

DĖKINGA

Esu labai dėkinga visiems, ku- rie dirbate. Jau kelinta savaitė "TŽ" ateina normaliai. Aš jų labai laukiu. Jie daug apie viską para- šo, teikia žinių bei ramybės, ypač pensininkams, kurių dienos nuobo- džiios.

M. Bačkaitienė,
Detroit, Mich.

ARGENTINOJE

Nuoširdus ačiū už laikraščio siuntinėjimą. Kol kas gaunu dar praeitų metų numerius, nes pas mus buvo pašto streikas, tai gal kai kurie ir dings pašte. Pas mus dabar yra daug laisvės, bet eko- nominis gyvenimas kaskart blogė- ja — doleris laisvoj rinkoje pasie- kė jau 320 pezu. Kas mėnuo kyla kainos, o darbai fabrikuose ma- žėja. Mūsų pensininkai nors ir gauna papildinimus, betgi kai kai- nos vis kyla, nedaug palengvina pragyvenimą.

Džiugu, kad mūsų vaikai, čio- nai jau gimę, siekia mokslų ir daugelis metasi į savarankišką verslą. Tai ir mūsų broliai pen- sininkai turi paramą iš savo vai- kų. Gaila, kad ne visi dalyvauja lietuviškoje veikloje, bet vis dėl- to malonu matyti, kai mažyliai, jau čia gimusių tėvų vaikučiai, argentiniečiams pasisako, kad jie jaučiasi lietuviais esą.

Petras Čiabis,
Buenos Aires

Grižus iš sovietinės...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mitavimo taktiką nesėkmingai bandė panaudoti prieš vieną žurnalistą ir vieną Kanados parlamentarą.

Vietiniai žmonės vengia po- kalbių su užsieniečiais, nes už tai jie yra baudžiami. Daž- nai toks pokalbis staiga nu- trūksta, ir rusas nueina nuo užsieniečio, kai tik pastebi KGB agentų įtariamą žmogų ar "Inturisto" atstovą. Kamba- riai viešbučiuose yra aprūpin- ti paslėptais mikrofonais. Iš- vada — vietiniai žmonės gyve- na nuolatinėje baimėje. Prie parduotuvių ilgos eilės net ir paprastiems reikmenims nus- pirkti. Pirkėjai turi pinigų, bet juos sunku išleisti, kai nėra pakankamos gaminių pa- siūlos. V. Kst.

Klivlando lietuviai klausosi Čiurlonio ansamblio koncerto, kuriuo buvo paminėta šio meno ansamblio 45-rių metų veiklos sukaktis 1985.III.10. Pirmoje eilėje iš kairės: I. BUBLIENĖ, inž. BUBLYS, D. VISKONTIENĖ iš Toronto, J. STEMPUŽIS

Gausus dalyviais spaudos vakaras

Balandžio 13 d. vakarą į pa- vasariškai išpuosą didžiąją Anapilio salę Toronto-Missis- saugoje susirinko gausi "Tėviš- kės žiburio" skaitytojų šeima — 580 asmenų. Jų eilėse buvo matyti veidų ne tik iš Toronto-Mississaugos, bet ir daugelio kitų vietovių — Hamiltono, St. Catharines, Delhi, Londono, Kingstono (dail. A. Tamošaitis), Otavos, Sudburio (p. Venskai), Winnipegio (E. Fedaras).

Vakaro programą pradėjo KLK kultūros draugijos "Žibu- riai" valdybos pirm. dr. S. Če- pas sveikinamuoju žodžiu ir pa- kvietė "TŽ" red. kun. Pr. Gaidą įteikti Lietuvių žurnalistų są- jungos centro valdybos dovanas jauniems "TŽ" bendradar- biams, kurie anksčiau yra lai- mėję premijas. Premijų čekius LŽS valdyba išsiuntinėjo pa- stu, o dovaną — knygą "Žurnalis- tika" pavedė išdalinai "TŽ" re- daktėjai. Šią dovaną su atitin- kamu įrašu gavo laimėję pirmą- sią premiją — Rūta Girdaus- kaitė ir Darius Čuplinskaitė, tre- čiąsias premijas — Marytė Balai- šytė, Jūratė Biretaite-Kaknevi- čienė, Indrė Čuplinskaitė, Mir- ga Šaltmiraitė.

Meninei programos daliai se- non įžygiavo spalvinga unifor- ma pasipuošę "Aro" dainininkai su dirigentu V. Verikaitiu ir akompaniatoriumi J. Govėdu. Gausaus choro dainos galingai skambėjo erdvoje saleje. Vien- nos jų buvo rimtos, ilgesingos, patriotinės, kitos — humoristiš- kos. Solistai V. Verikaitis ir R. Strimaitis atliko net tris due- tus (J. Jurgučio ir A. Bražinsko).

Laimėjusieji didžiojoje loterijoje

"TŽ" spaudos baltus metu buvo traukiami didžiosios lote-

A.a. PRANUI ŽIURINSKUI mirus,

jo brolių JUOŽĄ ŽIURINSKĄ Toronte, seseris ir gimines Lietuvoje, draugus ir artimuosius Kanadoje bei JAV-se nuoširdžiai užjaučia —

Jonas Citulis
Klivlandas, Ohio

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTE GRIGAITYTEL-SPUDIENEI

BOSLEY

188 Eglinton Ave. E.,
Toronto, Ont. M4P 2E4
W.H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR (416) 486-5777 445-9469

1985 metų ekskursijos į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

1. Gegužės	16 - 24	\$1481.25
Gegužės	16 - 29	\$1681.25
2. Birželio	20 - 29	\$1712.25
Birželio	20 -	
Liepos	3	\$1912.25
3. Liepos	16 - 24	\$1712.25
Liepos	16 - 29	\$1912.25
4. Rugpjūčio	21 - 29	\$1739.25
5. Rugšėjo	4 - 13	\$1612.25
Rugšėjo	4 - 19	\$1912.25
6. Spalio	3 - 11	\$1421.25

Visos kainos — kana- diškais doleriais. Į šias kainas įskaityta: lėktu- vas, viešbučiai, maistas, pervežimai, ekskursija į Kauną, mokesčiai ir drauda. Grupės 1, 3 ir 5 lydesiu aš pats. Norintiems nu- pirksiu automobilius ar- ba ir kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniu važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

A.a. Prano Eidukaicio atmi- nimui Aleksas Andrusis pa- aukojo "Tėviškos žiburiams" \$10.

Savo brangaus tėvo a.a. Pra- no Eidukaicio atminimui duk- tė Danutė Mičiūnienė iš De- troito paaukojo "Tėviškos ži- buriams" \$200.

A.a. Prano Eidukaicio atmi- nimui vietoje gėlių Vera ir Po- vilas Dunderai paaukojo "Tė- viškos žiburiams" \$25.

Religinės lietuvių katalikų šalpos centras Bruklne paskel- bė 1984 m. aukotojų sąrašą. Jame sužymėtos ir Kanados lietuvių aukos pagal vietas. Paaukojo: Kalgaris \$116, Delhi \$1728, Hamilton \$1910, Londo- nas \$632, Mississauga \$6604, Montrealis (AV) \$449, Mont- realis (Šv. Kaz.) \$116, Otava \$169, St. Catharines \$1179, Sault Ste. Marie \$186, Sud- bury \$428, Toronto \$7744, Windsoras \$232, Winnipegas \$193, Kanados vyskupai \$196, Winnipeg arkivyskupijoje \$822. Visos sumos pažymėtos JAV doleriais.

"Toronto Star" 1985. IV. 2 iš- spausdino Gražinos E. Staus- kas laišką, kuriame ji pasisa- ko prieš Kanados draugystę su Sov. Sąjunga, nes ji respektuo- ja tikrai jėgą, ryja tautas (Bal- tijos, Afganistano). Remtina draugystė su JAV, kurios Kana- dai gali teikti apsaugą, lais- vę ir gerovę. Buves min. pirm. P. E. Trudeau, linkęs daugiau draugauti su rusais, neteko JAV paramos — investicijų ir tuo pačiu daugybės darbų, pa- kenkė Kanados ekonomijai.

Kanados daugiakultūrų rei- kalų ministeris Jack Murta ko- vo 12 d. "Westin" viešbutyje su- sirinkusius etninės spaudos atstovus supažindino su nau- jai paskirtais daugiakultūrės tarybos nariais iš Ontario pro- vincijos. Iš 18 narių nėra nė vieno lietuvių (visoje taryboje yra 60 narių). Pasak ministe- rio, visi paskirti kaip asmenys, o ne kaip tautybių atstovai. Nuo š. m. rugšėjo mėnesio fe- deracinės valdžios bendrovė ar imonėse su 100 ar daugiau dirbančiųjų mažumų asmenys galės siekti aukštesnių pozi- cijų. Apie daromą pažangą to- je srityje turės būti praneša- ma ministerijai. Po ministerio kalbos nebuvo jokių paklausim- ū, bet J. Karka privačiai iš- reiškė nepasitenkinimą, kad daugiakultūroje taryboje nėra nė vieno lietuvių. Ministeris atsakė esą jam tokia tarybos

sudėtis buvo pateikta. "Tėviš- kės žiburiams" šiame priėmi- me atstovavo V. Matulaitis.

Po valandos min. J. Murta tu- rėjo kitą susitikimą kitoje vie- toje su R. Europos tautybių atstovais ir spaudos žmonė- mis, norėdamas susipažinti su specifinėmis jų problemo- mis. Iš lietuvių dalyvavo KLB pirm. adv. A. Pacevičius, J. Karka ir V. Matulaitis.

Kanados turistai, keliaujan- tys į įvairius kraštus, kartais patenka į painiavas — negau- na iš anksto apmokėto kamba- rio ar buto, negali pasinaudo- ti apmokėtu lėktuvo bilietu ir pan. Ontario vyriausybė yra įsteigusi kelionių kompensaci- jos fondą, kuris neapsaugo nuo galimų painiavų kelionė- je, bet priverčia kelionių agen- tūras atlyginti keliviams nuo- stolių. Bankroto atveju agen- tūros privalo grąžinti kelei- vių įmokėtus pinigus. Fondas taip pat padeda keleiviams, patekusiems į painiavas už- sieniuose, sutvarkyti grįžimo reikalus. Bet taip būna su ke- lionių agentūromis, kurios moka įnašus į minėtą fondą ir turi registracijos numerį. Jei- gu agentūra nėra registruota, keleiviai minėtoms apsaugos ne- turi. Norint sužinoti, ar agen- tūra registruota, reikia pa- skambinti šiuo numeriu (416) 963-0444.

Dienraštis "Kitchener-Water- loo Record" 1985. I. 29 laido- je išspausdino ilgą reportažą apie prosovietinį taikos kon- gresą Vienoje 1985. I. 25-29. Iš Kanados dalyvavo 17 asmenų grupė, sudaryta komunistinės organizacijos Toronte. Iš Ki- čenerio dalyvavę kvietiniai atstovai — miesto tarybos na- rys Will Ferguson ir švietimo vadybos narys Wayne Samuel- son pareiškė, kad minėtasis tarptautinis taikos kongresas buvęs apgaule. Jie manė, kad tai Jungtinių Tautų renginys, o nuvažiavę pamatė, kad tai prokomunistinių organizacijų suvažiavimas, kritikavęs JAV politiką ir gynęs sovietinę. Kai kanadiečiai bandė kalbėti apie žmogaus teises Sov. Są- jungoje, Afganistano, daugelis dalyvių išjungdavo ausines ir neklusdydavo. Kongreso daly- vių kelionės buvo apmokėtos rengėjų. Kai kurie jų buvo pa- kviešti nemokamai aplankyti Maskvą, bet atsakė ir grįžo Kanadon nesivylę kongresu.

• Užsakykite "Tėviškos žiburus" kaip dovaną jaunavedžiams, drau- gams, pažistamiems.

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 įstaigos (416)762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York įstaigos (416)231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniai - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Greitas ir tikslus patarnavimas!

533-1121 (416)822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

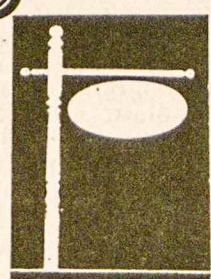
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

TOTAL TRADES RENOVATING

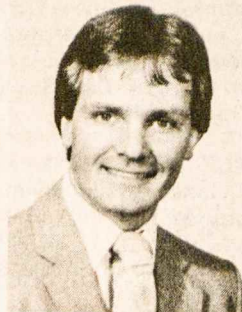
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Kingsway Real Estate Ltd. Realtor

1614 Bloor Street West

(priešais Toronto Lietuvių namus)

Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

TORONTONT

Anapilio žinios

— Balandžio 1 d. palaidotas a.a. Antanas Rinkūnas, 75 m. amžiaus, balandžio 10 — a.a. Pranas Eidukaitis, 75 m. amžiaus, balandžio 12, a.a. Antanas Simutis, 60 m. amžiaus.

— Pirmajai Komunijai besirengiančių išpažintis — balandžio 21, sekmadienį, po 11 v. Mišių; pirmoji Komunija — balandžio 28, sekmadienį, per 11 v. Mišias.

— Balandžio 21, sekmadienį, 11 v. Mišiose organizuoti dalyvaus skautai savo globojo šv. Jurgio šventės proga.

— Mirus Anapilio sodybos korporacijos pirm. A. Rinkūnui, nauju pirmininku valdybos posėdyje išrinktas Jonas Andrulis.

— Aukotojai: "Share Life" \$100 — J. Dzermeika; \$65 — J. K. Baltūras; \$50 — P. Dalinda, dr. A. Valadka, V. Akelaitis; Sv. Jono lietuvių kapinėms \$200 — dr. A. Kiškis, \$20 — E. Diksonienė; parapijai — \$100 dr. A. V. Valiuliai, dr. A. Pacevičius, V. Bačėnas; \$50 — J. A. Kirvačiai, dr. A. V. Dailidžiai; \$100 — J. Rinkūnienė (a.a. A. Rinkūno laidotuvių proga).

— Mišios balandžio 21, sekmadienį, 10 v. — už a.a. Marcelę Bacevičienę, 11 v. — už a.a. Kazimierą Alseiką ir Kavaliauskų mirusius.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje balandžio 11 d. svarstyta socialinės pagalbos, visuomeninės veiklos, statybos, remontų, "LN žinių" leidimo, narių telkimo, jaunosios kartos veiklos atgaivinimo ir kiti ateities veiklos planai. Patvirtinti nauji nariai: R. Juodis, L. Cipijauskas, R. Houle, R. Trumpeckas, B. Abromaitis ir R. Vaičiūnas. Paskirtos aukos: "Atžalynui" — \$700, "Dirvai" — \$320, Šečenkos ansambliui — \$500, protiškaitei atsilikusių vaikų organizacijai — \$100, LN šachmatininkų klubui — \$300, politinėm partijom — \$200. Patvirtintos naujos LN popiečių valgių ir "Lokio" svetainės kainos, kurios įsigalios nuo balandžio 21 d.

— LN tradicinis Atvelykio stalas — pietūs, kuriame dalyvavo per 360 asmenų, buvo labai sėkmingas ir pasižymėjo estetiškai papuoštu stalu, valgiais ir gražia programa.

— LN valdybos pirm. V. Dauginis ir LN buhalterė A. Byszkiewicz Ontario savanorių darbuotojų iškilmėje apdovanoti 10 ir 5 metų darbuotės ženklukais. Juos įteikė Ontario pilietybės ir kultūros ministrė Susan Fish.

— LN socialinės pagalbos skyriuje dirba R. Juodis ir V. Turutaitė. Asmenys, kurie ta pagalba norėtų pasinaudoti, prašomi kreiptis darbo valandomis A. Vaičiūna LN arba vakarais į V. Kulnį tel. 969-1266.

Mokytojo Antano Rinkūno naujai įsteigtam švietimo fondui laidotuvių metu suaukota \$2,764.00. Norintieji aukoti šiam fondui prašomi siųsti aukas "Paramos" bankui (1573 Bloor St. West, Toronto, Ontario, M6P 1A6). Sąskaitos numeris — 7866. Fondas šiuo metu administruojamas H. Stepaičio ir G. Paulinienės. Inf.

A. a. Antanui Rinkūnui ir a. a. Broniui Norkui mirus, vietoj gėlių p-lės Kaunaitės paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50.

A. a. Antanui Rinkūnui mirus, vietoj gėlių lietuvių "Litho-Art Ltd." spaustuvė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$50, Balys Sakalas — \$50, dr. Gražina Girdauskaitė-Szabo ir Joseph Szabo — \$25.

Prisimindama savo vyrą a. a. Antaną Šimkų dvidešimties metų metinių proga, Paulina Šimkienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

PADEKA

Labai ačiū mieloms rengėjoms ir dalyvėms mano mergvakario vaišėse. Ypatinga padėka šio mergvakario iniciatorėms: J. Sriubiskienei, J. Sapočkinienėi — krikšto mamai, L. Juzukonienei, D. Reginienei, R. Juzukonytei-Jaglowitz, A. Parselinienei, V. Juzukonytei, pamergėms — M. Marcytei, D. Sinkevičiūtei-Allely, V. Vingelytei ir visoms kitoms, taip kruopščiai ir gražiai surengusioms šį brangų ir prisimintą man ir Frankui priešvedybinių pobūvių. Dekuju už tokias gausias ir gražias dovanas, kurios bus reikalingos ir naudingos mūsų vedybinio gyvenimo pradžiai. Ačiū dar kartą visoms dalyvėms. Jūsų nuosirdumas ir rūpestingumas paliks kaip maloniausias prisiminimas mūsų gyvenime.

Jūsų —

Rasa Saulėnaitė

Prisikėlimo parapijos žinios

— Parapijos tarybos jaunų šeimų sekcijos suorganizuotose vaikų Mišiose dalyvavo labai gausūs skaiciai tėvų su vaikais. Po Mišių vaikučiai margino kiaušinius ir pasirodė Velykų senelių. Vaikų koncerte, kurį atliko "Du gaideliai" plokštelės autoriai, taip pat dalyvavo daug žmonių.

— KLK moterų draugijos parapijos skyriaus susirinkimas — balandžio 21, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių Parodų salėje.

— Parapijos tarybos posėdis, kuriame bus išrinktas pirmininkas ir visų aštuonių sekcijų pirmininkai, įvyks balandžio 17 d., 7.30 v.v., Parodų salėje.

— Ruošiasi tuoktis: Rasa Saulėnaitė su Frank Aiello.

— Pakrikštytas Petras-Michael Teofilus, Teresės ir Juliusa Goriūnų sūnus.

— Pirmosios Komunijos iškilmės — gegužės 5 d. per 10 v. r. Mišias. Sutvirtinimas — birželio 2 d.

— Registracijos blankai visoms stovykloms "Kretingoje" (Wasa goje) gaunami parapijos raštine.

— Dvėtų drabužių ir visokių daiktų išpardavimas, kurį organizuoja par. tarybos labdaros sekcija, bus gegužės 13-18 d. Parodų salėje. Prašom daiktus palai kyti iki gegužės 13 d. ir tiesiai atgabenti į Parodų salę. Lenkijos lietuviams jau pasiūta per 800 siuntinių.

— Parapijai aukojo: J. Janušas \$400, V. Bartninkaitienė \$200, A. S. Šergaliai \$150, G. Grigariūnienė \$130, V. Matukas \$120; po \$100: N. Preibienė, P. Kudreikis, A. G. Sodeikiai, H. G. Chvedukai, V. Vingelytė, E. Šveždienė, V. Mastis, J. M. Vaseriai, I. V. Ignaičiai, J. O. Gustainiai, A. Navickas, B. Stalioraitienė, A. A. Šmigelskiai, A. E. Sičiūnai, M. S. Meškauskai, E. G. Kuchalskiai, V. H. Gumauskai, V. T. Sičiūnai, H. Gudinskai, J. Hirsch; po \$60: A. A. Laurinaičiai, S. Vaitekūnienė; po \$50: S. V. Liutimos, V. Šalna, J. P. Barakauskai.

— Mišios balandžio 21, sekmadienį, 8.30 v.v. — už a.a. Juozą Buožį, 9.30 v.v. už Kybartų šeimos mirusius, 10.15 v.v. — už Kundrotų šeimos mirusius ir a.a. Marytę Budienę, 11.30 v.v. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — Gyvojo rožinio intencija.

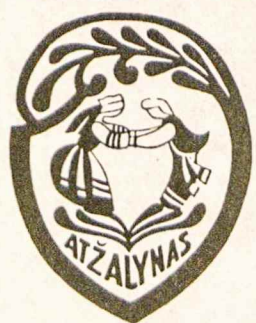
KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus susirinkimas įvyks 1985 m. balandžio 28, sekmadienį, po Sumos Anapilio salėje. Paskaita — Jono Andriulio apie vysk. Antaną Baranuską ir jo 150 metų gimimo sukaktį. Kviečiame visas nares ir viešias gausiai dalyvauti. Valdyba

Motinos dienos pietūs ruošiami 1985 m. gegužės 12, sekmadienį, 12.30 v.p.p., didžiojoje Anapilio salėje. Įėjimas: suaugusiems \$12, pensininkams ir studentams \$11, vaikams 12-14 metų \$6. Jaunimas atliks Motinos dienos skirtą programą. Bus vynas ir J. Bubulienės paruoštas maistas. Bilietai gaunami sekmadieniais Lietuvos kankinių parapijos salėje po pamaldų arba pas J. Bubulienę 279-0256 bei V. Narušį 277-1128. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Rengia Lietuvos kankinių parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija.

Bilietai į Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" trisdešimtmečio sukaktuvinį koncertą, kuris įvyks š. m. gegužės 25 d., jau platinami. Juos bus galima įsigyti balandžio 21 ir gegužės 5 d. d. Anapilyje po 10 v. r. Mišių ir balandžio 28 d. Prisikėlimo parapijos salėje po 9.30 v. r. Mišių. Taip pat balandžio 28 d. nuo 1 v.p.p. bilietai bus pardavinėjami Lietuvių namuose. Bilietų platinimu rūpinasi J. Vingelienė (233-8108).

Apie sukaktuvinį "Gintaro" koncertą laikraštis "Bloor Vilager" 1985. III. 30 išspausdino informaciją ir šokančių gintarių nuotrauką, primindamas, kad sukaktuvinis jų trisdešimtmečio koncertas bus š. m. gegužės 25 d. Convention Centre Toronte. Informacijoje taip pat pažymėta, jog pernai "Gintaras" tarptautiniame festivalyje Britanijoje laimėjo pirmą vietą, o jo dainos atstovė R. Paulionis — antrą vietą liaudies dainų grupėje.

PENSININKŲ PASTATUI "Vilnius" reikalingas gėlininkas-daržininkas. Tel. 762-1744.

"ATŽALYNAS" metinį pavasario KONCERTA-BALIŲ

nuosirdžiai kviečia visuomenę į

1985 metų balandžio 27, šeštadienį, 7 valandą vakaro, Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje

Programoje — sol. Linda Marcinkutė, akompanuoja muz. Graham Grant, visos "Atžalyno" tautinių šokių grupės. Šilta vakarienė su vynu, bufetas su stipriais ir silpnais gėrimais, turtinga loterija bei kitos staigmenos. Šokiams gros "TZYGANI".

Stalai numeruoti — dešimt prie stalo; rezervuokite skambindami: V. Dauginis 533-1121 arba J. Vitkunienė 621-8671. Bilietai gaunami ir Lietuvių namuose popietės metu. Kaina — \$15 suaugusiems, \$10 studentams.

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą!

Tėvų komitetas

Solisto VACIO VERIKAIČIO 60 metų sukaktuvinis KONCERTAS

balandžio 28, sekmadienį 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje

PROGRAMOJE: solistai — L. Marcinkutė, A. Pakalniškytė, J. Sriubiskienė, A. Si-manavičius, R. Strimaitis, S. Žiemelytė, muzikai — St. Gailevičius, D. Deksnytė, D. Viskontienė, J. Govėdas, P. Vytas;

Visus kviečia dalyvauti —

chorai — vyrų choras "Aras", Hamiltono Aušros Vartų choras, Toronto "Volungė", Prisikėlimo parapijos choras ir Lietuvių namų moterų dainos vienetas.

Po koncerto — kavutė ir pyragai. Įėjimas — \$5.00

Prisikėlimo parapijos choras

Kviečiame tautiečius iš Toronto, Hamiltono, Delhi, St. Catharines,

Londono ir kitų vietovių į pirmą kartą Toronte rengiamą dviejų vyrų chorų

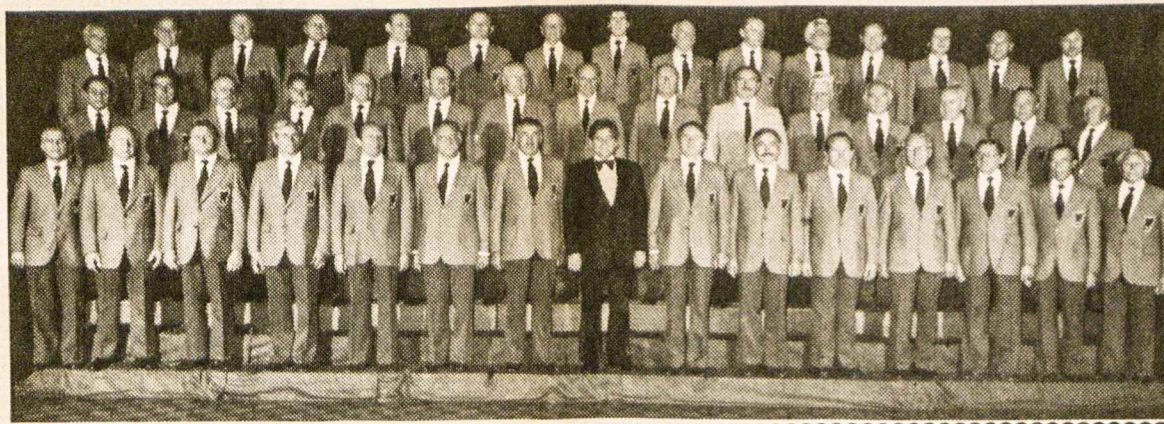
KONCERTA

1985 m. gegužės 5, sekmadienį, 5v.p.p., Anapilio salėje, Mississaugoje.

PROGRAMOJE: Vokiečių vyrų choras "Harmonija", vadovaujamas G. Zadubano, ir vyrų choras "Aras" su dirigentu sol. V. Verikaičiu. Akompaniatorius Jonas Govėdas. Įėjimas \$6.00.

Pelnas skiriamas koncertinei "Aro" išvykai Anglijon.

"Aro" valdyba

Vasario 16 gimnazijai ir jos berniukų bendrabučio statybai paaukojo \$100 KL kat. moterų teisių komiteto narys Darius Čuplinskas, pareiškęs savo nepasitenkinimą Kanados ministerio neryžtingumu žmogaus teisių gynbybos srityje. "Toronto Star" 1985. IV. 6 išspausdino platų pranešimą iš Kievo, kur Kanados užsienio reikalų ministeris išskėlė 40 metų kalinamą ukrainiečio Šumuko klausimą. Už tai buvo išbartas sovietinės Ukrainos premjero Lyšako.

Ontario kultūros ir pilietybės ministerija pagerbė įvairių tautybų veikėjus už savanorišką darbą įvairiose srityse specialia iškilme balandžio 14 d. "Sheraton Centre" viešbučio salėje. Ten buvo įteikti 764 žymenys, iš anksto pasiūlyti ministerijai įvairių organizacijų. Ilgame sąrašas pažymėti šie lietuvių veikėjai: W. V. Dauginis ir Peter Sturm — "Atžalyno" atstovai, Aldona Byszkiewicz — Ontario daugiakultūrio teatro atstovė.

Esą ministras gavo 3000 laiškų iš lietuvių Kanadoje. Rašinyje minimas žmogaus teisių komiteto narys Darius Čuplinskas, pareiškęs savo nepasitenkinimą Kanados ministerio neryžtingumu žmogaus teisių gynbybos srityje. "Toronto Star" 1985. IV. 6 išspausdino platų pranešimą iš Kievo, kur Kanados užsienio reikalų ministeris išskėlė 40 metų kalinamą ukrainiečio Šumuko klausimą. Už tai buvo išbartas sovietinės Ukrainos premjero Lyšako.

Ontario kultūros ir pilietybės ministerija pagerbė įvairių tautybų veikėjus už savanorišką darbą įvairiose srityse specialia iškilme balandžio 14 d. "Sheraton Centre" viešbučio salėje. Ten buvo įteikti 764 žymenys, iš anksto pasiūlyti ministerijai įvairių organizacijų. Ilgame sąrašas pažymėti šie lietuvių veikėjai: W. V. Dauginis ir Peter Sturm — "Atžalyno" atstovai, Aldona Byszkiewicz — Ontario daugiakultūrio teatro atstovė.

ATLIEKU visokių namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valų grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

NUO GEGUŽES 1 DIENOS išnuojamas butas (du kambariai, virtuvė ir saulės kambarys) artli Lietuvių namų Toronte. Skambinti tel. 532-5057.

BE ŠEIMOS PROBLEMU ir švelnaus būdo moteris reikalinga dienos metu prižiūrėti senyva moterį, aptvarkyti nedidelį butą, pasigaminti sau ir dviem senjoram maistą. Norintieji yra kambarys gyventi. Tel. 763-6498 Toronte.

ATLIEKU visokių namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valų grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

DEMESIO, Toronto ir apylinkių tautiečiai! Jei turite kilimus savo kambariuose ir norite juos turėti švaresnius, kreipkitės į "All Season's Carpet Cleaning". Susitarus, atvažiuoja į Jūsų namus, sąžiningai išvalo Jūsų kilimus, sofas, minkštas kėdes su "steam cleaning" mašinomis už prieinamą kainą. Informaciją teirautis pas Juozą Baliūną tel. 532-3410 Toronte.

MONTREALQUE

KLK moterų dr. J. Montrealeio skyriaus susirinkimas šaukiamas balandžio 21, sekmadienį po 11 v. r. pamaldų, seselių namuose. Paskaitą skaitys notarė R. Pocauskaitė-Rudinskienė apie testamentų sudarymą. Po susirinkimo — kavutė.

Advokatė Joana Kuraitė-Lasienė atvyksta iš Toronto ir balandžio 28 d. tuoj po pamaldų AV parapijos salėje darys visuomenei pranešimą aktualiais šių dienų klausimais. Šį pranešimą organizuoja KLB Montrealeio apylinkės valdyba.

A. Keršienė kovo 27 d. "Rūtos" klube demonstravo vėlykaičių marginimą. Susidomėjimas buvo gana didelis. Marginimo mokėsi ne tik klubo nariai, bet ir kiti.

Kun. J. Vaišnys, SJ, "Laiškai lietuviams" žurnalo ilgametis redaktorius, Didžiąją savaitę vedė rekolekcijas AV šventovėje. Sklandūs pamokslai sutraukė daugelį parapijiečių. Ypač daug žmonių atsilankė Didžiojo penktadienio vakare.

Velykų rytą rekolekcijų vedėjas celebravo iškilmingas Prisikėlimo Mišias, giedant jungtiniam AV parapijos ir "Pavasario" mergaičių chorui, kuriam dirigavo muz. A. Stankevičius, vargonais palydint muz. M. Roch.

Yves ir Lile Jonelytė-Mainville balandžio 3 d. susilaukė pirmo kūdikio — sūnaus. Milana ir Albertas Joneliai džiaugiasi pirmuoju vaikučiu.

Irena Lukoševičienė balandžio

24 d. 1 v.p.p., "Rūtos" klube kalbės tema "Vyresnio amžiaus žmogus mūsų visuomenėje".

A. a. Ona Gačionienė, 80 m. amžiaus, mirė balandžio 1 d. Palaidota balandžio 3 d. iš AV šventovės Cote des Neiges kapinėse. Liūdi keturi vaikai su šeimomis ir kiti artimieji. B.S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Velykų rytas Montrealyje nebuvo pavasariškas — dar niekas nežaliavo, šaltas vėjas ir kai kur dar lėkęs sniegas laikė kietai sušalusią žemę. Šventovėje tą rytą dalyvavo keli šimtai parapijiečių su vaikais ir net kūdikėliais. Mišios buvo iškilmingos su procesija. Po Mišių svetainėje buvo turtingas pusryčių stalas. Visi vaišinosi skaniais užkandžiais, vynu ir kava.

Stalą paruošė Ona Cousineau, p. Krasovskas, Ona Glaveckienė. — Kovo 25 d. mirė Anelė Nomeikienė, 73 m. amžiaus. Vėlionė ilgai sirgo. Palaidota iš Šv. Kazimiero šventovės šalia savo vyro Vaclovo, dalyvaujant daugeliui parapijiečių tiek šermenyse, tiek laidotuvsė. Svetainėje buvo paruošti pusryčiai. Nuliūdę liko brolis Antanas Zinaitis, sesers — Izabelė (Lietuvoje) ir Petronė Norkevičienė. — Mirus buvusiam montrealiečiui Vaclovui Puzauskui Los Angeles, Calif. jo atminimui montrealiečiai paaukojo Tautos fondui: \$50 — E. J. Valiuliai, G. A. Dasiai; \$40 — E. J. Dalmotai; \$25 — Jz. Valiulis; \$20 — R. S. Pocauskai; \$10 — P. Piečaitis. Aukus surinko J. Dalmotas. Sk.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatus: min. \$1,000.00			
1 metų	10 %		
Terminuotus indėlius:			
1 metų	9.75%		Nekilnojamo turto,
180 — 364 d.	9.25%		asmenines ir
120 — 179 d.	9 %		prekybines.
30 — 119 d.	8.50%		Paskolos
Trumpalaikius indėlius			mirties
už \$20,000 ar daugiau			atvejų
Taupomosios sąskaitos:			draudžiamos
specialios	6.75%		iki \$10,000
su draudimu	6.50%		
kasdieninis %	6.50%		
Čekių sąsk.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm, antr. treč.	9.00 — 3.00
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00
Penktadieniais	10.00 — 6.00
	4.00 — 8.00
	2.00 — 6.00

APARTAMENTINIAI BUTAI "GOLDEN APPLE INN", naujai pastatyti, jau nuomojami. Pigūs vieno miegamojo butai. Tinka ypač pensininkams. Artį parduotuvių, geras susisiekimas autobusais, tik 1,5 valandos nuo Toronto į šiaurę. Mazas miestelis, tylus, ramus gyvenimas, tyras oras. Galima naujotis pirtimis ir baseinu viduje. Informaciją teirautis (705) 428-2105 arba rašyti: P. O. Box 596, Stayer, Ont. L0M 1S0.

DIDELE NUOLAIDA vertikaliniems langų užuolaidoms. "The Stepping Stone", 2465 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 767-4286. Oakvilles apylinkėje ir vakarais tel. 827-3446.

SUN CITY, ARIZONA. Norintieji čia įsikurti mielai patarnauja D. Zakaras, Mull Realty, P. O. Box 1307, Sun City, Az. 85372, USA. Jei nuosavybė čia būtų naudojama tik žiemos mėnesiais, tai vasaros metu yra parūpinama nebrangi priežiūra.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

LIEUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENE. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuviams, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bel kurio laikui: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.